

bukla

Brezplačna revija
o dobrih knjigah.

leto 18/št. 166

maj-junij 2022

www.bukla.si

Ker zgodbe navdihujejo ...

Intervjuji: Gabriela Babnik, Jure Jakob, Maja Prijatelj Videmšek in Boštjan Videmšek, Tina Vrščaj

**S KNJIGAMI LAHKO
SPLEZATE NA
ZELENO VEJO**

buklaplus

**Ob 20. obletnici založbe Litera smo se pogovarjali z njenim
odgovornim urednikom in avtorji novih knjig (od leve proti desni):**

**LENART ZAJC, ADRIANA KUČI,
ORLANDO URŠIČ in PRIMOŽ STURMAN**

Založba Univerze v Ljubljani predstavlja knjižne novosti

POMOČ Z UMETNOSTJO Z RANLJIVIMI POSAMEZNIKI IN SKUPINAMI

Alenka Vidrih in
Robert Potočnik (ur.)

140 str., 15,00 EUR
Pedagoška fakulteta UL

Monografija obravnava različna področja pomoči z umetnostjo od predšolskega in šolskega do odraslega obdobja.

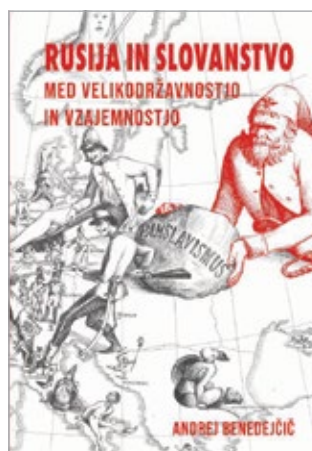

REVIZIJE SPOLA: ŠTUDIJE O ŽENSKI V POSTNACIONALNI DRUŽBI

Ksenija Vidmar Horvat

152 str., 14,90 EUR
Založba UL, Znanstvena založba
Filozofske fakultete

Študija družbenozgodovinskih preobrazb podobe ženske in ženskih identitet v dobi, ki jo zaznamuje prihod postnacionalne države.

RUSIJA IN SLOVANSTVO: MED VELIKODRŽAVNOSTJO IN VZAJEMNOSTJO

Andrej Benedežič

552 str., 23,00 EUR
Fakulteta za družbene vede UL

Monografija se loteva aktualne in zapletene problematike ruske zunanje politike ter njene diplomacije.

SODOBNI DIDAKTIČNI PRISTOPI V VISOKEM ŠOLSTVU

Tatjana Devjak

298 str., brezplačna
elektronska publikacija
Založba Univerze v Ljubljani,
Pedagoška fakulteta UL

Kako izboljšati kakovost visokošolskega izobraževanja z uvedbo inovativnih in prožnih oblik učenja in poučevanja.

NAČRTOVANJE IN OBLIKOVANJE EMBALAŽE

Urška Vrabič Brodnjak

95 str., 22,00 EUR
Naravoslovnotehniška fakulteta UL

Publikacija ponuja celosten pregled mnogih disciplin, ki so pomembne za nastanek ustreznih, kakovostnih in trajnostnih embalaž.

Liber.ac

Sejem
akademske
knjige

**FOERSTERJEV VRT
ZA FILOZOFSKO FAKULTETO
24.-26. MAJA 2022**

OBLETNICE – ZAMUJENE IN OBUJENE

Založba Univerze v Ljubljani je skupna organizacijska enota Univerze v Ljubljani, ki povezuje založniško dejavnost na 26-ih članicah UL. Predstavljene knjige lahko kupite v spletni knjigarni Založbe UL in na posameznih fakultetah.

Univerza v Ljubljani

Založba Univerze v Ljubljani
Kongresni trg 12, 1000 Ljubljana
E: založba@uni-lj.si • T: 01 241 11 81

knjigarna.uni-lj.si

IZDAJATELJ

UMCo, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana
Telefon: (01) 520 18 39,
Faks: (01) 520 18 40
bukla-urednistvo@umco.si
ISSN: 1854-3359

UREDNIŠTVO in PISCI

Odgovorni urednik: Samo Rugelj
Kreativna urednica: Renate Rugelj
Jezikovni pregled: Prokreator**Pisci:** Tanja Božič, Aleš Cimprič,
Maja Črepinšek, Gordana Granatir,
Iztok Ilich, Anja Kocijančič, Sanja Podržaj,
Vesna Sivec Poljanšek, Renate Rugelj,
Samo Rugelj, Veronika Šoster,
Neža Vilhelm, Ajda Vodlan**Gostujoči pisci:**Mateja Gaber, Rok Glavan, Nada Grošelj,
Andrej Hočevar, Manca Košir,
Boštjan Videmšek, Janja Vidmar

OBLIKA in PRIPRAVA

Oblikovanje in prelom: Aleš Cimprič
Organizacija tiska: Merima Jular s. p.
Natisnjeno v Evropski uniji.
Fotografija na naslovnici: Borut Krajnc

OGLASNO TRŽENJE

Renate Rugelj
Telefon: (01) 520 18 31,
GSM: 031/688 590Brez pisnega dovoljenja izdajatelja je vsaka
javna priobčitev, predelava ali uporaba
vsebine prepovedana. Vse pravice pridržane!
Pisci in kolumnisti izražajo svoja mnenja in ne
nujno mnenja uredništva in izdajatelja revije.

LEGENDA KRATIC

m. v. – mehka vezava
t. v. – trda vezava
pt. v. – poltrda vezavaIzdajo revije Bukla sofinancira Javna agencija
za knjigo RS. Podporniki revije Bukla so tudi
knjižnice iz Združenja splošnih knjižnic.

buklplus

Sofinancer projekta »Berimo Slovence v
BukliPlus« je Ministrstvo za kulturo RS.

www.bukla.si

TISK KOT PONOVEN IZZIV ZA
SLOVENSKO TISKANO KNJIGO

Samo Rugelj

Revija, ki jo držite v rokah, je glede svojih tehničnih značilnosti, torej formata, vrste papirja in uporabljene tiska, praktično povsem enaka svojim predhodnicam iz prejšnjih let. Razlikuje pa se v pomembni podrobnosti: cena njenega natisa je za približno četrtno višja, kot je bila v lanskem letu (kar velja tudi za prejšnji dve letošnji številki). To kar veliko različno plačljive revije prenesejo na kupca s povišanjem nakupne cene, čemur sem bil priča med svojim nedavnim obiskom Londona, ko sem ugotovil, da so se cene tamkajšnjih revij od mojega prejšnjega obiska še pred pandemijo občutno povečale. Pri brezplačni reviji v tako visoki nakladi, kot jo ima *Bukla*, kjer so njeni prihodki izjemno omejeni, pa tako velika podražitev tiska nujno pomeni premišljevanje tudi o tem, kako vse finančne niti v prihodnje zvezati v srečen konec. Seveda aktualna podražitev papirja ne velja samo za revije, temveč tudi za knjige in tiskovine nasploh.

S tiskovinami se poklicno ukvarjamo že četrto stoletje, začeli smo z našim prvim brezplačnim medijem, mnogim še znanimi karticami Feliks (o čemer so izšle tudi knjige, med drugim *Najboljše stvari v življenju so zastoj*), nadaljevali pa z revijami (filmski brezplačnik *Premiera*) in knjigami. Zato lahko potrdim, da je tisk cenovno v tem času večinoma beležil pot navzdol: cenila se je tehnologija, cenil se je papir in tisti, ki so povpraševali po različnih oblikah tiskovin, so vedno znova nekje prišli do nižje cene – če ne v Sloveniji, pa izven nje, morda celo daleč, na drugem koncu sveta. To je seveda imelo svojo »ceno«, saj nekaj izjemno kakovostne in priznane velike tiskarne ne nenehne cenovne vojne niso zdržale in so morale (poleg še kakih drugih razlogov) na neki točki zapreti svoje proizvodne obrate.

V obdobju po letu 2008 je močno upadel obseg poslovanja slovenskega knjižnega in revijalnega založništva, zato zapiranje tiskarn ni naletelo na kakšen večji odziv: obvestilo tu, notica tam, informacija spet nekje drugje. Tudi avtorji, prevajalci in uredniki, torej vsi, ki so poklicno vključeni v dejavnost produkcije knjig in revij, pogosto niso vedeli kaj dosti o tem, saj se s tiskom niso neposredno ukvarjali. Za to tudi ni bilo potrebe: cene tiskovin so tudi v tem obdobju še vedno počasi lezle navzdol, preostali tiskarji pa so si prizadevali ostati v poslu.

V zadnjih šestih mesecih pa se je situacija, tudi kot posledica pandemičnega zastoja dobavnih verig različnih (pol)izdelkov, temeljito preobrnila. Že proti koncu lanskega leta smo se začeli soočati s pomanjkanjem določenih vrst papirja, kar je pred koncem lanskega leta pripeljalo do tega, da so na primer otroške slikanice zaradi pomanjkanja lepenke za ovitke zamujale s prihodom v knjigarne in knjižnice. Mnogi smo za pomladni čas pričau-

kovali stabiliziranje dobave papirja in njegovih cen, vendar se že vse od začetka tega leta soočamo z nestalnimi dobavami, iskanjem papirja za posamezen projekt, višanjem cen in podobno. Kaj to pomeni za prihodnost revij in knjig?

Ko so se na začetku maja cene pogonskih goriv v enem samem dnevu povečale skoraj za petino, je marsikdo nejevoljno zmajeval z glavo, vendar mu ni preostalo drugega – če pač del življenja preživlja kot voznik – kot da se je prej ali slej spet podal na črpalniko napolniti rezervoar. Podobno smo lahko jezni pri podražitvah hrane, a naslednji dan moramo vseeno znova napolniti svoj želodec.

Pri podražitvah papirja pa je malce drugače. Slovenija je kot izjemno majhen jezikovni trg že v osnovi na robu ekonomskih pogojev za nemoteno produkcijo knjig, revij in časopisov, pri tiskovinah pa je povpraševanje precej elastično, kar pomeni, da lahko že manjše podražitve odvrnejo kupce od nadaljnega nakupa (za razliko od osnovnih prehranskih potrebščin, kjer je elastičnost manjša).

Če torej med seboj povežemo oba trenda, povišanje cen osnovnih potrebščin, ki za sabo potegne manj razpoložljivega denarja za prostočasne izdatke, med katere spadajo tudi knjige, in višanje cene papirja ter s tem tiskovin, kar za seboj povleče višanje prodajnih cen knjig, potem vidimo, da so pred knjižnim založništvom spet izzivov polni časi. Kako se odzvati?

Pot je ena sama: dodatna optimizacija produkcijskega procesa nastajanja knjig od njihovega uredniškega in tehničnega dela prek tiska in distribucije pa vse do njihove promocije. Optimizacija zahteva visoko in široko usposobljenost, kar pomeni, da bodo v prihodnosti lahko uspešno delovale tiste knjižne založbe z dobro in večstransko izobraženimi kadri, ki lahko znotraj procesa izdajanja knjig kakovostno in v razpoložljivem času opravijo vsa potrebna, med seboj pogosto zelo različna opravila.

Kratkoročno lahko slovenski tiskani knjigi za nekaj časa pomaga še nekaj: po uradnih podatkih je pri Slovencih ostalo za še kar nekaj milijonov evrov neizkoriščenih bonov, namenjenih za izboljšanje gospodarske situacije tako v turizmu kot kulturi, njihova veljavnost pa poteče točno na polovici letošnjega leta, torej čez dober mesec. Vsi tisti, ki ste povezani s knjigami, tako poklicno kot ljubiteljsko, gotovo poznate koga, ki bona še ni izkoristil, in na vas je, da mu zastavite vprašanje, zakaj ga ne bi porabil za knjige in si priskrbel letošnjega poletnega branja. V tokratni *Bukli* je predstavljenih kar nekaj primernih predlogov za ta čas, kar pomeni tudi možnost in priložnost, da z bonom ali brez spet obiščete bližnjo knjigarne.

Nove knjige na svežem papirju tam že čakajo na vas.

... vsi tisti, ki ste povezani s knjigami, tako poklicno kot ljubiteljsko, gotovo poznate koga, ki bona še ni izkoristil, in na vas je, da mu zastavite vprašanje, zakaj ga ne bi porabil za knjige in si priskrbel letošnjega poletnega branja ...

Tina Vrščaj je literarna kritičarka, prevajalka in pisateljica, ki se po romanih *Zataknjena v pomladi* (2010) in *Odradek* (2012) ter po kratkoprozni zbirki *Plašč* (2018) zdaj vrača z izvrstnim tretjim romanom *Na Klanecu*, pripovedjo o sodobni družini, ki jo življenje na tem metaforičnem robu družbe pripelje pred precejšnje preizkušnje, kar napne notranje odnose. O tem izvirnem delu smo se z avtorico, ki je za roman prejela nagrado modra ptica – podeljuje jo založba Mladinska knjiga – pogovarjali ob še povsem sveži knjigi, ki je ravnokar prišla iz tiskarne.

»Jezik v tem romanu sem klesala kot kiparka.«

TINA VRŠČAJ

NA KLANCU

Cankarjeva založba,
2022, t. v., 254 str., 27,99 €

Bukla: Najprej čestitke za nagradi roman. Kaj vam pomeni nagrada modra ptica?

Vrščaj: To je prva nagrada, ki sem jo prejela za leposlovno delo. Pomeni mi torej več, kot sploh lahko priznam. Me pa tudi čisto preprosto veseli okoliščina, da bo roman zdaj pritegnil več bralcev in nemara sprožil več debate, saj mu vse sile pomagajo pri tem.

Bukla: Vaš pripovedni slog je razpoznaven po specifičnih, izvirnih prispodobah. Kako ste jezikovno brusili ta roman?

Vrščaj: Ritem besed ima svojo voljo in me povleče za sabo. Obvezno začnem pisati z roko na papir, saj tako bolje slišim ta ritem. Potem pa večkrat berem za sabo, poglavja posamič in celoto. Tokrat se mi je prvič zgodilo nekaj lepega in nenavadnega: v lastnih stavkih sem zagledala napačne ali odvečne besede in jih tudi z lahko to brisala. Hotela sem, da je za bralca to prijeten sprehod in da ga narobe postavljene besede ne bi odvrčale od idej, ki jih besede izžarevajo. Torej sem jezik klesala kot kiparka: stavki so kratki, robov je veliko in vsakega je bilo treba obklesati, da ima ravno pravo ostrino. Jezikovna izbrušenost je zame glavna. Ne morem povedati svojega na noben bolj površen, približen ali obrabljen način.

Bukla: V svojem dosedanjem ustvarjanju ste se že naslanjali na klasike, pri romanu *Odradek* denimo na Kafka. V kolikšni meri je roman *Na Klanecu* povezan s Cankarjevo klasiko? Je metafora klanca še vedno tako močna, da tudi po več kot sto letih točno vemo, za kaj gre?

Vrščaj: Rada imam klasike. Svojo naklonjenost pokažem tako, da se, kadar to pristoji kakšni zgodbi, poigram z znanimi motivi, liki ali imeni in jih z nekakšno lahkotnostjo ne povsem zavezujoče vtکم med svoje besede. Ne kitim se z veličino drugih (no, ja ...), ampak izjavljam: klasika živi dalje.

Metafora klanca je vbita v mlado slovensko betico s krampom. Ko ljudem, ki morda niso nujno bralci, omenim Cankarja, se očitvidno zgrbijo pod težo mukotrpnih spominov. Ne morejo razumeti, da bi jaz hotela pisati kakorkoli sorodnega.

No, roman *Na Klanecu* (z veliko začetnico) je vsekakor drugačen. Pa vendar, knjiga ima dodatno dimenzijo, saj lahko ob njej primerjamo slovensko materinstvo nekoč in danes, siromaštvo nekoč in danes ... In kaj je zamenjalo Cankarjevo perečo socialno problematiko? Okoljska kriza. Nanjo se moramo odzivati, in če je mogoče, osebno, pristno, brez floskul. Pri tem nam lahko pomaga tudi osveženi simbol klanca.

Bukla: Torej Eva, ki z družino živi na Klanecu, živi življenje, povezano z okoljem in naravo, na kar zdaj gledamo kot na nekaj, k čemur težimo vsi, medtem ko je življenje v dolinskem Kotlu nekaj zahojenega, nagnjenega k potrošništvu itn.? Je ta preobrnitev tistega, kar je napredno, namerna?

Vrščaj: Zanimivo opažanje. Kotel je res slika prometnega kaosa in potrošništva, prekrit je s smogom, Klanec pa je po svoje dvignjen nad to, omogoča opazovanje od daleč. Zgoraj ni trgovin, glavno vozilo je traktor. Vendar pogubno uničevanje okolja ne prizanaša nobenemu še tako oddaljenemu kraju. Zdaj, ko je planet na robu zmogljivosti, se mi gotovo zdi zelo napredno, če hodiš peš. Ali pišeš peš. Osrečujoče je spoznanje, kako malo potrebujemo, da lahko živimo v skladu s svojim bistvom.

Bukla: To je res. Premakniva se naprej. Družina Eve in Gregorja s hčerkama ni disfunkcionalna, ni pa več funkcionalna. Za to je, se zdi, kriv moški, odsotnost njegove spolne želje, »zabuljenost« v delo in mobilni telefon. Je to današnja družbena stvarnost?

Vrščaj: Ja, je stvarnost, ki je ne nameravam sprejeti. V to se vedno znova zatikam in zaletavam, ker hočem, da imamo ljudje pristne odnose. A da ne bi kdo potegnil napačnega sklepa: za vse probleme nikakor ne krivim moških, Gregor je pač odigral to vlogo. Sicer pa v življenju srečujem ljudi, ki se vse bolj načrtno umikajo pred vladavino bubijev (zdaj se mi to zdi preljubek vzdevek za »tehnogage«).

Bukla: Eva tudi hodi od razgovora do razgovora in ne more priti do službe; za njo so potrebne delovne izkušnje, ki pa jih ni mogoče dobiti. Družba, družina, stanovanje, delo – je v Sloveniji sploh mogoče normalno (za)živeti?

Vrščaj: Že res, da sem v romanu kritična do našega trga dela, stanovanjskih tisk mladih ipd., vendar to ne pomeni, da mislim, da bi nam moralo

Tina Vrščaj

Foto: Davar in Lenko

biti mehkeje postlano. Najbrž bi se morali vreči na slamo ali kar na trda tla (da ne rečem na vzmetnico, polno stenic), da bi se ozdravili nekaterih predpostavk o popolnem življenju. Tudi zato namig na Cankarja: oglejmo si trpljenje pri njem, pa se bomo ozdravili svojega.

Sploh pa trenutni družbeni problemi niso nič v primerjavi s tem, kar nam prinaša podnebno neravnovesje ... Slovenijo bi rada spomnila, da ima veliko gozdov, na katere smo menda mahnjeni vsi Slovenci (tako kot Eva), lahko smo samozadostni in ni nam treba čakati na druge ...

Bukla: Evina mama pa je svetla točka vseh teh izpraznjenih odnosov: čeprav je vse življenje pridigala svoji hčerki, ji zdaj stopi naproti. Jesen življenja kot nov pogled na svet ter umirjenost?

Vrščaj: Osupljivo je, kako človek dozoreva. Danes vidi nekaj, česar včeraj ni. Prav imenitno se mi zdi, kako z odtekanjem mladosti, njene lepote in energije prihaja na njeno mesto nekaj prav tako dragocenega. Širši zorni kot, več bistvoglednosti. A kar se tiče Evine mame, je zaživela povsem po svoje, nisem jaz narekovala njej, ampak ona meni. Zelo je premočrtna, a se tudi omehča.

Bukla: Lahko poveste še kaj o svojem naslednjem knjižnem projektu? Gotovo kaj pripravljate.

Vrščaj: Kako ste neučakani! Potrebujem oddih. Sicer je resda že skoraj leto dni, odkar je bil roman zaključen, pa še nisem prišla k sebi od njega, hehe. Stvar je v tem, da sem nekoč po naključju odkrila zakone kvantne fizike in se z njimi okoristila. Ko pišem, zberem vse sile, še bogovi mi morajo kimati, in sposodim si tudi nekaj energije iz prihodnosti. Zdaj odplačujem ta kredit.

Sem pa ravno sveže zaposlena kot urednica na Beletrini in po novem skrbno česem knjige drugih. Recimo od svojega profesorja Kralja, ki tega najbrž sploh še ne ve.

EVALD FLISAR

OČETOVA PISMA SINU

Sodobnost International,
2022, t. v., 258 str., 24,95 €, JAK

Evald Flisar

Uveljavljeni slovenski pisatelj in dramatik Evald Flisar (1945), ki je bil večkrat med finalistami nagrade Kresnik, njegov *Čarovnikov vajenec* je s sto tisoč prodanimi izvodi najbolj prodajan slovenski roman po dru-

gi svetovni vojni, z več kot 220 prevodi v 40 jezikih pa je znan po vsem svetu, je do zdaj nekajkrat že posegel tudi po esejističnem žanru, denimo s knjigo *Na poti v nebesa sem se oglasil v peklu*. Ker je sina Martina dobil v zrelih letih, je začutil, da mu želi kot pripadnik neke druge generacije posredovati nekaj utrinkov svojega bogatega življenjskega izkustva. *Očetova pisma sinu* so tako premišljen nabor krajših spisov na različne teme z esejističnim podtonom, s katerimi skuša Flisar sinu Martinu, sicer najstniku, ki blesti v naravoslovju, razložiti svet, njegovo delovanje in vlogo posameznika v njem. Flisar to popisuje v svojem značilnem avtorskem slogu, v katerega vpleta mnoge tudi javnosti znane avtobiografske elemente in lastne intimne premisleke. Seveda ne more mimo knjig, ki jih sinu priporoča v branje, svetuje mu tudi o dekletih, na več primerih popiše svoje, včasih tudi trpke izkušnje delovanja književnika v slovenskem prostoru, se samokritično sprašuje, na kaj je lahko Martin ponosen v zvezi z očetom in še marsikaj drugega. S tem Flisar izpiše knjigo, ki je lepa poslanica sinu za branje zdaj in v prihodnjih letih, obenem pa tudi osebna izpoved človeka, mednarodno uveljavljenega kulturnika, ki občuteno doživlja in popisuje spreminjanje sveta in tudi Slovenije v svojih poznih srednjih letih. > SAMO RUGELJ

ROK VILČNIK

SVETI GOZD

Kulturni center Maribor, zbirka Frontier,
2022, m. v., 154 str., 19 €

Opus vsestranskega književnika Roka Vilčnika (1968) vključuje tako pravljice in lutkovne igre za otroke kot tudi poezijo, radijske igre, televizijske in filmske scenarije ter dramske besedila za odrasle. Je prejemnik žlahtnega komedijskega peresa in trikratni dobitnik Grumove nagrade, *Sveti gozd* pa je njegovo četrto daljše prozno delo. Besedilo na zadnji strani pravi, da gre za roman, v katerem skozi prvoosebno pripoved spremljamo privatnega detektiva in holywoodskega igralca Pecka Glayzla pri iskanju morilca njegove življenjske ljubezni Lole ter da njegove pustolovščine spremlja popoln razpad logičnosti sveta. Mogoče ima bralec po prvih prebranih straneh še občutek, da sledi neki koherentni zgodbi, a z vsako nadaljnjo stranjo je ta vedno bolj zabrisana. Samo dogajanje vse bolj prehaja v drugi plan, v ospredje prihajajo duhovite besedne zveze in igranje z besednimi pomeni, zaradi katerih bralec z užitkom in hihitajoče nadaljuje branje. V spremni besedi Bojan Sedmak pravi, da smo s pričujočim delom dobili roman maksim, aforizmov in šal. Tukaj jih je nekaj za bralno motivacijo: »To je pravljica dežela, razdeljena na tri resnične.« »Ne spomnim se natanko, samo na debelo.« »Vidim, težki časi so za njo. Prosim jih, naj se umaknejo.« »Kakšen film! Lahko bi cele dneve gledal proč.« > GORDANA GRANATIR

Foto: Saša Kovatič

Vse materialne avtorske pravice so last Mladinske knjige

© Mladinska knjiga

»VRTNARJENJE
NI HOBI.
JE STRAST.«

Irena Štaudohar

Poskenirajte kodo in uživajte v poskusnem branju knjige.

Ljubezen do vrta, zgodbe in meditacije **Irene Štaudohar**, ene naših najbolj branih publicistk, se vijejo kot vitica okoli navdihujočih misli velikih filozofov, umetnikov in umetnic, ki so gojili svoje rastline z enako strastjo, kot so negovali svoje misli.

📍 v trgovinah Mladinske knjige 🌐 www.emka.si ☎ 080 12 05

 Mladinska knjiga

UNOVČITE **BON21** V TRGOVINAH MLADINSKE KNJIGE.

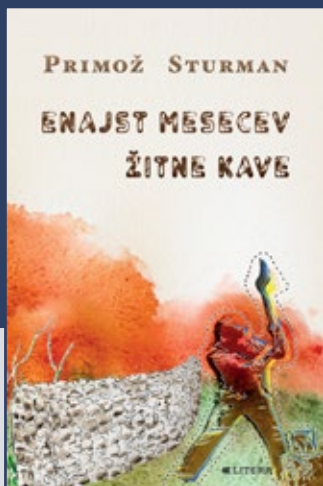
Primož Sturman (1980) je v Trstu rojeni pisatelj, ki živi na slovenskem Krasu in je zaposlen na tržaškem Humanističnem in družbeno-ekonomskem liceju Antona Martina Slomška, kjer uči slovenščino in zgodovino. V osrednjeslovenski kulturni prostor je vstopil leta 2018 z zbirko kratkih zgodb *Gorica je naša*. Z njim smo se pogovarjali ob izidu romanesknega prvenca *Enajst mesecev žitne kave*, ki je izšel letos pri mariborski založbi Litera.

»Tudi sam zato močno občutim antagonizem dveh identitet.«

PRIMOŽ STURMAN

ENAJST MESECEV ŽITNE KAVE

Litera, zbirka Litera,
2022, t. v., 164 str., 23 €, JAK

Bukla: Zakaj naslov *Enajst mesecev žitne kave*?

Sturman: Enajst mesecev je časovni razpon, v katerem se celotna zgodba odvija, žitno kavo z mlekom pa vsako jutro pije njen glavni lik Lorenzo. V preteklosti so jo, predvsem na podeželju, konzumirali vsi, saj jim je bila prava nedosegljiva. Dovolj je, da se spomnimo Cankarjeve črtice *Skodelica kave*, v slovenski Istri pa ljudska pesem *Naša mate čuha kafe* poje o tem, da je mogoče kavo narediti iz vsega, kar je pri hiši (ječmena, cikorije ipd.). Danes ob pravi kavi posedamo (v Trstu in drugod po Italiji se sicer pije stoje ob šanku), se družimo, razpravljamo, za glavnega junaka moje zgodbe pa je žitna kava jutranji ritual, ki ga opravlja sam, predvsem pa v tišini.

Bukla: Lorenzo Taccardi živi razpet med meja, med dvema nacionalnima pripadnostma, med vasjo in mestom, med delom profesorja in kmetovalca. Zakaj ste se odločili za junaka, ki antagonizem identitet živo občuti, vendar se izmika opredeljevanju?

Sturman: Obmejno stvarnost, nihanje med podeželjem in mestom ter intelektualnim in fizičnim delom zelo dobro poznam tudi sam, saj sem se leta 2010 preselil iz Italije v Slovenijo, predvsem pa iz predmestja na podeželje. Tudi sam zato močno občutim antagonizem dveh identitet, čeprav ne prihajam iz mešanega zakona, a je razlika med mestom in podeželjem dovolj velika, da ustvarja pomemben razpon. Opredeljevanju pa se glavni lik izmika, saj vrednot iz enega sveta ne more kar tako prenesti v drugega in posledično tudi ne ustvariti neke splošno veljavne lestvice. Mestni človek podeželje vidi kot bukoličko, kamor se pride najest in sprehajati, medtem ko je za podeželjana zemlja sopomenka za garanje, česar se mestni človek v večini primerov ne zaveda. Predvsem pa je odnos do nacionalnega v omenjenih okoljih popolnoma

različen. Trst je mesto s kozmopolitsko tradicijo, kjer je različnost bogastvo, večina podeželskih ljudi pa je do vprašanja narodne pripadnosti precej indiferentna, saj ta na njihov vsakdan nima vpliva.

Bukla: Anna Calligaris, sodelavka, s katero ima Lorenzo razmerje, je v marsičem njegovo nasprotje. Odprta je, zmožna ubesediti čustva, ustvariti bližino s soljudmi in sprejeti odločitve. Kaj hromi Lorenza?

Sturman: Lorenza najbolj hromijo dileme, na katere v preteklosti ni iskal odgovorov. V prvi vrsti je to nejasen, predvsem pa protisloven odnos njegovih staršev do narodnostnega momenta, pa tudi splošneje do okolja, saj v primarni družini ni prejel jasnih smernic, ki bi mu pomagale zgraditi pozitiven odnos do sveta. Lorenzo se kot najstnik po nekakšni liniji najmanjšega odpora sam odloči, da bo obiskoval šolo z italijanskim učnim jezikom, in tako postopno izgubi stik s slovensko stvarnostjo. V zrelih letih skuša ta manko napolniti, a se hkrati zaveda, da vsega izgubljenega ne bo mogoče nadoknaditi. Dejansko Lorenzo išče samega sebe, nikjer (ne tu ne tam) pa se ne zmore popolnoma najti. Njegova sodelavka Anna je povsem drugačna, ne samo, da je zmožna vsega zgoraj naštetega, ampak ga mora večkrat spodbujati k odločitvam.

Bukla: Lorenzo uravnava svoje odnose z izklapljanjem telefona, odmaknjenostjo, klišejskimi odgovori in zapiranjem *kaluone*. Zakaj vsi ti zamolki?

Sturman: Lorenzo je nekdo, ki ne pove vsega. Dejansko je imeti opravka z njim precej težko, predvsem Anna mora velikokrat ugibati, kaj v

Primož Sturman

resnici misli, saj ji tega ne bo povedal. Zelo rad se zavija v molk, a si hkrati želi stika s soljudmi. Veliko razmišlja o sebi in ostalih. Ni človek akcije, veliko prej je opazovalec in analitik, čeprav se tudi ta njegova karakteristika v zadnjem delu romana počasi začne spreminjati.

Bukla: Katere izrazne možnosti pisatelju odpira junak, ki ga omejuje pomanjkanje zmožnosti pristne komunikacije?

Sturman: Predvsem možnosti, da se razpiše o njegovem čutenju in čustvovanju. Moram pa povedati, da je glavnina besedila nastala v drugi polovici leta 2019. Kar ne pomeni samo neke kronološke oddaljenosti, ampak tudi in predvsem stvarno. V preteklih dveh letih nas je vse zaznamovala pandemija covid-19 in nam dodobra spremenila pogled na svet, mene in ženo pa je februarja 2020 osrečil prihod hčerke Martine. Nisem več torej tisti človek, ki je pisal roman, saj sem se v bistvenih potezah močno spremenil. To seveda ne pomeni, da se v besedilu ne prepoznavam več, prav zagotovo pa bi danes to zgodbo pisal precej drugače.

Bukla: Pripovedni tok romana prestopa iz intimne, prvoosebne pripovedi v drugosebno in tretjeosebno. Zakaj menjavanje pripovedovalca?

Sturman: To je nekakšen eksperiment, morda največja posebnost besedila. Izhajam iz literarnega izročila, ki je v marsikaterem pogledu precej konservativno. Povedati pa moram tudi, da sem doslej pisal v glavnem kratke zgodbe, pri katerih zaradi prostorskih razlogov ni priložnosti za take

poskuse. Oblika romana se mi je zdela primer-na, da se preizkusim v nečem novem. Bralci in kritika naj povedo, če se je poskus obnesel.

Bukla: Zakaj se v romanu pojavljajo drobci besedila, ki jih ne prevajate? Na primer Anna opazi pri Lorenzu knjigo *Il servo Bortolo e il suo diritto*.

Sturman: Prvi stavek romana je v italijanščini. S tem sem želel bralcu jasno nakazati, v katero okolje je dogajanje postavljeno. V glavnem so v italijanščini nekatere replike dialogov, ki jih bo slovenski bralec zmogel razumeti, seveda iz sobesedila. Knjiga, ki jo Anna opazi, pa je antikvarni izvod italijanske različice Cankarjeve povesti *Hlapec Jernej in njegova pravica*, ki je v prevodu Ivana Regenta v italijanščini izšla leta 1925. Po eni strani nam to seveda namiguje, da je Lorenzo v preteklosti zbiral stare knjige, tudi prevode slovenskih avtorjev v italijanščino. Anni knjiga pade v oči, saj jo vidi prvič. Zapomni si jo in bi jo morda tudi prebrala, ker pritegne njeno pozornost, a zaradi vsakdanjih obveznosti (služba, družina itd.) nima časa seči po njej. Anna je v tem pogledu prispodoba vednosti in zavesti, ki jo imajo italijansko govoreči Tržačani o svojih slovenskih someščanih. Vedo, da obstajajo in da se zbirajo v lastnih okoljih (šole, kulturna in športna društva itd.), veliko več od tega pa ne.

Bukla: Kdo je vplival na vašo ustvarjalno pot?

Sturman: Od domačih tržaških avtorjev sta me gotovo najbolj zaznamovala Alojz Rebutla in Marko Sosič, s katerima sem spletel tudi osebni odnos. Povedati pa moram, da imamo v družini že dolgo literarno tradicijo. Njen začetnik je moj ded Ivan Artač, ki se je rodil na Brezovici pri Ljubljani, po drugi svetovni vojni pa se je kot emigrant zatekel na Tržaško, kjer je deloval kot pedagog. Občasno se je spogledoval tudi z literarnim ustvarjanjem, čeprav v zelo tradicionalnih oblikah. Štafetno palico je od njega prevzela moja mama Majda Artač Sturman, ki piše in ustvarja že dobrih dvajset let, v glavnem poezijo.

Bukla: Nam lahko za konec predstavite še razlike in vzporednice med tržaškim literarnim dogajanjem in dogajanjem v osrednjem slovenskem kulturnem prostoru?

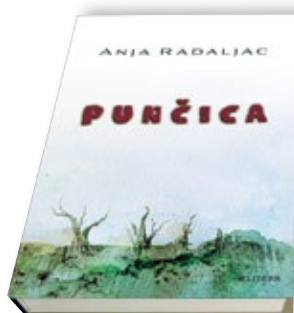
Sturman: Slovenska književnost v Italiji je del slovenske književnosti, v nekaterih segmentih pa deluje po svoje. Nezanemarljiva je seveda njena potopljenost v italijanski jezik in kulturo. Kar pogrešam v odnosu med središčem in obrobjem, sta predvsem konsistentnejši intelektualni pretok in konfrontacija. Prav gotovo sta bila ta veliko bolj zaznavna (tudi v konfliktnem smislu) v času prejšnjega sistema, ko so Slovenci v Trst hodili kupovat tisto, česar doma niso imeli. Večina je prihajala po kavo, pralni prašek in kavbojke, nekateri pa so domov tihotapili tudi publikacije, ki so bile v matici prepovedane. Z demokratizacijo Slovenije je ta vidik seveda odpadel. Dialog je treba zato graditi na drugih predpostavkah, predvsem zavedanju, da pripadamo istemu jezikovnemu in kulturnemu prostoru.

JURIJ MARUSSIG

MREŽA

Primus, zbirka Avtorji, 2022, m. v., 248 str., 25 €

Profesor fizike in tehnike Jurij Marussig se je po diplomi zaposlil na osnovni šoli, kasneje pa je magistriral iz inkluzivne pedagogike. V zadnjih letih se ukvarja z mladimi s posebnimi potrebami. V petindvajsetih letih je objavil osem pesniških zbirk in tri knjige pravljic, *Mreža* pa je njegov prvi roman. Glavni junak pripovedi je morje, takoj za njim pa Gregor, ki v morju vidi vse. Kot deček je pomagal očetu loviti ribe, v šoli pa je sanjaril o morju, ladji, ribah. V učenju in branju ni videl smisla. Ko se je zaljubil (nesrečno, kakopak), je začel pisati in postal pesnik. Življenjska pot ga je vodila na učiteljsiše, celo zaposlil se je kot učitelj, a je bil klic morja premočan, zato se je na njem spet pridružil očetu. Spoznal je deklo, se poročil in osnoval družino. In pisal. Objavljal knjige. Dobil celo literarno nagrado. S prijatelji je ob kozarcih rujnega razpravljajal o literaturi. In hodil na morje. Priporočam vsem, ki pogrešajo vonj morja, zvok valov in krike galeb. > NEŽA VILHELM

ANJA RADALJAC

PUNČICA

Litera, zbirka Litera, 2022, t. v., 118 str., 19,90 €, JAK

Kriminalni žanr je v zadnjem obdobju postal priljubljen tudi pri domačih avtorjih. Tokrat predstavljamo prav posebno delo, ki uporablja elemente kriminalke, a žanr tudi presega. Zgoščen roman bi zlahka primerjali z romani nobelovke Olge Torkar-czuk, na primer z romanom *Pelji svoj plug čez kosti mrtvih* (2009), saj med drugim obravnava pereče teme, kot so ekologija, čezvrstno sobivanje in pravice živali, spol ter spolne vloge, vprašanja javne in zasebne lastnine, pa tudi norost in normalnost, to tanko mejo med njima. V njem spremljamo psihiatrinjo Lilit, ki živi neobičajno življenje na robu gozda, ob prejemu naravnost grozljivega paketa pa se začne spraševati o svoji lastni zdravi pameti. Nenavadni in shrhljivi dogodki se stopnjujejo do točke, ko je njeno življenje popolnoma ohromljeno. Ob referencah na aktualno dogajanje se pojavijo tudi nadnaravni in fantazijski vdori, kar dodatno zatrese temelje že tako razdrobljene pripovedi. Jezik romana je bogat in uporablja inovativne pristope ter oblike zapisa, na primer za spolno nevtralnost. Gre za delo z napeto zgodbo, ki nas naravnost posrka, hkrati pa nas brez moraliziranja spodbuja k prevpraševanju ustaljenih prepričanj in norm. Nedvomno gre za svež in dobrodošel doprinos slovenski literarni krajini. Priporočam! > SANJA PODRŽAJ

IVAN SIVEC

BREZDOMEČ

Bajke in povesti o Janezu Trdini

ICO, zbirka slovenska Zgodovina, 2022, t. v., 304 str., 37,50 €

Serija biografskih romanov o znanih Slovencih, predvsem literatih, ki jih je napisal Ivan Sivec, se daljša, s tem pa se mojstri tudi pristop pri njihovem branju. K življenjepisni knjižni zgodbi, ki jo na tak ali drugačen način zamesi naš najplodovitejši knjižni avtor (objavil je že več kot 170 knjig, prva, *Pesem njenih zvonov*, je izšla natančno pred pol stoletja), je običajno dodan tudi obsežen fotografski in grafični material, in vsaj sam si pred začetkom branja najprej pregledam tega, da dobim grob vpogled v dogajanje romana in njegovega junaka. Tokratni portretiranec Janez Trdina (1830–1905) je bil zgodovinar in pisatelj, najbolj znan po svojih *Bajkah in povestih o Gorjancih*, rodil se je v Mengšu, umrl pa 75 let kasneje v Novem mestu; to sta tudi mesti, ki sta najbolj zaslužni za ohranjanje spomina nanj. Zdaj se je temu pridružil tudi Sivec s svojim romanom (dodano mu je tudi nekaj spremnih besed ter avtobiografska beležka avtorja), v katerem Trdina prvoosebno pripoveduje svojo pogosto težko življenjsko zgodbo. Ta se vije vse od rodnega Mengša, Ljubljane in Dunaja do Bele krajine ter zaključnih Gorjancev in Novega mesta (Sivec Trdini omogoči, da kakor s časovnim strojem pogleda še malo naprej po svojem koncu), pri čemer Trdino in njegov pogled na svet ter njegova življenjska prizadevanja najbrž najbolje zaznamuje stavek, ki ga je zapisal v spisu *Moje življenje*: »Navdušenje za politični in vsak drug napredek, za humanizem, posebno pa za slovenstvo in slovanstvo, mi gori v prsih z isto silo kot pred petdesetimi leti.« Še en polnokrven roman iz Sivčeve pisateljske delavnice! > SAMO RUGELJ

Sarajevčanka Adriana Kuči se je že v mladosti začela ukvarjati z novinarstvom, doživela vojno v Sarajevu, potem doštudirala novinarstvo in se pred leti preselila v Slovenijo, kjer dela in ustvarja. Njen prvi knjižni projekt v Sloveniji je bil *Enciklopedija košarkarskih reprezentantov*, v kateri je združila novinarstvo in knjižno publicistiko, potem je v lastni režiji objavila roman v maternem jeziku *I prljavo i plavo*, zdaj pa je izšel še njen leposlovni prvenec v slovenščini *Ime mi je Sarajevo*, prepričljiva zgodba o izkušnji vojne v Sarajevu ter njenih dolgoročnih posledicah. Spremno besedo k romanu je napisal Ervin Hladnik Milharčič.

»Sarajevo je simbolno središče vsega, kar pravzaprav sem.«

ADRIANA KUČI

IME MI JE SARAJEVO

Litera, zbirka Litera,

2022, t. v., 199 str., 23,90 €, JAK

Bukla: Pri takem romanu, kot je *Ime mi je Sarajevo*, prvo vprašanje ne more biti nič drugega kot to, kaj je v njem literatura in fikcija, kaj pa je res. Kakšen je vaš odgovor nanj?

Kuči: Vse je res in vse je literatura, si je na to vprašanje sam odgovoril E. Hladnik Milharčič v spremni besedi k romanu. Lanino življenje ni moje življenje, sem si pa marsikatero sliko, zlasti iz vojne, izposodila iz lastnih spominov. Vojna je posebno stanje. Težko jo je pisati, če je nisi doživel. Še težje, če si jo. Tako je z vsako obliko nasilja. Pa to, da je težko, ne sme biti ovira, da bi se dvignil glas proti.

Bukla: Izvirna je že struktura romana, saj ves čas spretno prepletate tri (časovne) pripovedne niti. Kako je prišlo do te avtorske odločitve?

Kuči: Želela sem povedati nevsakdanjo zgodbo. Zgodbo o najstnici, ki se nikoli ni ukvarjala s čudovito površinskimi težavami, kot so nezadovoljstvo z višino, strukturo las, telesno težo ... Soočala se je, ne samo ona, namesto z odraščanjem, ki je izziv že samo po sebi, s težkimi moralnimi dilemami. Takšne zgodbe se ni dalo povedati na vsakdanji način. Zgodba sama, tako se mi zdi, se je odločila, da strukturirana na takšen način pride med ljudi.

Bukla: Ste že avtorica ene slovenske knjige o slovenskih košarkarjih. Kako pa je v slovenščini pisati roman? Kako težka vam je slovenščina za pisanje?

Kuči: Nisem niti razmišljala, ali je težka. Slovenščino sem začela aktivno govoriti šele, ko sem bila stara nekaj čez trideset let. Pisati moram. In enako v svojem življenju potrebujem ljudi. Moji ljudje, moji bralci, tisti, ki jim imam potrebo povedati zgodbe svojih protagonistov, so sedaj tudi Slovenci, torej ni bilo vprašanja, ali je težko. Bilo je neizogibno. Nujno.

Bukla: Kako globoko v vas je ostala izkušnja bosanske vojne?

Kuči: Ne vem, ker ne vem, kakšna oseba bi postala odrasla Adriana Kuči brez te izkušnje. Mogoče so moja globoka občutljivost za človeške pravice, potreba, da vedno glasno govorim proti vojni, proti vsaki obliki nasilja, prezir do šovinizma in nacionalizma, vzvišenosti človeka nad človekom, posledica vojne. Morda je tudi moj DNK ali le vzgoja čudovitih staršev in odraščanje ob najboljšem bratu na svetu. Večkrat sem slišala mnenja, da resnih življenjskih težav ne doživljam dovolj resno in da nimam pravih odnosa do materialnega. Morda je to tudi, če drži, posledica vojne. Kakorkoli, še vedno verjamem, da so izkušnje, kot je vojna, izkušnje, ki jih ne bi smel doživeti nihče. In še vedno ne prenesem ognjemeta.

Bukla: Kako je vojna spremenila Sarajevo in njegove prebivalce?

Kuči: Ob trideseti obletnici začetka vojne, minulega aprila, sem bila udeleženka projekta Radio Slobodna Evropa. Pisali smo pisma sebi na začetku vojne. Ko sem poslušala in brala perspektive udeleženih, sem ugotovila, da

Adriana Kuči

Foto: Borut Kraginc

vseeno ni enoznačnega razmišljanja. Celotna BiH, ne le Sarajevo, je žrtev zločinov nacionalizma, ki ljudi skrči na njihovo etnično poreklo in jih sili, da ravnajo v skladu s tem. Trideset let po začetku vojne so na čelu države nacionalistične stranke. Ogromno ljudi, med katerimi sem tudi sama, bi pripadalo »drugim«, torej tistim, ki se ne morejo uvrstiti v tri ponujene skupine (Srbi, Bošnjaki, Hrvati). Biti Bosanec v Bosni je neustavno. Sistem je antidemokracija. Etničnim strankam omogoča, da vedno znova zmagujejo na volitvah kljub opustošenju, ki so ga povzročile v Bosni. Voditelji etničnih skupin sodelujejo med seboj le v smislu, da si delijo plen in vzpostavljajo meje kot vodje tolpe. Kako to spremeni ljudi? Razočarani so in množično odhajajo. Kar vseeno na noben način ne ogroža naše večne očaranosti nad mestom na Miljacki.

Bukla: Je *Ime mi je Sarajevo* roman o vojni in Sarajevu ali ljubezenski roman, ki ga je neposredno zaznamovala vojna?

Kuči: Če v romanu, morda tudi življenju, ne bi bilo te vojne, ljubezenska zgodba, ki jo opisujem, ne bi niti obstajala. Romana *Ime mi je Sarajevo* v procesu nastajanja nisem doživljala kot ljubezenskega. To je zgodba o nenavadnem življenju navadne ženske, ki si nič od tega, s čimer se je morala soočiti, ni izbrala sama. In želela si ni ničesar drugega kot biti navadna. Tudi njuna ljubezen bi bila, če bi Lana lahko izbrala, sproščujoče vsakdanja in neliterarna.

Bukla: Vaš specifični pripovedni slog je razpoznaven po enostavnih odstavkih, ki – prebrani skupaj – ponekod prehajajo v nekakšno poezijo v prozi. Je to posledica pisanja v tujem jeziku ali izviren avtorski postopek, ki s tem želi doseči sugestivni učinek?

Kuči: Nisem razmišljala o učinku. Pisala sem tako, kot sem v tistem trenutku čutila. Zagotovo je tudi posledica razmišljanja v nematernem jeziku. Morda pa tudi nekonceptualiziranega razmišljanja. Besede, pravi prof. dr. Nijaz Ibrulj, gradijo. Dajo vpogled v dušo. Brez pojasnila. Jezik, pravi Toni Morrison, zdravi civilizacijo. Zelo se strinjam z obema.

Bukla: Lahko poveste še kaj o svojem morebitnem naslednjem knjižnem projektu?

Kuči: Trenutno, za zdaj le v mislih, ustvarjam novo zgodbo. Znova je v ospredju ženska, znova priseljenka iz Sarajeva v Slovenijo. Ženska, ki pride v položaj, ki jo prisili, da pogleda v svojo preteklost, daleč v preteklost svojega naroda. In ko govorim o narodu, mislim na Bosance in Hercegovce, vse nas. Želi si najti moč, da se sooči sama s seboj in življenjem, ki jo je postavilo v nemoč položaj. Lahko rečemo, da je tema podobna, toda tudi če pišem o drugih temah, je Sarajevo vedno nekako tu. Sarajevo me je definiralo, niti ne poskušam bežati od tega. Sarajevo je simbolno središče vsega, kar pravzaprav sem.

FERI LAINŠČEK

MURSKA SAGA

Beletrina, zbirka Beletrina,
2022, t. v., 593 str., 34 €

Feri Lainšček

Murska saga priznanega in večkrat nagrajenega slovenskega ustvarjalca zgodb rodnega Prekmurja in pomurskih ravnin je pravzaprav skupna objava piščevih dobro znanih uspešnic *Ločil bom peno od valov* (2003) in *Muriša* (2006). Knjigi, ki sta bili med literarno stroko in širšim bralstvom toplo sprejeti, se ponašata s priznanji in nominacijami, saj je bil

... romaneskni diptih ...

prvi roman leta 2004 v ožjem izboru za nagrado kresnik, drugi pa jo je leta 2007 tudi prejel. Pričujoči romaneskni diptih, ki je obeležil Lainščkov panonski pripovedni opus, v prvi vrsti tematizira prigode prebivalcev brežin reke Mure in njihove pogosto tragične ljubezenske ter življenjske zaplete. V poetično obarvanem, danes že prepoznavnem Lainščkovem slogu, v romanu *Ločil bom peno od valov* najprej spoznamo zgodbo protagonistke Elice Sreš, ki se zaradi poroke z Ivanom Spanskim povzpne po družbeni lestevici in postane del murskosoboške družbene smetane, kar ključno zaznamuje potek njenega življenja. *Muriša*, umeščena v čas pred samim začetkom druge svetovne vojne, se nadaljuje z usodo Eličinega in Ivanovega že odraslega sina Juliana Spranskega. Ta je odločen, da z gradnjo mostu na Petanjcih na Muri ukroti samosvojo reko, sam pa se zaplete v pogubno ljubezensko razmerje z Zinaido Kozlov. Mura, ki v izbranih dveh pisateljevih romanih igra bistveno simbolno vlogo, je sprožilka in tiha spremljevalka fabulativnih preobratov. Knjižna izdaja je pospremljena tudi s spremno besedo Ignacije Fridl Jarč. > TANJA BOŽIČ

ANTON PERC

MOJA SREČANJA Z VELIKO GOSPO

Primus, zbirka Avtorji,
2022, m. v., 341 str., 25 €

... avtobiografski roman ...

Avtobiografija znanega anesteziologa dr. Antona Perca (1943) pripoveduje o Veliki Gospe, ki jo neizbežno sreča vsak med nami, in o avtorju ljubih ljudeh, ki so z njo že odšli v neznano. Vendar pa mračna tema ni dušeča, saj premišljevanje o minljivosti in iskreno pričevanje o bolečini, žalosti in občutku praznine, ki spremlja izgubo dragih, avtor presega z žlahtnim, polnokrvnim slavljenjem življenja. Pripoveduje o svojem otroštvu, starših, bratih in sestrah, o učiteljih, študiju in študentskem življenju, o glasbi, simpatijah in velikih ljubeznih, o telesnih užitkih v dvoje, vojaščini, otrocih, počitnicah, o delu, ki ga je vodilo tudi v tujino, o družinski sreči in kasneje razpadu zakona, o novih ljubeznih, o življenjskih uspehih, neuspehih in zdrsih. Še posebno se bralca dotakne, ko pripoveduje o prezgodnji smrti hčerke Jerneje in žalovanju druge hčerke Špele. Marsikateri bralec se sester Perc spominja, saj sta bili športnici in lastnici priznanega ljubljanskega studia za pilates. Avtobiografski roman s pronicljivim orisom časa presega osebno zgodbo avtobiografa. > MAJA ČREPINŠEK

SLOVENSKA MATICA

USTANOVljena 1864

Zbirka Odstiranja

Niko Kralj, pionir industrijskega oblikovanja

Barbara Predan in Špela Šubic (ur.)

189 strani | 19 €

Monografija odstira poglavja iz življenja in dela Nika Kralja, prvega mednarodno priznanega profesionalnega industrijskega oblikovalca v nekdanji Jugoslaviji.

Simon Rutar in Beneška Slovenija

Danila Zuljan Kumar in Petra Kolenc (ur.)

Monografija prispeva k boljšemu poznavanju ne le zgodovine, ampak tudi sodobnih razmer v tem omejnem prostoru ter obenem izpostavlja tudi njegove razvojne potencialne.

171 strani | 18 €

Emilijan Cevc, umetnostni zgodovinar in pisatelj

Milček Komelj (ur.)

164 strani | 18 €

Emilijan Cevc je bil osrednja osebnost med slovenskimi umetnostnimi zgodovinarji, učenci profesorja Franceta Steleta.

Življenje in delo Štefana Barbariča

Vesna Mikolič (ur.)

Kot literarni zgodovinar je Barbarič raziskoval različna obdobja slovenske literature, obravnaval teoretična vprašanja literarne vede in delo nekaterih literarnih zgodovinarjev.

137 strani | 17 €

Koroški plebiscit – 100 let kasneje

Danijel Grafenauer (ur.)

233 strani | 23 €

Monografija je prvi zaokrožen pogled na pomembno zgodovinsko obdobje v slovenskem prostoru po letu 1970.

V letošnjem letu načrtujemo:

Alma Sodnik in njeno filozofsko delo
Olga Markič (ur.)

200-letnica ljubljanskega kongresa
Gregor Antoličič (ur.)

Vabljeni na našo stojnico in dogodke ob Slovenskih dnevih knjige!

Slovenska matica
Kongresni trg 8
1000 Ljubljana

www.slovenska-matica.si
prodaja@slovenska-matica.si
01 422 43 40

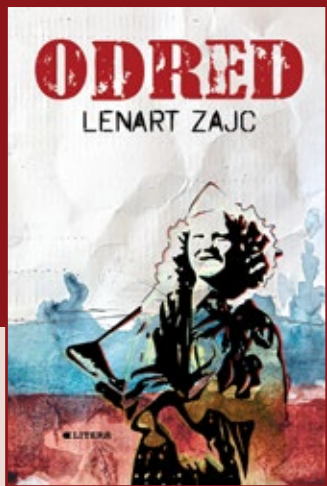
Lenart Zajc (1967) je predstavnik srednje pisateljske generacije, ki ima za seboj že lep romaneskni opus; ta se vsebinsko razpenja od družbeno angažiranih do znanstvenofantastičnih romanov in zbirk kratkih zgodb. Pred leti je delal tudi kot urednik, občasno je bil tudi politično angažiran, svoj najbrž najbolj ambiciozen projekt pa je zdaj začel z vojnim romanom *Odred*, ki je pravkar izšel, v naslednjih letih pa bo prerasel v trilogijo. To je bilo pravo izhodišče za pogovor z njim.

»Tam, kjer kosi smrt najgosteje, je življenjska sla najmočnejša.«

LENART ZAJC

ODRED

Litera, zbirka Litera,
2022, t. v., 237 str., 24,90 €, JAK

Bukla: Kako kot predstavnik generacije, rojene približno dve desetletji po koncu druge svetovne vojne, gledate na to obdobje?

Zajc: Druga svetovna vojna in z njo NOB je najpomembnejša prelomnica za Slovence kot državotvoren narod v vsej naši zgodovini. Z Osvobodilno fronto in NOB smo se postavili v tabor zaveznikov, zmagovalcev v boju proti fašizmu, hkrati pa je bil postavljen temelj slovenske državnosti, na podlagi katerega smo si leta 1991 izborili svojo državo. Žal pa se je zgodil tudi tragični nacionalni razkol, ki je do neke mere še vedno prisoten. Prav tako je to pomembno obdobje postalo orodje za potrebe manipulacij določenih političnih opcij, zgodovina kot stroka pa se ob tem skoraj popolnoma zanemarija, zgodovinske argumente prevpijejo z argumenti tipa »babica mi je povedala«. Ravno zaradi tega ne smemo pristajati na dikcijo, ki nam skuša dirigirati, da je pogovor o teh rečeh staromoden, nevreden človeka enaindvajsetega stoletja. Pač, če pristanemo na to, naredimo prostor manipulantom, tistim, ki želijo našo zgodovino potvarjati, s tem pa si seveda razvrednotimo tudi sedanjost in prihodnost.

Bukla: In tako ste se odločili napisati roman o drugi svetovni vojni, pravzaprav partizanski roman?

Zajc: Pisanje o času NOB me je mikalo dolgo, preden sem se stvari lotil, pa sem ga vedno odrinil, češ da to ni moja zgodba ali zgodba moje generacije. Da je o tej temi napisanih dovolj knjig in ni nobene potrebe, da bi jo pisal še jaz. Pa vendar mi je zgodba bratov mojega starega očeta, ki sta preživljala vojno vsak na svoji strani (starejši pri belih je padel jeseni 1943, mlajši pa je dočkal konec vojne kot partizanski major), nekako prigovarjala, naj se je lotim. No, ko sem nekje na začetku prejšnjega desetletja ponovno prebral avtobiografijo narodnega heroja Staneta Semiča Dakija *Najboljši so padli*, sem ugotovil, da bi bilo treba le slediti njegovi pripovedi, da bi zgodba dobila izvrstne geografske in časovne koordinate. Da sem se stvari lotil, pa so me dokončno prepričali filmi, in sicer *Neslavne barabe* Quentina Tarantina, ter TV-serija *Peščica izbranih*, ki sta jo napisala Tom Hanks in Steven Spielberg. Resda so vsi našteti avtorji rojeni po vojni, torej je tako kot jaz niso doživeli na lastni koži, pa so bili kljub temu sposobni izdelati mojstrske filme o tej temi.

Bukla: Ambiciozno načrtujete trilogijo.

Zajc: Za osnovo sem torej vzel Dakijeve spomine, ki sem se jih želel čim bolj držati. Žal sem kmalu ugotovil, da če bi se držal tega načrta, ne bi zadoščala trilogija, temveč bi moral napisati vsaj pet obsežnih romanov. Po približno petdesetih napisanih straneh, ko sem bil še vedno v aprilu 1941, sem se odločil, da se bom zadeve lotil drugače, po fragmentih. Tako prva knjiga opisuje dogajanje v Ljubljanski pokrajini od spomladi 1941 pa do januarja 1942. Druga knjiga bo nadaljevala zgodbo poleti 1942 in se

Lenart Zajc

Foto: Borut Krajnc

zaključila s kapitulacijo Italije in uničenjem slovenskih četnikov v Grčaricah. Tretja knjiga pa se bo začela z zaključnimi boji okrog Ljubljane in vkorakanjem osvobodilne vojske v Ljubljano ter nesrečnimi dogodki, ki so sledili po zaključeni vojni.

Bukla: V romanu prepletete resnične like in njihove usode in resnične dogodke z izmišljenimi, ki ste jih ustvarili sami. Kako je nastajal ta preplet?

Zajc: V tisti prvi fazi, ko sem se držal Dakijevih spominov, sem ugotovil, da če hočem narediti roman berljiv in zanimiv, bom moral posegati v resnične zgodovinske like, ki jih je opisoval Daki, ob tem pa bi jih lahko interpretiral popolnoma drugačne, kot so bili. Tak poseg v resnične ljudi mi ni bil všeč, zato sem se odločil, da zgradim popolnoma nove literarne like, tiste zgodovinsko najbolj izstopajoče pa ohranim v zgodbi na njihovih zgodovinskih mestih.

... In prav to sem hotel opisati, te posameznike, ki postanejo borci, vojaki. Ljudi, ki jih vojna oropa njihovih načrtov, njihove mladosti in jih prisili početi stvari, ki jih sicer nikoli ne bi, jih na nek način razčloveči, da iz njih naredi drugačne ljudi. ...

Bukla: Ste imeli pri pisanju pred seboj kakšne literarne predhodnike, po katerih ste se zgledovali?

Zajc: Slovenci smo se od partizanskega romana resnično odmaknili. Avtorji, ki so vojno opisovali na podlagi lastne izkušnje in nam pustili največ knjig o tej temi, so večinoma pomrli, mlajši, rojeni desetletja po vojni, pa se v to zgodbo nismo spuščali. Verjetno je temu botrovalo tudi dejstvo, da se nam je zaradi obveznega šolskega branja ta tema tudi nekoliko zamerila. Pač, v šoli nam niso dajali za obvezno branje najboljših literature o tem obdobju, recimo Zupana ali Kocbeka, pač pa režimsko predpisano literaturo. Seveda pa sta oba omenjena avtorja zelo vplivala tudi na moje

dojemanje partizanščine in verjetno vsaj posredno tudi na moje pisanje. Poleg njiju pa bi rad izpostavil tudi finskega pisatelja Väinöja Linna, ki sem ga še enkrat prebral, preden sem se lotil pisanja, saj ima njegov roman *Neznani vojak* izvrstno strukturo, ki sem jo hotel še posebej preučiti.

Bukla: Komu ste med pisanjem namenili ta roman? Mlajšim bralcem, da še na ta način spoznavajo to obdobje, ali starejšim, ki so z njim bolj povezani?

Zajc: Ko sem pisal, nisem imel v mislih nobene ciljne skupine. Bila je predvsem zgodba, ki sem jo moral spraviti iz sebe. Tudi ves čas pisanja nisem bil prepričan, da sem na pravi poti. Šele ko me je poklicala urednica Gabriela Babnik Ouattara in rekla, da se ji zdi roman odličen, sem si oddahnil. Verjetno bi lahko rekel, da je roman namenjen vsem generacijam, nekateri ga bodo brali, ker jim je všeč vojni žanr, starejši pa zaradi takšne ali drugačne povezave s tem obdobjem.

Bukla: V romanu je kar nekaj nepričakovnosti, od nazornih prizorov spolnosti do začetnega vojnega kaosa, ko kdo od junakov reče, da gre v četnike, ne pa v partizane. Kakšno zgodbo želite izpustiti s to trilogijo?

Zajc: Zavedati se moramo, da so v partizane odhajali zelo mladi ljudje, veliko med njimi brez odslužene vojaščine, se pravi niso imeli nobene ga vojaškega znanja. To so bili ljudje, polni življenjske energije in želje po življenju. Pravijo pa tudi, da tam, kjer kosi smrt najgosteje, je življenjska sla najmočnejša. Vse to začetno obdobje je bilo kaotično, pa vendar polno zanosa. In prav to sem hotel opisati, te posameznike, ki postanejo borci, vojaki. Ljudi, ki jih vojna oropa njihovih načrtov, njihove mladosti in jih prisili početi stvari, ki jih sicer nikoli ne bi, jih na nek način razčloveči, da iz njih naredi drugačne ljudi. Pisal sem o zgodbah posameznikov, ki se zlijejo v enotno zgodbo, zgodbo o partizanskem odredu.

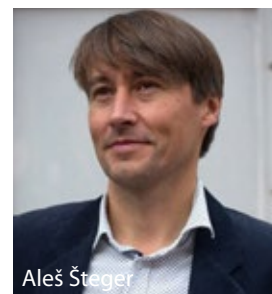
Bukla: Kdaj bomo torej lahko prebrali drugi del?

Zajc: Kot smo dogovorjeni, bo druga knjiga izšla v začetku leta 2023.

ALEŠ ŠTEGER

BOGOVI SE NAM SMEJJO

Beletrina, zbirka Beletrina, 2022, t. v., 288 str., 24 €, JAK

Aleš Šteger

Venec osmih novel pesnika in pisatelja Aleša Štegra starogrške mite o Evropi, Prometeju, Narcisu, Orfeju, Meduzi in Ikarju umesti v sodobni čas, jih na novo osmisli, nato pa prisluškuje njihovim odmevom. Šteger tankočutno opazuje sodobno družbo,

sobivanje privilegiranih Evropejcev in brezpravnih priseljencev, se potaplja za temačno površino Narcisovega zrcala, ki samo-opazovalcu razkroji realnost, se z ostarelim rudarjem Prometejem spusti v srhljive rove, kjer se med smrad trupel mešajo vrtinci nemih krikov umorjenih, sledi Orfejevemu blaznemu hrepenenju, da bi rešil Evridiko, priključje Meduzino prekletstvo, sledi brezupnemu iskanju ugrabljenе Evrope, strmoglavci z Ikarjem ... V besedilu se refleksije dnevniških zapisov, fikcija in realnost, filozofska in esejistična razmišljanja, sanje in blodnje prepletajo s starodavnimi miti, ki jih bogovi ponavljajo v neskončni zanki ljudem v pogubo, sebi v zabavo. Aleš Šteger (1973), redni član Nemske akademije za jezik in pesništvo, prejemnik prestižnih slovenskih in mednarodnih nagrad, je avtor številnih proznih del, med njimi romanov *Odpusti* in *Neverend*. > MAJA ČREPINŠEK

KUD Sodobnost International

Sofinancira Javna agencija za knjigo RS

JAK
JAVNA
AGENCIJA ZA
KNJIGO RS

Evald Flisar, svetovni popotnik (obiskal je 98 držav) in svetovno znan avtor (228 prevodov v 41 jezikov), je tudi mož Jane Bauer, priljubljene in nagrajene avtorice del za otroke, ter oče devetošolca, ki je na 18. mednarodni naravoslovni olimpijadi v Dubaju prabil Sloveniji srebrno medaljo. V časih, ko se svet spreminja, je v pismih sinu zbral razmišljanja, spominjajoča na kratke eseje, ki bodo Martina spremljala na poti v odraslost in s pomočjo katerih bo bolje pripravljen na vse, kar ga čaka. Modrost, ki jo oče z ljubeznijo predaja sinu, pa je univerzalna in se bralcu v vsakem življenjskem obdobju odkriva drugače. Flisar je ubesedil vse tisto, kar bi marsikdo želel povedati svojemu otroku, pa (še) ni našel besed. Marsikdaj pa nam tako spretno nastavi ogledalo, da se globoko zamislimo tudi odrasli bralci.

POSEBNA PONUDBA NOVE KNJIGE EVALDA FLISARJA

Naročniki knjige bodo zraven prejeli še darilo: ZGODBE IZ NEMČIJE (prodajna cena 24,90 EUR) ali ZGODBE IZ KOLUMBIJE (prodajna cena 24,90 EUR). Darilo lahko izbere naročnik. Dve knjigi za ceno ene? Zveni kot res dobra priložnost!

Z DARILOM!

Cena knjige je 24,95 €.

Naročila sprejemamo na: sodobnost@guest.arnes.si.

Gabriela Babnik Ouattara (1979) z vsakim novim romanom dvigne val. Za prvenec *Koža iz bombaža* (2007) je prejela nagrado za najboljši prvenec. Drugi roman *V visoki travi*, ki je izšel dve leti kasneje, je bil nominiran za nagrado kresnik. Tretji roman *Sušna doba* je prejel evropsko literarno nagrado (2013) in je preveden v petnajst jezikov. Četrti roman *Intimo* (2015) je bil v ožjem izboru za nagrado kresnik. Z avtorico, ki je tudi uspešna prevajalka in nagrajena literarna kritičarka ter po novem tudi urednica pri založbi Litera, smo se pogovarjali tik pred izidom njenega novega romana *Tišina, polna vetra*.

»Moj roman je konglomerat realnosti in fikcije.«

GABRIELA BABNIK

TIŠINA, POLNA VETRA

Beletrina, zbirka Beletrina,
2022, t. v., 432 str., 27 €, JAK

Bukla: Predpodoba romana je slika Gustava Courbeta z naslovom *Slikarski atelje*. Na njej so upodobljene osebe, čas in ideje, ki vznikajo v vašem romanu. Kaj na tej sliki vas je navdihnilo?

Babnik: Leta 1855, ko je Courbet sliko še ustvarjal, sta se Charles Baudelaire in Jeanne Duval sprla. Baudelaire je prosil prijatelja, naj Črno Venero odstrani iz kompozicije. Courbet je naredil, kot mu je bilo naročeno, in njeno podobo prekril z barvo, a je nekaj let kasneje izstopila skozi barvni madež in se ponovno pojavila na sliki. V romanu sem želela povedati tudi njeno zgodbo. Ji posoditi glas. Ne nazadnje je to ženska, ki je navdihnila *Rože zla*, eno najslavnejših pesniških zbirk vseh časov. Skoraj vsi interpreti jo predstavljajo, kot da je uničila Baudelaire, mu prodajala opij, ni razumela njegove poezije, ni bila dovolj načitana itd., toda ko je leta 1857 prišlo do obsodbe zaradi nemoralnosti njegovih pesmi, je bila Jeanne Duval edina, ki je pričala na sodišču, medtem ko so se vsi odvrnili od njega. Tako v svojem romanu, ki je konglomerat realnosti in fikcije, poskušam ujeti neulovljivo, seveda vse v kontekstu časa, ki je bil zaznamovan z izrazito negrofobijo.

Bukla: Zakaj naslov *Tišina, polna vetra*?

Babnik: Ker sem si želela raziskovati tišino. Prav Baudelaire je na primer izumil termin lastne sobe za pisatelje. Za pisateljice ga je seveda Virginia Woolf. Iz tedaj spreminjajočega se Pariza je bežal v hotelske sobe in tam iskal tišino za svoje ustvarjanje. Potem je tu še prepričevanje statusa pesnika v urbani okolju. Baudelaire in njegov založnik sta imela neskončne pogovore o tem, zakaj je ustvarjajoči posameznik v središču družbe in kaj vse je potrebno, da se ustvari pesniška zbirka ali se spiše roman. Čeprav se morda ne zdi, toda mi, ki smo investirali svoja življenja v literaturo, družbi predvsem dajemo. In v zameno dobimo zelo malo. Po drugi strani pa je bil to čas radikalnih sprememb. Ne samo glede vpliva fotografije na upodabljanje ženskega akta ali vzpostavljanja državljanških pravic, ki so bile izključno pravice belega moškega, ne samo glede novega odnosa do mode, hašišanja, mesta kot takega, temveč tudi glede tega, da je tedaj prvič v nebo poletel balon in da so bile narejene prve fotografije iz zraka. Balonarstvo je spremenilo perspektivo. Nenadoma je bilo nebo napolnjeno samo še s tišino.

Bukla: Ali obstajajo specifične okoliščine za umetniško vrenje, ki poraja izjemne umetnike in muze, kot jih opisujete v romanu?

Babnik: Revolucija ali pa cel niz revolucij, ki so se zgodile najprej v 18. in potem v 19. stoletju, je dal glas množicam. In posledično se je začel spreminjati odnos do umetnosti. Baudelaire in Courbet sta sicer bila mnenja, da mora umetnik izvajati revolucijo v polju umetnosti in da je umetnost apolitična. Charles je bil svojevrsten unikum. *Rože zla* nimajo nikakršne zveze z jokavi mi tožbami o neusmiljenih damah in mladostnih ljubeznih, temveč ostro in brez zadržkov govorijo o najmračnejših skrivnostih človeške duše, krivdi, madežu greha, ki visi nad človekom. To knjigo je preprosto moral napisati in njegov založnik Poulet-Malassis jo je moral izdati. Da pa je do tega sploh prišlo,

Gabriela Babnik

Foto: Mankica Kranjec

je potreboval ne samo droge, temveč tudi Jeanne. In tu zadeve postanejo zelo resne. Skratka, Baudelaire je prekinil s petrarkovsko tradicijo in uvedel estetiko grdega.

Bukla: Vidite vzporednice v sodobnem času in prostoru?

Babnik: Roman je iskal nekatere pikre reference s slovensko realnostjo, seveda. Pisala sem ga v času korone, pa tudi v času, ko smo na Javni agenciji skušali področju knjige zagotoviti nekatere osnovne življenjske standarde. Predvsem za pisatelje. Baudelaire je namreč načel to vprašanje – sistemskega reševanja statusa pisatelja. In odgovornosti države do slednjega. V njem so zarisani konservativizmi in oportunitizmi nekaterih ustvarjajočih posameznikov, ki so vedno isti. Veste, to, da ste pisatelj ali pisateljica, še nič ne pomeni. Ne pomeni, da ste apriorno empatični. Ampak pri Baudelaireu me je zanimalo, kako daleč je šel in kaj vse je žrtvoval za svoje ustvarjanje, in ali mu je pri tem uspelo obdržati kredibilnost. Hkrati pa sem zaradi strukture romana in še posebej njegovega izteka ves čas intervenirala v preteklost s sodobnimi referencami.

Bukla: Dogajanje romana je postavljeno v Pariz, ki je bil v času osrednjih likov romana svetovni kulturni center. Bi se zgodba Charlesa in Jeanne lahko zgodila kjerkoli in kadarkoli drugje?

Babnik: Ne, njuna zgodba se je morala zgoditi ravno v Parizu. Prenova Pariza, kot jo je izvajal Hausmann, je odpirala mnoge javne diskusije, nasprotovanja ... Se pravi, da se je samo v tem mestu lahko naslavljal vprašanje modernosti, ki je povezano s fotografijo, balonarstvom, urbanizacijo Pariza, dandyjevstvom ... itd.

Bukla: Študij primerjalne književnosti in literarne teorije ste zaključili z magisterijem iz nigerijskega modernega romana. Je to kako spremenilo vaš pogled na evropsko ustvarjalnost?

Babnik: Seveda, izstop iz evropskega okolja, posebej v zgodnjih dvajsetih, preobrne pogled na svet. In posledično pogled na literaturo. Od tistega časa nič več ni bilo samoumevno. Hvaležna sem za svojo družino, za prijatelje, ki jih imam, za to, da sem lahko pisateljica.

Bukla: Poleg pisateljskega dela ste tudi kritičarka, publicistka, prevajalka in urednica pri založbi Litera. Kakšna je izkušnja vašega uredniškega dela?

Babnik: Uredniško delo je izjemno lepo in izpolnjujoče. Z vsako knjigo, ki mi je dana, vzpostavim poseben odnos z avtorjem ali avtorico. Rokopis, ki ga prejmem, je tvarina, do katere se vedem spoštljivo. Skratka, hvaležna sem glavnemu uredniku, ki me je povabil k sodelovanju. Zdaj imam možnost spremljati celoten proces nastajanja knjige, kar je fina obrt, ki zahteva vso mojo pozornost in znanje.

MIKLAVŽ KOMELJ

PRVA KRESNICA

Litera, zbirka Litera,

2022, t. v., 68 str., 22 €, JAK

Miklavža Komelja poznamo kot zelo plodovitega avtorja, ki se udeležuje na različnih področjih literarnega ustvarjanja. Tokrat se nam predstavlja z zbirko šestih kratkih zgodb s skupno rdečo nitjo, ki tke pripovedi o prelomih na simbolni ravni bodisi v svetovni zgodovini bodisi v zgodovini posameznika. Zgodba *Boginja* na primer pripoveduje o kipu boginje Viktorije, ki je zasedal pomembno mesto v rimskem senatu in je v času razkroja imperija postajal vse bolj očem odmaknjen, tako kot stara religija, ki se je umikala novi. Kot je značilno zanj, pa avtor tudi to konkretno zgodovinsko dogajanje obravnava v odnosu do nespremenljive večnosti. Tudi v zgodbah, ki se posvečajo malim posameznikom, je izpostavljen njihov odnos z duhovnim svetom, na primer v zgodbi *Žive oči*, ko deček prebode oči na fotografiji pokojnega dedka, da bi jim povrnil sijaj in v sliko vnesel odblesek njegove duše. Za dečka je spoznanje smrti tisti prelom, a tako kot drugi junaki in junakinje zgodb premore tenkočutnost in pronicljivost za uvid višjih skrivnosti, ki so ne nazadnje skrivnosti življenja. V poetičnosti jezika nedvomno odzvanja Komeljevo mojstrsko pesništvo, to pa v zgodbah stopnjuje eterično občutje. Zgodbe pri bralkah in bralcih ne spodbujajo le razmisleka o lastnem odnosu do duhovnega in večnega, temveč vzbujajo tudi nežna čustva, predvsem sočutje do likov, ki v njih nastopajo. Prodorno in očarljivo! > SANJA PODRŽAJ

... zbirka
šestih kratkih
zgodb ...

MOJCA RUDOLF

SOLZE, KI JIH NI

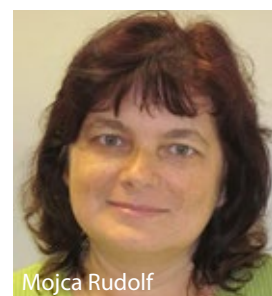
Temačna skrivnost Irske

samozaložba, 2022, m. v., 264 str., 24 €

... kriminalno
psihološki roman
o zloglasnih irskih
magdalenskih
domovih ...

Kriminalno psihološki roman pripoveduje o usodi treh žensk – treh hčera, mater in žena. Zdi se, da jih nič ne povezuje, tako različne so njihove usode, toda pod tanko opno vsakdanjosti na vse tri preži globoko zakopana skrivnost, ki grozi z uničenjem vsega, kar je svetlo, dobro in lepo. Avtorica je fiktivne zgodbe romanesknih junakinj zasnovala v okviru resničnega dogajanja v zloglasnih irskih magdalenskih domovih, ki jih je Katoliška cerkev namenila »grešnim« dekletom in neporočenim materam. Napeta zgodba pripoveduje, kako se zlo, ki naj bi ga z molitvijo in trdim delom izgnali iz nesrečnih magdalen, razbohoti v okolju brez milosti, sočutja in ljubezni. Prelije se na nedolžne žrtve, na otroke. In vendar je zaključek spretno zasnovane kriminalke srečen, saj verigo trpljenja pretrgata prijateljstvo in ljubezen. Mojca Rudolf, avtorica enaindvajsetih romanov, je za knjigo *Zmenki* prejela priznanje za najboljšo prozno delo, izdano v samozaložbi leta 2020. > MAJA ČREPINŠEK

Mojca Rudolf

Knjigo lahko naročite na
07 49 65 505 ali
www.primus.si!

»Posrkala me je vso, ob branju so se mi prikazovale slike mojega življenja, spraševala sem se, kako bi se odzvala jaz, ko bi se mi dogajale podobne stvari kot junakinjama v knjigi, kaj bi rekla, kako bi čutila.«

SAŠA EINSIEDLER

»Roman *Ne me silit, da ti lažem* nas uči, da ima ženska lahko več življenj v enem življenju, da je ljubezen lahko uničujoča in hkrati najbolj vitalna sila na svetu, da ženska ni iz jekla, ampak je iz ženske snovi, kot pravi Colette, in to ji zadostuje.«

IRENA ŠTAUDOHAR

»Pisateljica lepo prepleta vloge, ki jih imamo ženske, prepričanja in vzorce, ki se po našem DNK-ju pretakajo iz roda v rod, upanje, ki kljub letom ne izgine in potrebo po ljubezni, ki poganja človeštvo že od nekdaj.«

POLONA POŽGAN

»Roman, ki ga moški ne bi smeli brati.«

UREDNIKA

SUZANA ZAGORC

Orlando Uršič je založnik od glave do pete, v Literi dela že vse od njenega začetka pred dvajsetimi leti, v tem času pa je skupaj z založbo prebrodil mnogo viharjev in doživel veliko knjižnih dogodivščin. O začetkih Litere, njenem razvoju, zdajšnjem stanju in prihodnosti slovenske knjige, pa tudi o njegovi avtorski ustvarjalnosti smo se pogovarjali ob okrogli obletnici založbe, ki se je v zadnjem obdobju usmerila predvsem na izdajanje knjig domačih avtorjev in se je v ta namen tudi uredniško okrepila.

»Litera je trenutno v dobri kondiciji!«

Bukla: Kako se danes, po dveh desetletjih dela, spominjate začetkov Litere?

Uršič: Predvsem tako, da nas ni bilo ničesar strah. V materialnem smislu nismo imeli ničesar ne zasebno ne poslovno, kljub temu pa se svojim željam nismo odrekli. Prav rahlo nori smo bili. Bilo nas je kakih pet, šest navdušencev nad knjigami, ki smo si rekli, da bi v Mariboru ustanovili založbo po vzoru znamenite Založbe Obzorja, ki so jo ravno takrat potopili Držni znanilci sprememb. Takrat so ob žalostnem propadanju večine založniških gigantov spontano rasle podobne založbe, kot je Litera. Zavedali smo se, da gre za zgodovinski trenutek, in kakorkoli grdo rečeno, v tej potopitvi smo prepoznali svojo priložnost; takoj smo k nam povabili tedanjega urednika Založbe Obzorja Andreja Brvarja, ki je s svojim prihodom Litero čez noč povzdignil v založbo nacionalnega pomena. Ugodne razmere na eni strani in trdo delo ter zavzetost na drugi strani so botrovali temu, da smo v nekaj letih res zrasli v eno izmed osrednjih slovenskih založb.

Bukla: Kaj so bile ključne evolijske faze v razvoju založbe?

Uršič: Zares ugodne razmere za delo in uresničevanje poslanstva smo imeli morda le prvih nekaj let. Potem so bile kar naprej neke krize. Najprej je slovenska knjiga veljala za panteon slovenske državnosti, sponzorji so se skoraj kregali, kdo bo lahko prispeval denar za slovensko pisano besedo, subvencije so bile zelo solidne, nakup s strani knjižnic znaten, v knjigarnah so naše knjige izpostavljali. Skratka, zunanje okolje je bilo resnično naklonjeno knjigi. Potem je prišel čas realnosti, začetni pozitiven tranzicijski val na celotno gospodarstvo je pojenjal in tudi zavedanje pomena knjige in branja je vse bolj usihalo, Študentska organizacija, ki nas je do tedaj financirala, se je umaknila. V nekem trenutku smo se zavedali, da razmere niso več enake kot prej, treba je bilo tudi nekoliko umiriti naš entuziazem, nismo več zmogli izdajati kar vsega, morali smo najti zdravo jedro. Potem je prišla velika finančna kriza, katere posledice so se vlekle do leta 2014, ko sem se nekega jutra na založbi znašel popolnoma sam. Šest tedanjih sodelavcev je odšlo v bolj varne službe, Andrej Brvar v zasluženi pokoj, in v tistem jutru sem sam sebi v poslovnih prostorih s sto petdesetimi kvadrati rekel: Spet bo lušno! Dobro veste, kako so takrat padle subvencije in da obseg prodaje knjig pada praktično od leta 2015 vse do danes. A treba se je bilo zelo hitro obrniti, pripraviti izhodno strategijo z jasnimi ukrepi kriznega upravljanja, kakor so me učili na ekonomski fakulteti. Dobro vemo, da je moralo kar nekaj založb takrat prenehati poslovati. Jaz pa sem šel naprej. K sreči se mi je takrat pridružila žena Martina in kar nekaj časa sva bila sama za vse: Litero sva dobro postavila, tudi distribucijo in prodajo sva prevzela v svoje roke, skratka, preživela sva. Seveda pa smo potem doživeli pandemijo, ki nam je poslovanje spet čez noč postavila na glavo. A tudi temu smo se hitro prilagodili, preselili promocijo na splet, prenovili in ojačali spletno knjigarno, znižali stroške lastnega poslovanja ... In preživeli tudi to. K sreči se je prav v zadnjih dveh letih državna podpora toliko povečala, da sem lahko angažiral dva odlična sodelavca v uredništvu, Gabrielo Babnik in Aljaža Krivca. Zelo sta dragocena, prinašata svežino, nove poglede, gojita odgovoren odnos do avtorjev, razumeta poslovni model Litere in poznata tudi razmere na področju knjige, torej kaj je možno in kaj ni.

Bukla: So bili kakšni knjižni naslovi še posebej pomembni za preboj ali obstanek založbe?

Uršič: Kot najbrž veste, nikoli ne izpostavljam enega avtorja ali ene knjige. Hvaležen sem vsem, tudi tistim, ki niso bili med najbolj reflektiranimi. Zame je vsak izid knjige praznik in v vsako knjigo verjamem.

Orlando Uršič

Foto: Borut Krajnc

Bukla: Je v zadnjih dveh desetletjih kdaj nastopil trenutek, ko ste si rekli, da imate vsega dovolj?

Uršič: Takrat, ko sem na Literi ostal sam, je bil zame zelo težak čas, a bil sem v takem pogonu, da se tega sploh nisem zavedal. Ali pa pred pandemijo, ko smo imeli po petinšestdeset predstavitev na leto in sem jih vse vodil sam, knjige sem prodajal sam, skladiščil sem sam in se vračal domov včasih tudi v zgodnjih jutranjih urah in od utrujenosti nisem mogel zaspiti. Seveda si takrat rečeš, da je vsega dovolj in da si verjetno pregorel. A kdo ima čas za to? Šele v pandemiji, ko je bilo več časa zame, za družino in za neke moje skrite ljubezni dovolj, šele takrat sem se zavedel, da sem bil rahlo pregret in da s takim tempom ne bi šlo več dolgo. Nazadnje si tudi sam človek in prav bi bilo, da bi ob delu lahko živel človeka dostojno zasebno življenje. Ne pa, da ti delo življenje jemlje.

... Nikoli ne izpostavljam enega avtorja ali ene knjige. Hvaležen sem vsem, tudi tistim, ki niso bili med najbolj reflektiranimi. Zame je vsak izid knjige praznik in v vsako knjigo verjamem. ...

Bukla: O teh skritih ljubeznih bova še kako rekla kasneje. V zadnjem obdobju ste se usmerili predvsem v izdajanje knjig domačih avtorjev, kar vam omogoča tudi strokovna uredniška ekipa. Lahko zdaj rečete, da Litera res stabilno posluje, ali pogrēšate še kaj?

Uršič: Litera je trenutno v dobri kondiciji, tudi zaradi znatno višjih subvencij v zadnjih dveh letih. Kako bo s tem naprej, bomo videli. Prihaja nova vlada, nova ministrica in vsi, ki delujemo na področju knjige, čakamo, kaj bo. Področje knjige znotraj proračuna za kulturo že tako ali tako dobiva drobiž in upati je, da nam tega povišanja za avtorje, prevajalce, lektorje in ne nazadnje tudi za založbe, ki nam ga je namenil prejšnji minister, ne bodo vzeli. O programski kontinuiteti ne dvomim, smo izrazito avtorska

založba, ki si želi dela s hišnimi avtorji, in delamo vse, kar lahko, da tak profil tudi ostane. Gotovo pa je prihod obeh novih urednikov nova razvojna faza Litere.

Bukla: Kako vidite prihodnost slovenske tiskane knjige in mesto Litere v njem?

Uršič: Tako kot imamo Nacionalni program za kulturo, bi morali imeti Nacionalni program za knjigo. Zaradi naše majhnosti in tudi knjižnega trga, ki ga v resnici ni, bi bilo treba na nacionalni ravni resno zaozarti na način, ki bi prinašal koristi vsem, ki na področju knjige delujemo. V zvezi s težavami, ki obstajajo in se že res dolgo vlečejo, bi si morali naliti čistega vina in se lotiti potrebnih ukrepov. Če nekoč pridemo do tega, bo tudi za Litero zraslo spodbudno okolje, kar si nedvomno zasluži.

Bukla: Kot ste nakazali, ste si v zadnjem času vzeli tudi nekaj časa za dokončanje svojega romana. Lahko že kaj poveste o njem?

Uršič: Roman je pravzaprav že napisan, imel sem sijajnega urednika Aljaža Krivca. Roman govori o znameniti mariborski družini Hutter; pred vojno so bili v Mariboru tekstilni industrialci in veliki filantropi. Žal jim je vojna in tudi čas po vojni v marsičem prekrizal načrte. V roman je bilo vložena veliko raziskovanja, pogovorov s pričevalci, nazadnje pa sem s pomočjo založnika Primoža Premzla prišel še v stik s Hutterjevimi potomci, ki jih v teh dneh obiščem in dobim na voljo še več materiala: pisma, dnevnike, dokumente ... Najbolj pa me je pri tem pretreslo, koliko tem ljudem to pomeni, kako hvaležni so, da je njihove prednike nekdo iztrgal iz pozabe. Konec junija bo na predstavitve v Maribor tako prišlo več kot trideset Hutterjevih potomcev z vsega sveta. Moram reči, da je bilo pisanje tega romana zame izjemno potovanje v predvojni Maribor, v ljudi in njihove usode.

Bukla: Katerih prihodnjih naslovov vaše založbe se najbolj veselite?

Uršič: Vseh se veselim. Naj na tem mestu izpostavim samo naš natečaj *Novo obzorje* za najboljši izvirni roman. Res me zelo zanima, kaj bo prišlo, in branja teh rokopisov se zelo veselim!

FRANCE FORSTNERIČ

KAJ JE OSTALO

Litera, zbirka Litera,
2022, t. v., 516 str., 27 €, JAK

... poklon
velikemu
pesniku ...

Forsta – kot so ga klicali prijatelji in novinarski kolegi, sicer pa prejemnik Levstikove nagrade, nagrade Prešernovega sklada in med drugim tudi Glazarjeve nagrade Mestne občine Maribor – je svet zapustil pred petnajstimi leti in to delo ni prvo v njegov spomin. Pri Belettrini izdana *Vem, da sem bil v Ljubstavi* je hommage preživelih članov tako imenovane »mariborske peterice« (Brvar, Jančar, Partljič, Kramberger) pokojnemu ustanovitelju te združbe Francetu Forstneriču, ki bi v letu izida (2013) dopolnil osemdeset let. Mariborska Litera pa ni izbrala le določenih del, temveč je izdala kar celoten opus njegovega kreativnega ustvarjanja (pet pesniških zbirk, dve knjigi za otroke, publicistika in novelistična knjiga) na bogatih štiristopetdesetih straneh, ki jih dopolnjuje *Študija* Marijana Krambergerja iz leta 1973. V njej Kramberger predvsem analizira Forstneričev pesniški opus, temu pa sledi spremna beseda Partljiča s toplim naslovom *Prijatelj France* in zapis *Oče* njegove hčerke Melite Forstnerič Hajnšek, ki je tudi urednica knjige in dedinja njegove zapuščine, na samem koncu pa nas čakajo še besede vnuka Roka Hajnška, *Deda*. Pa niti to niso vsi njegovi zapisi, saj se je kasneje posvetil še pisanju kolumn, poezijo pa je opustil po smrti svoje žene. To je knjiga, ki si zasluži častno mesto v domačih knjižnicah slovenskega naroda, saj njegova dela niso kreirala le slovenske literarne umetnosti, temveč širšo kulturo. Poklon velikemu pesniku je tako tudi priložnost za ponovno obuditev njegovih besed. > AJDA VODLAN

ODRED
LENART ZAJC

PRIMOŽ STURMAN
ENAJST MESECEV
ŽITNE KAVE

France Forstnerič
KAJ JE OSTALO

ANJA RADALJAC
PUNČICA

NOVOSTI ZALOŽBE LITERA

Prva kresnica
MIKLAVŽ KOMELJ

ADRIANA KUČI
IME MI JE SARAJEVO

LITERA 20let

www.zalozba-litera.org | 041398916 | [f](#) zalozbalitera | [i](#) literamaribor

»Pišite le, če morate pisati,« zapiše Rainer Maria Rilke v svojih *Pismih mlademu pesniku*. Ko se v zaključenem spisu knjige *Hiša in drugi prosti spisi* (2015) njen avtor Jure Jakob spomni teh besed, pomisli, da tudi njegova poezija izhaja iz nuje po zapisu. Da piše poezijo zato, da ne bi odvrnil pogleda. S pesnikom, esejistom, avtorjem pesniških slikanic in prejemnikom številnih književnih nagrad (med drugim kritiškega sita, Rožančeve nagrade in nagrade Prešernovega sklada) smo se tokrat pogovarjali o njegovi novi pesniški zbirki *Učitelj gluhih, učenec nemih* (2022), ki je po zbirkah *Tri postaje* (2003), *Budnost* (2006), *Zapuščeni kraji* (2010), *Delci dela* (2013) in *Lakota* (2018) izšla v okviru založbe LUD Literatura.

»Pesniška pozornost ima zame več skupnega z zbranostjo molitve kot pa z energijo revolta.«

JURE JAKOB

UČITELJ GLUHIH, UČENEC NEMIH

LUD Literatura, zbirka Prišleki,
2022, t. v., 85 str., 21 €, JAK

Bukla: Vaša nova pesniška zbirka je podnaslovljena kar *Pesmi iz proze*. Bi nam lahko osvetlili, na kaj se ta nanaša – morda na prozaičnost življenja ali pripovedne tone pričujoče poezije?

Jakob: Še najmanj zgrešena in skoraj vedno na mestu se mi zdi priročna poenostavitev, da v temelju vsa moja poezija govori o meni in o mojem doživljanju sveta. V zadnji zbirki se ta pesniški govor precej neposredno napaja v mojem zasebnem vsakdanu, v mojem osebnem spominskem materialu in širši družinski memoriji. Od tod podnaslov – pesmi prihajajo iz proze mojega zasebnega, intimnega vsakdana, kakor se mi je odvijal med februarjem in aprilom lanskega leta. V tem časovno zgoščenem in ustvarjalno intenzivnem obdobju so namreč nastale. Pisal sem jih skoraj kot nekakšen pesniški dnevnik. Zato so tudi vse nenaslovljene. Zdaj, ko je knjiga ugledala luč sveta, se sprašujem, ali nisem morda naredil napake, ker nisem ohranil datacij, s katerimi so bile pesmi izvirno opremljene. Glede pripovednega tona – večina pesmi pravzaprav ni pripovednih, temveč izpovednih. Bolj kot iz sosledja dogajalnih sekvenc so sestavljene iz impresij in poetičnih samorefleksij. Se mi zdi, da se v tem pogledu ne razlikujejo prav dosti od moje poezije iz prejšnjih zbirk. Če je kje razlika, je – če tvegam samooceno – v malenkost znižani slogovni legi, v bolj pogovornem/govorjenem tonu, pa v občasnem sarkazmu in obešenjaštvu, s čimer sem se skušal izviti iz slovesne resnosti, izrazne trdosti, težaškosti in patetike, kamor moja poezija sicer rado odnaša. Rekel bi, da so to tiste značilnosti, iz katerih izhaja »prozaičnost« te zbirke.

Bukla: Ali naslov *Učitelj gluhih, učenec nemih* morda namiguje na komunikacijske šume vsakdana, situacije, kjer (govorjeni) jezik zataji, ali gre za preusmerjanje pozornosti k opazovanju tistega, kar je onkraj besed?

Jakob: Besedna zveza, ki tvori naslov, je vanj prišla iz zaključnega verza ene od pesmi. Ko sem pesmi urejal v zbirko, me je spreletelo, da se aforistični potencial te besedne zveze v omenjeni pesmi ne izčrpa, da deluje tudi na ravni cele zbirke, kot nekakšna markacija mojega »pesniškega svetovnega nazora«. Ta markacija kaže, v katero smer pesnik govori (zvečine v gluho) in v katero poslušalca (kar je večini nemo). Ta »svetovni nazor« seveda ni moj izum, ampak neka temeljna drža, ki ji je določen tip pesniške govorice bolj ali manj zavezan v vseh časih in prostorih. Se mi pa včasih zdi, da ta »svetovni nazor« v teh naših postmodernih časih, ko so vse estetske, etične, spoznavne in celo ontološke ravni, stopnje in hierarhije do absurda pomešane (v obratnem sorazmerju z vse večjo poenotenostjo realpolitičnih in družbeno-ekonomskih razmerij ter totalnostjo moči, s katero razpolaga peščica njihovih nosilcev), počasi tone v pozabo. Mogoče ravno iz odkritja že skoraj pozabljenega izvira veselje, zaradi katerega sem si drznil geslo v osnovi univerzalnega pesniškega nazora prostodušno postaviti kar na čelo svoje zbirke.

Bukla: Ko smo že pri nazorih in pristopih k pisanju: v eni od pesmi pišete o Kavafisu, o pazljivem prepisovanju in piljenju pesmi, čeprav se zdi, da je vse to početje zaman. Zdi se mi, da je tudi vaša poetika zgrajena na dolgotrajnem klesanju, da je »preprostost« vašega pesniškega izrekanja pravzaprav rezultat trdega dela?

Jure Jakob

Foto: Borut Krajcar

Jakob: Pesnjenje je res trdo delo, ampak na drugačen način kot v običajni predstavi trdega dela. Največje »muke« in »katastrofe« se odvijajo v obdobju, ko pesnik ne more pisati, ko nima miru, zbranosti, časa, navdih, »idej« in notranje gnanosti po pisanju, se pravi v tistem obdobju, ko se na pisanje pripravlja. Sam akt pisanja pa je nasprotno – radost. To seveda ne pomeni, da takrat pesmi kar same od sebe derejo na svetlo; ampak tudi v jedru predelovanja, izpopolnjevanja, piljenja, spreminjanja je veselje. Je užitek in je slast; kadar tega ni več, je delo pametno končati. No, takšna je moja izkušnja.

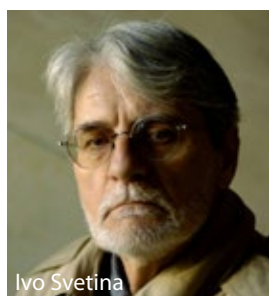
Bukla: Tudi v knjigi *Hiša in drugi prosti spisi* razmišljate o procesu pesnjenja in med drugim zapišete, da zrelega pesnika ne opredeljuje množica napisanih knjig, temveč spoznanje, da se je treba za vsako od svojih pesmi globoko skloniti, iti čisto nazaj. Za vami je že kopica pesmi; se je sklanjati k začetkom vedno lažje (pot je namreč že utrjena) ali vedno težje (začeti vedno znova je vendarle naporno)?

Jakob: Dobro vprašanje. Ne vem. Naj bo lažje ali težje, to je pot, po kateri se premikam. Isti glas, ki mi pravi, da se na njej nisem znašel po naključju, me utrjuje v prepričanju, da zaradi srečnih ali pa nesrečnih ovinkov, skozi katere me vodi, ni nič manj moja.

Bukla: Pot, ki vodi skozi vašo novo zbirko, zaniha med šumenjem obvoznice in jenjajočim petjem ptic. Sta pesnjenje in pozorno opazovanje življenja v današnjem hrupnem in hitrem svetu skorajda znak upora ali preprosto vaš način delovanja?

Jakob: Do uporništvu in vznesene mitologije, ki ga spremlja, čutim določene zadržke. V umetnosti in tudi širše, v t. i. kulturni sferi, je upor lahko tudi vsečna blagovna znamka, za katero se mnogokrat skrivajo le prazne puhlice, pomanjkanje prave vsebine ali pa vsebinska poljubnost in golo nastopaštvo. To se je lepo pokazalo v nedavni »koronski krizi«, ko je velik del naše progresivne, »uporniške« kulturne sfere glasno in vztrajno vpil proti imenu neke politike (vemo, katerim), o res problematičnih vidikih te politike (vsa protislovja in neracionalnosti epidemioloških ukrepov, medijska cenzura, prikrojevanje, manipulacije in diskreditacije na področju znanosti, suspenz ustavno zagotovljenih pravic ter vse ostalo, kar izčrpno in natančno analizira sijajna, kratka knjižica Tomaža Mastnaka *Kovidni režim*, ki jo toplo priporočam), pa molčal ali pa jih celo podpiral. To je ena, bolj zunanja raven. Potem je pa še druga, pomembnejša, bolj inherentno pesniška. Poezije ne pišem zaradi zunanjih motivov, nisem družbeni aktivist ali pa glasnik neke ideologije, ampak pišem zaradi notranje nuje. Moj »notranji človek« sicer doživlja razne metamorfoze, toda upornik že lep čas več ni. Če je sploh kdaj zares bil. V zadnjem času hoče biti nekaj skoraj nasprotnega – zahvaljevalec za vse lepo in vse dobro. Pesniška pozornost, ki je moj ideal, ima tako več skupnega z zbranostjo molitve kot pa z energijo revolta.

IVO SVETINA

MÉLEMladinska knjiga,
zbirka Nova slovenska knjiga,
2022, t. v., 377 str., 32,99 €, JAK

Ivo Svetina

Priznani pesnik Ivo Svetina, med drugim prejemnik Veronikine nagrade, nagrade Prešernovega sklada in Jenkove nagrade, se tokrat predstavlja že s svojo triintrideseto samostojno pesniško zbirko z naslovom *Méle*. Posveča jo Lauri de

Noves, ki naj bi bila tudi tista Laura, ki je navdihovala Petrarko. Že s tem nakaže smer zbirke, ki je izrazito ljubezensko-erotična; več kot 360 pesmi, ki po razdelitvi kitic pogosto spominjajo na sonete, opeva ljubezen, ki je obenem mesena in duhovna. Pesniški subjekt govori o poželenju, silovitih čustvih, ki ga prevevajo, ko je z ljubljeno, pa o nasladi in ljubljenu z njo. Gre za zelo otipljivo zbirko, kot nekje zapiše, postaneta ljubeče se meso, prsti plešejo po goli koži, posteljo napolnita z dragotinami telesnih tekočin, povsem je prevzet od njene lepote. Obenem pa se zaljubljenec boji mračne ure slovesa, ki prihaja, njegova strast postaja nevzdržna, saj si želi večnosti z njo, ki pa postaja vedno bolj nedosegljiva. Sanjari o skupnih pobegih na samotne otoke, kjer bi se lahko nemoteno predajala najlepšemu početju, in si želi, »*da bi me vsega zalila, da bi se s teboj / vrnil v brezmejnost*«. To bežanje od stvarnosti je napolnjeno s silovitimi čustvi, na trenutke se govorec celo zave svoje patetičnosti, a ljubezen je prevelika in preveč usodna, da bi lahko o njej molčal. V tem smislu je tudi pisanje pesmi svojevrstno priznanje ljubezni, kar večkrat ugotavlja, ob tem pa se naslanja na nekatera velika dela in pesnike, ki opevajo ljubezen (na primer *Visoko pesem*, Sapfo, Lorco, Danteja). Ljubimca kradeta čas večnosti in ga hranita zase, pri tem pa se pred bralcem izriše cel horizont nekega odnosa, povezanosti na vseh ravneh. V pesmih je kar nekaj trpkosti, dvomov, odmikov in ponovnih zblizevanj, kar še podžiga neutolažljivo hrepenenje, ki veje iz čisto vsake vrstice. Nepotešljiva lakota po ljubljenu se tako udejanja v pravi srčni epopeji. > VERONIKA ŠOSTER

ERICH FRIED

**JE KAR JE
PRAVI LJUBEZEN**Izbranih sto
izbor in prevod: Štefan Vevar
Slovenska matica, 2022, t. v., 176 str., 18 €

Pričujočih sto pesmi avstrijskega pesnika judovskih korenin Ericha Frieda prinaša izbor iz avtorjevega prostranega ustvarjalnega opusa, ki ga je v slovenščino izjemno prelil Štefan Vevar. Knjigo, razdeljeno na štiri tematsko-formalne sklope, sestavljajo miselne strnjene družbenokritične, filozofske, avtopoetične ali ljubezenske vsebine, ki s pretanjenim občutkom za absurd trpko in trpežno premišlujejo svet, zgodovino, človeka. Mestoma utrinkaste, vseskozi stilsko izpiljene in nagnjene k redkobesednosti in miselnim zagonetkam v mislih bralca ostanejo še dolgo po prebranem, pa najsi gre za angažirano (kot so denimo pesem *Preživeli*, *Status quo*, *Kaplja pelina* ...) ali ljubezensko poetiko (če omenimo le naslovno in antologijsko pesem *Je kar je pravi ljubezen*). Knjiga, ki se bere pomensko dvoumno in jezikovno igrivo, je nesporno odlična prevodna pridobitev. > TANJA BOŽIČ

ALEŠ DEBELJAK

**ZAMENJAVE,
ZAMENJAVE;
IMENA SMRTI;
SLOVAR TIŠINE**Mladinska knjiga, Jubilejna zbirka,
2022, t. v., 46+71+121 str., 32,99 €

Letos bi bil sociolog, pesnik in esejist Aleš Debeljak star 60 let in ob tej priložnosti so v okviru jubilejnih izdaj v kompletu objavili tri njegove zgodnje pesniške knjige. Prva knjižna objava njegovih pesmi je bila v resnici ravno 40 let nazaj, leta 1982, ko je v okviru Pesniškega almanaha mladih izšla njegova prva zbirka *Zamenjave, zamenjave* (1982), ki je s tokratno izdajo doživela prvo samostojno knjižno objavo. Tudi Debeljak sam je, kot piše Bine Debeljak v obsežnem spremnem eseju, ki je dodan k *Slovarju tišine* (1987), *Zamenjave* imel za svoj pesniški prvenec, čeprav je prvo pravo samostojno knjižno objavo predstavljala njegova pesniška knjiga *Imena smrti* (1985). Za trojico Debeljakovih zgodnejših del Bine Debeljak ocenjuje, da kot nekakšna neformalna trilogija oblikujejo celovit postmodernistični projekt, saj se iz zbirke v zbirko nadgrajujejo. Medtem ko se je v *Zamenjavah* Aleš Debeljak s postmodernistično etiko in estetiko šele spogledoval, je pri naslednjih dveh knjigah že poskrbel tudi za njuno vsebinsko doživljanje, v svoji poeziji pa tematiziral razbit svet, poln fragmentov, ter zakoličil svoje temeljne teme, kot so melanholija, nostalgija in bivanjska samota, ki so zaznamovale večino njegovega pesniškega ustvarjanja. Prelepa spominska izdaja obenem odstira pomemben drobec v slovensko pesništvo osemdesetih let prejšnjega stoletja. > SAMO RUGELJ

Založba ZRC

Folklorno gradivo
iz Tera – 1940
Terenski zapisi
Milka Matičetovega

Znanstvenokritični prepis 110 enot folklornega gradiva (pravljice, povedke, zbadljivke, pregovori ...), ki ga je Milko Matičetov dokumentiral 1940 v Teru v Beneški Sloveniji, s spremljajočimi interdisciplinarnimi obravnavami prinaša vpogled v besedno kulturo tamkajšnjih domačinov v kontekstu časa in prostora. Narečna besedila so vzporedno prevedena v knjižno slovenščino.

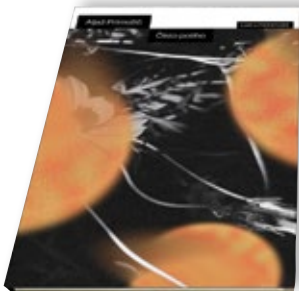
<https://zalozba.zrc-sazu.si/> (spletni nakup)
 narocanje@zrc-sazu.si, 01/4706-465

ALJAŽ PRIMOŽIČ

ČISTO POTIHO

LUD Literatura, zbirka Prišleki,
2022, t. v., 70 str., 21 €, JAK

Pesniški prvenec pesnika in dramatika Aljaža Primožiča (2001) se ozira in obira po sferah intime: odrasčanja, odnosov, osamljenosti in oblik spreminjajočega se vsakdana, ki se ga lirski subjekt loteva skozi motrenje življenjskih majhnosti ter z izrazitim posluhom za komaj slišno. Tihost v zbirki, ki jo tvori pet tematskih razdelkov, pronica skozi naslavljanje bližine, branja pesnikov kot tudi preizkušanja trdnosti vezi v tem lomljivem svetu. Težišče izrekovanja zato ostaja znotraj ustaljenega in jezikovno nezapletenega izraza, ki gradi na podobah in monoloških premlevanjih, ter se redno sprašuje, *koliko si zrastel / skozi to pesem*. Zato ne čudi, da gre za poezijo identitetnega iskanja in samorefleksije, ki se v prevladujočem osebnizpovednem tonu naslanja na lastno občutljivost in išče sogovorca v pozornem bralcu. > TANJA BOŽIČ

MURIEL BARBERY

EN SAM CVET

prevod: Iztok Ilc
Mladinska knjiga, zbirka Kapučino,
2022, t. v., 158 str., 24,99 €

Muriel Barbery

Francosko pisateljico Muriel Barbery (1969) seveda najbolj poznamo po njeni svetovni, filozofsko podloženi uspešnici *Eleganca ježa*, po kateri je bil posnet tudi film, v njej pa je bil eden od stranskih likov, ki pospeši dogajanje, tudi skrivnostni Japonec.

Njen najnovejši roman (prevedeno imamo tudi njeno *Življenje vilinov*) *En sam cvet* iz leta 2020 ima v sebi še veliko več japonske atmosfere in senzibilitete (avtorica je nekaj let tam tudi živela). Glavna junakinja je tokrat francoska botaničarka Rose v svojih štiridesetih letih, ki se ji zdi, da je zamudila življenje, to je namreč po njenem mnenju obenem še brezupno dolgočasno (čeprav drugi o tem nimajo enakega stališča). Njen umirjeni ritem zmoti klic iz Japonske, kamor naj bi prišla na branje oporoke svojega japonskega očeta, ki ga ni nikoli spoznala. Obisk Kjota in potepanje po templjih in drugih spomenikih japonske kulture, seznanitev z Belgijcem Paulom, ki je bil dolgo očetov sodelavec in potem tudi prijatelj, razmišljanje o dosedanem življenju ter odnosu z očetom, slavnem trgovcu z umetninami, je za Rose priložnost, da na novo vzpostavi odnos tako do sebe kot do drugih. Občutljiv roman o ljubezni in smrti. > SAMO RUGELJ

SREČKO ČOŽ

KO TE NI

samozaložba, 2022, t. v., 103 str., 20 €

Pesniški opus Srečka Čoža (1946) odseva življenjske izkušnje, upesnjene neposredno in iskreno. Z zbirko *Ko te ni* se poklanja Emiliji, dragoceni ljubezni poznih let, ki jo je hipoma prekinila kruta bolezen. Bolečina ob izgubi je bridko zrno, ki je ustvarilo

biser zbirke, pesem z akrostihom njenega imena: *Edina znala zlesti si pod kožo / mojih vseh pričakovanj in budnih sanj ...* Sicer pa je šestdeset pesmi v zbirki razporejenih v tri sklope. Prvi sklop *Skrivnosti ljubezni* žari radostno in vneseno, čutno in strastno. V drugem sklopu z naslovom *Upanje* se nebo zmrača. Med ljubeči srci se vrineta bolezen in bolečina. Vroče upanje se do zadnjega bori s strahom, vprašani in trpljenjem: *Kako naj te spodbudim, / da se ne predaš, / da ne obupaš nad življenjem?* Tretji sklop so pesmi *Usode*. Pesnik v njih resignirano spregovori o izgubi, žalosti in osamljenosti, a tudi o trdni veri, da pride svetlejši jutri. V slednjem sklopu bodo tolažbo našli mnogi, ki so se morali posloviti od ljubljene osebe. > MAJA ČREPINŠEK

BERNARDINE EVARISTO

DEKLE, ŽENSKA DRUGA_I

prevod: Katja Zakrajšek
Cankarjeva založba, zbirka Moderni klasiki,
2021, t. v., 37,99 €, JAK

Bookerjevo nagrado podeljujejo od leta 1969 in do zdaj se je samo trikrat pripetilo, da sta si to prestižno priznanje razdelila dva romana. Po letu 1972 in 1992 se je to spet zgodilo leta 2019, ko so nagrado prejeli (že prevedeni) *Testamenti* Margaret Atwood in inovativni *Dekle, ženska, druga_i*, ki ga je napisala britanska pisateljica, dramatičarka in esejistka Bernardine Evaristo (1959), obenem tudi dolgoletna borka za večjo inkluzivnost v literaturi. Gre za njen osmi roman, zapisan pa je v nekaj drugačni formi (svojevsnost pisave je Bookerjevi žiriji všeč, leta 2017 so denimo nagradili prav tako izvirnega *Lincolna v bardu*), saj je avtorica pri njem v veliki meri opustila velike začetnice, ločila in klasično obojestransko poravnava besedila, vsebinsko pa odraža osebno angažirana avtoričina stališča. Roman sestavlja ducat med seboj ohlapno povezanih intimnih človeških zgodb, ki jih največkrat združuje gledališka predstava temnopolte lezbijke Ammi, s katero se roman začne. Ta med čakanjem na premiero v londonskem Nacionalnem gledališču razmišlja o naporih in odrekanih, ki jih je morala kot predstavnica pogosto diskriminirane družbene skupine vložiti v to, da je prišla do te ustvarjalne prelomnice. *Dekle, ženska, druga_i* je kalejdoskopski roman sodobne postkolonialne Velike Britanije, v njem imajo vlogo večinoma temnopolte prebivalke, vendar pa v njem najdete tudi nebinarno/-ega vplivnico/-eža, pa 93-letno kmečko posestnico s severa. Za literarne sladokusce, ki jih je navdušil esejistični roman Ta-nehisi Coatesa *Med svetom in mano*. > SAMO RUGELJ

ACE MERMOLJA

PREME IN PRELOMLJENE VRSTICE

Sfera, 2022, t. v., 63 str., 20 €

Lična in s pridihom pesniškega dnevnika oblikovana nova zbirka pesnika in publicista Aceta Mermolje se predstavlja kot premišljujoča poezija reči in dogodkov sodobnega sveta, ki oprezno vstopajo v svet zapisanega. Jezik podob in prisodob se vsebinsko spogleduje s povsem stvarnimi vidiki življenja, kar ponazarjajo pesmi iz prvega razdelka knjige, poimenovane *Reči*, kjer najdemo naslove o kokakoli, mobilnem telefonu ali računalniku, predmetov, do katerih se pesniški subjekt distancira in je do njih večinoma kritično nastrojen. Čeravno je tudi druga polovica zbirke z imenom *Preleti* spisana v duhu kritične misli in dvoma, se podobe vendarle nekoliko lirizirajo, iz zunanjega sveta se usmerijo k bivanjskim tematikam, budnemu opazovanju okolice ali zakodiranim, vase zazrtim občutjem in refleksijam. > TANJA BOŽIČ

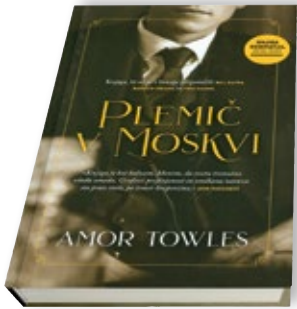

AMOR TOWLES

PLEMIČ V MOSKVI

prevod: Katja Mrak

Hiša knjig, 2022, t. v., 574 str., 36,90 €

Amor Towles

Američan Amor Towles (1964) je začel pisati relativno pozno, saj je po letu 1991 najprej dvajset let delal kot investicijski bančnik, ob tem pa napisal svoj prvi roman *Rules of Civility*.

Ta je izšel leta 2011, njegov uspeh pa je Towlesu omogočil, da je pustil službo in se posvetil samo pisanju. *Rules of Civility* se odvija konec tridesetih let prejšnjega stoletja v družbeni smetani New Yorka, v katero po naključju pade mlada Katey Kontent. Tudi v svojem tretjem romanu *The Lincoln Highway* iz leta 2021 je Towles posegel v zgodovino, saj je s pomočjo romana ceste obdelal ameriška petdeseta leta. Vmesni roman *Plemič v Moskvi*, ki je izšel leta 2016 in s katerim je avtor doživel svetovno slavo, pa je Towles postavil v Moskvo v približno isto obdobje. Njegov protagonist je (izmišljeni) grof Aleksander Rostov, duhovit in razgledani plemič, ki nikoli v življenju ni delal, zato ga boljševiško sodišče leta 1922 spozna za nepopravljivega aristokrata. Pred smrtno kaznijo ga reši dejstvo, da je leta poprej napisal revolucionarno pesem. Zato mu jo omilijo v hišni zapor, ki naj bi ga do konca življenja preživel nikjer drugje kot v znamenitem (resničnem) hotelu Metropol blizu Kremlja in Bolšoj teatra. V podstrešni hotelski sobici pa Rostov namesto duhovnega in fizičnega propadanja v naslednjih desetletjih odkrije nov svet, ki ga nagradi z raznovrstnimi prigodami; te ga popeljejo k boljšemu razumevanju človeških hotenj in človeka nasploh. Eden najbolj hvaljenih romanov zadnjega desetletja in prvovrstno poletno branje! > SAMO RUGELJ

JAVIER MARÍAS

NAPISANA ŽIVLJENJA

prevod: Barbara Pregelj

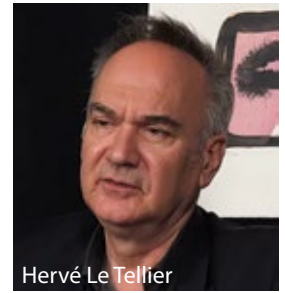
KUD Sodobnost International,
2022, t. v., 328 str., 24,90 €, JAK

Pisatelji (in drugi umetniki) niso samo njihova dela, temveč tudi njihovo življenje, ki je včasih prepredeno z raznovrstnimi ekscentričnostmi, ki bi bile za podobo o njih (tudi v smislu poučevanja) včasih precej bolj zanimive in zapomnljive od navajanja suhoparnih življenjepisov, ki smo jih deležni ob šolskem izobraževanju. To je bil eden od razlogov, da se je slavni španski pisatelj Javier Marías (1951), ki ga prav dobro poznamo tudi pri nas, denimo po romanih *Tako belo srce* in trilogiji *Tvoj obraz jutri*, že pred leti odločil (knjiga je izvirno izšla leta 1992), da bo izpisal malo drugačne biografske skice posameznih znamenitih pisateljev iz zgodovine svetovne književnosti od Williama Faulknerja do Emily Brontë ter v njih pokazal na presenetljive in manj znane plati posameznega literata. To je Marías nakazal že s premišljeno izbrano fotografijo ali sliko portretiranca, ki ga kaže v nekaj drugačni luči. Marías tako denimo navaja, da so sodobniki imeli ob rokovanju z Oscarjem Wildom občutek, da so se umazali, saj se jim je zdelo, da so prijeli rabljen in masten plastelin. Turgenjev in Tolstoj bi se morala dvobojevati, vendar sta to prestajala sedemnajst let. Joseph Conrad je sicer pisal romane, ki se dogajajo na vodi, vendar je vsaj zadnjih trideset let preživel na kopnem. In tako naprej. Intimni okruški iz življenja svetovnih klasikov. > SAMO RUGELJ

HERVÉ LE TELLIER

ANOMALIJA

prevod: Janina Kos

Mladinska knjiga, zbirka Roman,
2022, t. v., 365 str., 34,99 €

Hervé Le Tellier

Francoski pisatelj Hervé Le Tellier (1957) je tudi jezikoslovec in član mednarodne literarne skupine Oulipo, kamor so med drugim spadali tudi Raymond Queneau, Georges Perec in Italo Calvino. Sprva je delal kot novinar in veliko pisal o znanosti, v zadnjih treh desetletjih pa je ustvaril obsežen knjižni opus, tudi romaneskni, vendar se je (mednarodno) prebil ravno z veliko prodajno uspešnico *Anomalija*. Zanj je leta 2020 prejel tudi Goncourtovo nagrado, s tem pa je žirija pokazala, da je pripravljena nagrajevati res raznovrstna leposlovna dela. *Anomalija* je mešanica različnih žanrov in različnih pripovednih pristopov. V prvem delu avtor pred nami v šegavem slogu naniza paletu prepričljivo izrisanih izvirnih likov, ki vsak po svoje igrajo pomembno vlogo v svojem okolju, bodisi da gre za morilca po naročilu, ki je svojo večino ubijanja izpopolnil do vrhunca, za pisatelja, ki še ni napisal svojega hita, arhitekta, ki ima težave s postavitvijo svojega novega nebotičnika, ali pa izjemno nadarjeno odvetnico, ki je tik pred tem, da začne zastopati farmacevtsko korporacijo s sumljivo etiko. Ves čas pa se v ozadju omenja let iz Pariza v New York, na katerem so bili tudi naši junaki, kar se v nadaljevanju preobrne v eno presenetljivejših pripovednih smeri, ki bi jo kdo lahko imel za znanstveno fantastiko, kdo drug za filozofsko in znanstveno razpredanje ne samo o naravi resničnosti okoli nas, temveč tudi nas samih, spet tretji pa za res izviren literarni eksperiment. Povedati kaj več o tem, kam Le Tellier odpelje zgodbo, bi bilo podobno, kot če bi vam kdo pred branjem kriminalke povedal, kdo je morilec, tako da lahko vsem, ki uživajo v francoski literarni bistroumnosti, pred poletjem samo toplo priporočim branje tega inteligentno spisanega in odlično prevedenega romana. > SAMO RUGELJ

CÉSAR AIRA

KAKO SEM POSTAL NUNA

prevod: Marjeta Drobnič

LUD Šerpa, zbirka Klasična Šerpa,
2022, m. v., 115 str., 16 €, JAK

Argentinec César Aira (1949) je pisatelj in prevajalec, ki je doslej objavil več kot sto knjig zgodb, novel in esejev, za svoje delo prejel številne literarne nagrade, pri nas pa ga že poznamo po kratkem biografskem romanu *Epizoda v življenju popotnega slikarja*. Tudi nenavadno delo *Kako sem postal nuna* iz leta 1993 se s svojim obsegom umešča med novelo in roman, v njem pa spremljamo šestletnika Césarja Aira (sicer ne gre za avtobiografsko delo), ki sebe vidi kot deklico in se tako tudi naslavlja, čeprav ga drugi vidijo kot dečka, odlikuje pa se z izjemno senzibilnostjo, tako da okolico in dogodke zaznava hiperrealistično. Zgodba se začne z očetovim povabilom na jagodni sladoleđ, in ko ga César poskusi, se zgrozi od gnusnega okusa, kar sproži nepričakovano nadaljevanje, na koncu katerega oče zagreši bizaren uboj, kar temeljito vpliva na njihovo družinsko življenje vse do dramatičnega konca knjige. Za literarne sladkokusce. > SAMO RUGELJ

ALEXANDER STARRITT

MI, NEMCI

prevod: Mateja Malnar Štembal
Meander, 2022, t. v., 128 str., 28 €

Škotsko-nemški romanopisec, novinar in podjetnik Alexander Starritt (1985) se je izobraževal na Somerville Collegeu v Oxfordu, pozornost javnosti pa je pritegnil leta 2017 z izidom svojega prvenca *The Beast*, v katerem je tematiziral tabloidno novinarstvo. *Mi, Nemci* je njegov najnovejši roman, ki je izvirno izšel leta 2020, v njem pa je Starritt na drugo svetovno vojno pogledal z manj znane perspektive: glavni lik je mladi Nemec, ki se leta 1941 s takrat še zmagovito nemško vojsko kot del tankovske enote odpravi na vzhodno fronto, svoja doživetja, ki so se nekaj let kasneje preobrnila v bežanje pred vse močnejšim sovjetskim sovražnikom, pa že kot ostareli dedek pripoveduje svojemu vnuku Callumu, mlademu Britancu, ki ga zanima, kako je bilo med drugo svetovno vojno. Starritt je to avtentično izpisano zgodbo, v kateri popisuje večplastno existenco v vojni vihuri ter brutalni paradoks spreminjanja Nemcev iz zmagovalcev, ki jih sovražijo, v poražence, ki jih sovražijo in jih bodo kaznovali, zasnoval na resnični vojni preteklosti svojega deda, rezultat pa je prepričljiv vojni roman, ki na izviren način osvetljuje ozadje duševnosti in vsakdanje krute realnosti nemških vojakov, ki uresničujejo krvavo vizijo svojega vodstva. > SAMO RUGELJ

ARKADIJ IN BORIS STRUGACKI

PIKNIK NA ROBU CESTE

prevod: Drago Bajt
LUD Literatura, zbirka Piknik,
2022, m. v., 251 str., 24 €, JAK

DAISY JOHNSON

SESTRI

prevod: Ana Schnabl
LUD Literatura, zbirka Piknik,
2022, m. v., 182 str., 20 €, JAK

Rojstvo nove zbirke v današnjih, knjigi in kulturi na splošno manj naklonjenih časih, je nekaj imenitnega. Če pa se nova zbirka osredotoča na žanrsko literaturo, pa je na splošno celo kraljevsko. Že prvi knjigi v zbirki sta prava poslastica. Delo *Piknik na robu ceste* bratov Strugacki je navdihnilo slovitega ruskega režiserja Tarkovskega, da je posnel film *Stalker* (1979). Roman je dvigal prah, še preden je sploh izšel (kar v spremni besedi podrobno opiše Boris, mlajši od obeh bratov Strugacki). V slovenskem prevodu Draga Bajta je prvič izšel že davnega leta 1983, pričujoča izdaja pa je pripravljena po necenzurirani različici originala, kar s primeri ponazori tudi prevajalec v drugi spremni besedi (tretje spremno besedilo je prispeval Andrej Blatnik). V njem sledimo življenju stalkerja Redricka Schucharta, ki obiskuje Cono, kjer vidi številna čudaštva, izjemno nevarne pasti (in nepreštevno količino trupel njegovih predhodnikov). Temu navkljub delo uspešno opravlja še naprej in išče (med drugim) Zlato kroglo, ki izpolni vse želje ... Delo številni označujejo za eno najboljših znanstvenofantastičnih knjig in je obvezno branje za vse ljubitelje zvrsti. Če je prvo delo že postalo kulturno, je drugo (*Sestri*) na dobri poti, da to kmalu tudi postane. Daisy Johnson, avtorica romanov in kratkih zgodb, je bila za prvenec *Everything under* (2021) najmlajša nominiranka in uvrščena v ožji izbor za nagrado man Booker. *Sestri* July in September, rojeni zgolj deset mesecev narazen, sta močno povezani. Njuna navezanost je celo rahlo patološka. Ker se v šoli zapleteta v težave (o naravi teh najdemo samo nekaj namigov), se z materjo preselita v samotno hišo. July ugotavlja, da se njen odnos s sestro spreminja, a tega ne more razumeti. Nihče pravzaprav ne razume njunega odnosa, obstaja namreč meja med njima in med zunanjim svetom. Vzdušje romana je napeto, temačno, srhljivo, ob sestrah pa se nehote prikazuje podoba deklic iz kulturnega filma *Izzarevanje* (*The Shining*, Stanley Kubrick, 1980), ki je nastal po romanu mojstra grozljivk Stephena Kinga. *Sestri* se tako uvrščata na seznam obveznega branja vseh ljubiteljev grozljivk in vseh, ki so iskali pameten razlog, zakaj bi bilo dobro ta žanr brati. > NEŽA VILHELM

JOANN SFAR,

LEWIS TRONDHEIM IN KERASCOËT

SOMRAK

serija Graščina

barve: Walter; prevod: Izar Lunaček
Graffit in Zavod Stripolis,
2022, t. v., 200 str., 24,95 €

V slovenščini kot tretjo knjigo parodične stripovske serije *Graščina* dveh največjih imen francoskega novega vala, Joanna Sfarja in Lewisa Trondheima, dobivamo *Somrak*, ki nas popelje v prihodnost in predstavlja čas zatona, saj je svet potonil v večni somrak. Marvin, ki smo ga na začetku spoznali kot mogočnega zmajskega bojvnika, je zdaj slepi samotarski prašni kralj. Odloči se, da se bo spopadel z mračnim kraljem, naleti pa na samega Herberta, nekoč iznajdljivega racmana, ki je zdaj očitno vase sprejel temo. Marvinina spremlja še rdeči zajec, pravcati borec in ljubimec, pa sladkosnedi netopirček kot vodič. Žmohten prevod, pikre opazke, zbadljivost, krute smrti, bizarni, erotični in absurдни prizori, od vsega tega in še česa poka *Graščina*, ob kateri se boste preverjeno krohotali. Slastno! > VERONIKA ŠOSTER

Luigi Ballerini
VSAK TRENUTEK ŠTEJE
(23,50 €)

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA
— Prva slovenska založba —

info@celjska-mohorjeva.si
03 490 14 20
01 244 36 50

www.mohorjeva.org

Joseph B. Fabry
HOJA ZA SMISLOM
(25 €)

RICHARD OSMAN

MOŽ, KI JE UMRL DVAKRAT

prevod: Jerca Kos

Mladinska knjiga, zbirka Krimi,
2022, t. v., 420 str., 34,99 €

Richard Osman

Med nedavnim obiskom Londona sem hitro uvidel, da je ena od najbolj izpostavljenih knjižnih novitet tako na letališču kot v mestnih knjigarnah *Mož, ki je umrl dvakrat*, druga kriminalka Richarda Osmana (1970), angleškega televizijskega voditelja, producenta, romanopisca in komika, ki se je globalno prebil z uspešnico *Četrtekov klub za umore*, ta pa je bila po izidu leta 2020 še istega leta prevedena tudi v slovenščino. V njej je Osman teren za svojo pisanje našel v domu za ostarele – tako kot že nekaj avtorjev pred njim, kot denimo dnevniške knjige Hendrika Groena in prigode stoletnika (ta je stopil skozi okno in izginil), ki jih je popisal Jonas Jonasson – s tem da je Osman ustvaril kvartet izvirnih likov; to so Elizabeth, Joyce, Ibrahim in Ron, ki živijo v prijetnem naselju starostnikov Sončni gaj in v prostem času razrešujejo umore. *Mož, ki je umrl dvakrat* se skoraj neposredno navezuje na *Četrtekov klub za umore*, saj se četverici od prejšnjega primera še oddahniti ni uspelo, ko jim – skoraj dobesedno na vrata – pride naproti nov primer. V Sončni gaj se namreč zateče Elizabethin stari prijatelj, ki je obtožen kraje kar nekaj milijonov funtov vrednih diamantov, preden pa četrtekovemu klubu o vsem skupaj uspe malce bolj premisliti, že pade prvo truplo. Kjer je truplo, je seveda nekje tudi morilec in detektivska četverica se mora hočeš nočeš znova spraviti v pogon, saj gre zdaj za to, ali bodo prej oni našli njega ali on njih – da o diamantih niti ne govorimo. Kriminalka, ki je kot nalašč za poletno branje, naj bi čez dve leti dobila še eno naslednico. > SAMO RUGELJ

Med nedavnim obiskom Londona sem hitro uvidel, da je ena od najbolj izpostavljenih knjižnih novitet tako na letališču kot v mestnih knjigarnah *Mož, ki je umrl dvakrat*, druga kriminalka Richarda Osmana (1970), angleškega televizijskega voditelja, producenta, romanopisca in komika, ki se je globalno prebil z uspešnico *Četrtekov klub za umore*, ta pa je bila po izidu leta 2020 še istega leta prevedena tudi v slovenščino. V njej je Osman teren za svojo pisanje našel v domu za ostarele – tako kot že nekaj avtorjev pred njim, kot denimo dnevniške knjige Hendrika Groena in prigode stoletnika (ta je stopil skozi okno in izginil), ki jih je popisal Jonas Jonasson – s tem da je Osman ustvaril kvartet izvirnih likov; to so Elizabeth, Joyce, Ibrahim in Ron, ki živijo v prijetnem naselju starostnikov Sončni gaj in v prostem času razrešujejo umore. *Mož, ki je umrl dvakrat* se skoraj neposredno navezuje na *Četrtekov klub za umore*, saj se četverici od prejšnjega primera še oddahniti ni uspelo, ko jim – skoraj dobesedno na vrata – pride naproti nov primer. V Sončni gaj se namreč zateče Elizabethin stari prijatelj, ki je obtožen kraje kar nekaj milijonov funtov vrednih diamantov, preden pa četrtekovemu klubu o vsem skupaj uspe malce bolj premisliti, že pade prvo truplo. Kjer je truplo, je seveda nekje tudi morilec in detektivska četverica se mora hočeš nočeš znova spraviti v pogon, saj gre zdaj za to, ali bodo prej oni našli njega ali on njih – da o diamantih niti ne govorimo. Kriminalka, ki je kot nalašč za poletno branje, naj bi čez dve leti dobila še eno naslednico. > SAMO RUGELJ

JONAS JONASSON

MAŠČEVANJE JE SLADKO, D. O. O.

prevod: Andrej Hiti Ožinger

Mladinska knjiga, zbirka Kapučino,
2022, t. v., 400 str., 34,99 €

Švedski novinar in pisatelj Jonas Jonasson (1961) se je mednarodno prebil že s svojim prvencem *Stoletnik, ki je zlezel skozi okno in izginil* (2009), ki je obnorel bralstvo po vsem svetu, kasneje dobil svoje nadaljevanje ter tudi filmsko priredbo. S svojimi naslednjimi romani, kot sta *Analfabetka, ki je obvladala računstvo* (ki se dogaja v južnoafriškem Sowetu) in *Morilec, ki je hotel v nebesa*, je ustvaril lasten podžanr poskočne švedske satire z izvirnimi vsebinskimi prijemi. Temu se pridružuje tudi njegov najnovejši roman *Maščevanje je sladko, d. o. o.* iz leta 2020, v katerem Jonasson (spet) postreže z likom, ki bi lahko pobegnil tudi iz kakega od Paasilinnovih romanov. Tokrat je to prebrisani Victor Alderheim, ki brez pomisleka ogoljufa nekdanjo ženo in ne dvomi niti sekundo, ko mora do konca izpeljati lasten načrt in zapustiti sina Kevina sredi kenijske savane. A življenje ima z njim svoje načrte, saj se sin leta kasneje vrne na Švedsko, se tam po naključju sreča z Victorjevo bivšo ženo in ... Maščevanje je najbolje servirati hladno! Še ena Jonassonova knjiga, ki postreže z nepreštevnimi zapleti in preobrati, ki bodo nasmejali bralce te parodije – svojevrstnega ogledala današnje družbe in človeških značajev. > SAMO RUGELJ

© Mladinska knjiga. Vse materialne avtorske pravice so last Mladinske knjige.

**PREFINJENA
ODA LJUBEZNI**
AVTORICE USPEŠNICE
ELEGANCA JEŽA,
MURIEL BARBERY

Poskenirajte kodo in uživajte v poskusnem branju knjige.

Muriel Barbery, avtorica mednarodne uspešnice *Eleganca ježa*, se v novem, navdihujočem in dovršenem romanu vrača na Japonsko. V očarljivem okolju druge kulture pripoveduje o drugi priložnosti in ljubezni, kjer jo najmanj pričakuješ.

📍 v trgovinah Mladinske knjige 🌐 www.emka.si ☎ 080 12 05

 Mladinska knjiga

UNOVČITE BON21 V TRGOVINAH MLADINSKE KNJIGE.

Četudi gre v resnici za precej samotno delo, je prevajanje vedno povezano s svetom. Zato je treba, da sploh lahko kaj prevedeš, s svetom, še posebej literarnim, tudi komunicirati – in to po možnosti v živo, je prepričana večkrat nagrajena prevajalka iz francoščine Suzana Koncut (1965).

**LJUBLJANA:
MESTO/CITY
OF/LITERA-
TURE ...**

SUZANA KONCUT:

»MNOGE PLASTI REALNOSTI PREHAJAJO V JEZIK ŠELE S PREVODI.«

Suzanin prevajalski opus je ne samo obsežen (78 knjižnih del in 28 dram), temveč tudi raznolik. Zaradi majhnosti in drugih posebnosti slovenskega knjižnega trga ni mogoče, da bi se specializirala samo za peščico avtorjev. »Včasih imam pri izbiri kar malo treme,« pravi, »zdi se mi, da moram biti odgovorna do založbe, ki mora knjigo prodati, in do bralcev, ki si zaslužijo, da jim ponudimo dobre knjige. Kot prevajalka poskušam nekaj dodati svetu.« Pri tem ji poleg intuicije pomagajo sugestije mednarodnih prevajalskih kolegov in splet naključij. Ko je nekoč denimo kot gostja prevajalske rezidence iskala prevoz na gledališki festival, je slučajno spoznala mlad založniški par, ki jo je tako navdušil nad Antoinom Volodinom, da ga je takoj prevedla.

Mnoge avtorje je spoznala tudi osebno: Mathiasa Énarda, Françoisa Emmanuela, Marie NDiaye, Paulette Percec, ženo Georgesesa Perceca, ki ji je med prevajanjem prijazno odprla vrata v njegov – in njun skupni – svet. Z Volodinom, ki bi si ga res želela spoznati v živo, sta med obsežnim dopisovanjem ugotovila, da se je avtor zmotil pri opisu scene iz Bergmanovega filma – prevod je napako odpravil. Razočaranja so redka, vendar obstajajo. Na predavanju neke pisateljice, ki jo je ravno prevajala, je spoznala, da je sicer izjemno lucidna, a obenem izrazito avtoritarna.

Prevajanje je tudi vaja iz poslušanja; v tem, pravi Suzana – ki je navdušena spremljevalka

dogodkov cikla Neforma – je prevajanje nekoliko podobno skupinski improvizaciji. Kajti improvizacija je tudi učenje, kako biti z drugimi. »Tudi življenje v družbi ni nekaj spontanega, ampak nekaj, česar se naučiš, kar razvijaš, poglabljaš, brusiš,« pravi.

Suzana zdaj občasno že opazi kakšno svojo drobno jezikovno kaprico, vendar pa je pri prevajanju skoraj nemogoče ločiti svoj glas od glasu drugega. »Na začetku se v vsakem tekstu še lovim,« pravi Suzana. »Ne gre namreč samo za sestavljanje stavkov, ampak se je treba dokopati do duha celote. In celote ne odkriješ že s prvim branjem.«

Suzana se v smehu spominja časov, ko je bil središče njenega sveta sodobni ples: »Da bi bila samo prevajalka, se mi je pa res zdelo preveč dolgočasno!« Prevajanje je namreč samotno delo, ona pa je vedno potrebovala tudi aktiven stik s sočasno (odrsko) produkcijo. A tisto so bili drugi časi. Če se je sodobni ples takrat zdel kot najbolj aktualna in ključna umetniška zvrst, je danes najbolj getoizirana.

V tem kontekstu je paradoksalno, da se zdi področje prevajanja bolje urejeno, kot je bilo nekoč, ampak, kot poudarja, status prevajalca (ali tudi umetnosti nasploh) v družbi ni več enak, kot je bil. Založniki imajo denimo več možnosti za pridobivanje tujih subvencij, a zato ni nujno, da povišajo prevajalske honorarje. Ko je nekoč slovenskemu kolegu omenila, da je spoznala poljsko prevajalko, ki si je s honorar-

Suzana Koncut

Foto: Domen Pal

jem za prevod knjige, ki jo je prevedel tudi on, kupila hišo, je samo odvrnil, da si je on s svojim honorarjem lahko kupil zgolj malo več cigaret kot običajno ...

Ljubljana je vsekakor mesto z veliko literature. Mesto, v katerem lahko Suzana bere kar med sprehajanjem psa (nič hudega, če se včasih spotakne ali se ji pes vmes izgubi). Je pa včasih nostalgična za časi, ko so se pesniški večeri odvijali v nabito polnem KUD-u, nato pa so vsi še vsaj tri dni o tem govorili. Zdaj je to vse bolj butična dejavnost. Mogoče bi lahko od Francozov prevzeli tudi to: da bi bile goreče intelektualne debate o knjigah spet stvar splošnega diskurza.

SEJEM NA ZRAKU

Sreča je v srečanjih!

**VABLJENI NA KNJIŽNI SEJEM
V ČASU SLOVENSКИH DNEVOV KNJIGE!**

LJUBLJANA
vrt Društva slovenskih pisateljcev
Tomšičeva 12

PET-NED, 10.00-20.00

Ni samoumevno, da imamo dobre knjige.

**17.-19.
junij**

mestoliterature.si

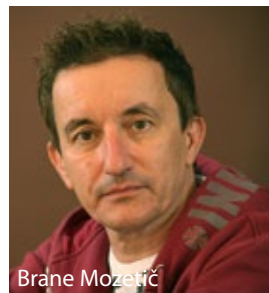
Organizacija in podpora:

SLOVENSKI
DNEVI KNJIGE

Društvo slovenskih pisateljcev
Slovene Writers Association

LJUBLJANA:
MESTO/CITY
OF/LITERA-
TURE ...

BRANE MOZETIČ

AKTIVISTOVI ZAPISIŠkuc, zbirka Lambda,
2022, m. v., 98 str., 19 €, JAK

Brane Mozetič

V okviru zbirke *Lambda* pri eni najvidnejših nevladnih organizacij ne-profitnega značaja kulturno-umetniške produkcije v Sloveniji ŠKUC je izšla nova knjiga urednika te zbirke, pesnika in pisatelja, ki je slo-

venski javnosti znan tudi kot dolgoletni vodilni aktivist gejevskega gibanja. Modra knjižica na prvi pogled ne izdaja, kaj se skriva na njenih straneh, in tudi na zadnji platnici ni opisa. Pa vendar že iz naslova lahko pravilno sklepamo, da nas čakajo osebni zapisi in razmisleki aktivista Mozetiča, ki so besedno preprosti, pa tako globoki, da presunejo. Na koncu knjige nosijo posamezni zapisi naslove v kazalu, sicer pa naslovov posameznih zapisov ni. Le tri zvezdice, ki prepuščajo bralca, da sam ugotovi, kaj je v zapisu najpomembnejše in tako mu je prepuščena svoboda interpretacije. Ta knjižica pa je pravzaprav ravno o nesvobodi: ne legalni nesvobodi, temveč legitimni nesvobodi naše družbe. Avtor opisuje dogodke še iz 90-ih let, pa tudi novejša, in s težo na srcu ter kepo v grlu spoznamo, da je bila Slovenija v svojih prvih dneh veliko bolj odprta družba, kot je danes. Bila je država, ki je obljubljala sanje – država sprejemanja in ne omejevanja. Predzadnji zapis je kronološki opis napadov na aktiviste in geje ter lezbijke v Sloveniji, ki nakazuje, da najhujše žal še vedno ni za nami. Slovenija in svet postajata spet vse bolj zaprta, konservativna, omejujoča, nerazumevajoča. Mozetič pa zaključí: »To ni zgodba iz črne kronike. To je pesem o domovini.« > AJDA VODLAN

BRUNO LATOUR

NIKOLI NISMO BILI MODERNI

Esej iz simetrične antropologije

prevod: Saša Jerele

Studia humanitatis,

2021, m. v., 222 str., 22 €, JAK

... antropološki
pristop
k filozofiji ...

Dobrih trideset let po izdaji francoskega izvornika smo tudi v slovenščini dobili eno izmed temeljnih del analize modernosti. Sicer sta prevedena tudi dva precej naključno izbrana Latourjeva spisa *Panadorino upanje* in *Prizemljitev*, vendar je Svit Komel ob izdaji prevoda ocenil, da »Latour v svojem eseju predpostavlja relativno široko predznanje, ki slovenskemu občinstvu trenutno ni dostopno«. Za branje je potreben kontekst zgodovine in sociologije znanosti, saj sicer izpade preveč filozofsko in manj antropološko. Latour obsodi dihotomijo modernega sveta: narava – družba/kultura, svet pa s konkretnimi primeri prikaže kot hibriden. Gre za prepletanje in v četrtem poglavju predlaga drugačno obravnavo, ki združuje. Da pa je njegovo razmišljanje še kako aktualno, v spremni besedi Jernej Kaluža in Jan Kostanjevec ponudita povezavo na aktualno koronasituacijo s cepivi. Branje, antropološki pristop k filozofiji, je zahtevno, saj zavračanje moderne dihotomije odpre vrsto vprašanih razumevanj sveta, a vendar ponudi nov pogled. > AJDA VODLAN

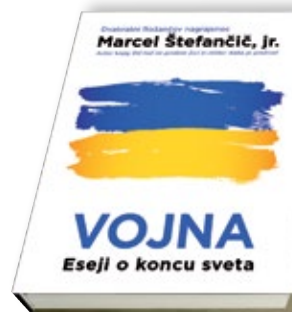
MARCEL ŠTEFANČIČ, JR.

VOJNA

Eseji o koncu sveta

UMco, zbirka Angažirano,

2022, m. v., 177 str., 22 €

Marcel Štefančič, jr.

Esejist in filmski kritik Marcel Štefančič, jr. (1960) že dolgo publicistično spremlja dogajanje po vsem svetu in pri nas, njegove knjige pa se vsebinsko raztezajo od zgodovine filma, do družbeno analitičnih knjig.

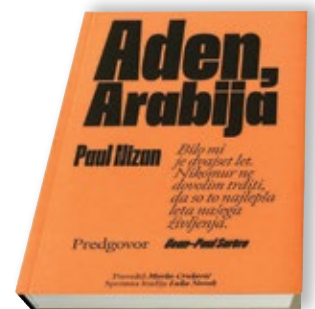
Angažirane eseje je pisal že v prejšnjem stoletju, zbrani so v obsežni knjigi *Greatest hits*, po letu 2000 pa je objavil številne knjige o naši družbeni realnosti, denimo serijo knjig o Bushevi Ameriki, pa serijo angažiranih esejističnih knjig, med katerimi je za knjigo *Kdor prej umre, bo dlje mrtev* (2014) prejel Rožančevo nagrado, za briljantni zgodovinski parabol *Hitler: kako je preživel* (2015) in *Črna knjiga kapitalizma* (2017) pa je bil zanjo nominiran. V najnovejši esejistični zbirki *Vojna: eseji o koncu sveta*, je pod analitični drobnogled vzel aktualno rusko invazijo na Ukrajino. Štefančič ta vojni konflikt, ki je zaznamoval postpandemični čas, predstavi v kompleksni zgodovinski in sodobni perspektivi. S pomočjo raznih primerov opozarja na to, kako dvolična je pogosto Evropska unija, ko uvaja vse strožje sankcije proti Putinovemu režimu, in razmišlja o tem, kako se bo znebila odvisnosti od njegovih fosilnih goriv, hkrati pa ne pomišlja kaj dosti, da bi te energente kupovala pri kakih drugih diktatorskih režimih. Kritičen je do solidarnosti Evropske unije z Ukrajino, ki je obenem srečna, da vojna poteka daleč od nje. Vleče vzporednico med Putinovim napadom na Ukrajino in Bushevo vojno proti terorju, saj po njegovem mnenju obe uporabljata enako retoriko in prijeme. Analizira zakonitosti vojne v digitalnem času, ko vsi postajamo ne samo njeni opazovalci, temveč tudi njeni udeleženci. Najde vzporednice med hierarhijo in mafijskim delovanjem v filmu *Boter* ter koeksistenco Putina z njegovimi oligarhi. Eruditski eseji o naši družbeni sedanjosti in prihodnosti. > SAMO RUGELJ

PAUL NIZAN

ADEN, ARABIJA

prevod: Marko Crnkovič

Totaliteta, 2021, m. v., 252 str., 24,90 €, JAK

Knjižna delikatesa za sladokusce. *Aden, Arabija*, esejistično potpisno delo z nastavki filozofskega eksencialističnega romana (obsežen predgovor k drugi, posthumni izdaji leta

1960 je napisal Jean-Paul Sartre, slovensko spremno besedo k slovenskemu prevodu pa Luka Novak) je napisal francoski filozof Paul Nizan (1905–1940), prvič pa je izšlo 1931. Nizan v njej popisuje zgodbo človeka, ki želi ubežati buržujskemu življenju v Parizu, saj je vzvišen nad klasičnim francoskim izobraževanjem in okostenelemi družbenimi normami, zato odide na Srednji vzhod in pristane v Adenu (kar temelji na avtorjevem potovanju in devetmesečnem življenju v tem mestu v letih 1926–1927). Med tamkajšnjim bivanjem pripovedovalec počasi spoznava, da tudi v Arabiji, prav tako kot v Franciji, nazadnjaške sile izčrpavajo človečnost in izsušujejo humanizem. Knjiga, ki se danes, ko smo še veliko bolj kot pred stoletjem ujetniki koncepta homo economicusa, bere enako aktualno kot ob svojem nastanku. > SAMO RUGELJ

Leta 2022 je uveljavljeno zbirko *Dialog z antiko*, ki jo je sprva izdajala akademska založba ISH, nato pa njena naslednica AMEU – ISH, zaznamoval odhod urednice dr. Maje Sunčič. Ta je ustanovila zbirko leta 2004 in v njej izdala 41 zvezkov s prevodi pomembnih del, opremljenimi z obsežnimi opombami in spremnimi besedili. Predmet tokratne predstavitve, zvezke št. 39, 40 in 41, izdane v letih 2020 in 2021, lahko označimo kot odsev vsebine zbirke v malem.

Od Odiseja do Prometeja

Prvi med njimi je Evripidov *Kiklop* (2020), s katerim se je sklenil eden od projektov zbirke: prevod – prvi ali nov – vseh ohranjenih del tega znamenitega atenskega dramatika iz 5. stoletja pr. Kr. *Kiklop* ima za naše poznavanje starogrške književnosti poseben pomen, ker je edini v celoti ohranjen predstavnik svoje zvrsti – satirske igre. V njej so nastopali satiri, človeku podobna mitološka bitja z nekaterimi živalskimi atributi, ki so spremljala vinskega boga Dioniza in se vdajala veseljačenju od rujne kapljice do erotičnih avantur. Med satirsko igro in komedijo so bile kljub podobnim burkaškim in kvantaškim prvinam bistvene razlike: satirska igra je enako kot tragedija črpala snov iz mitologije, medtem ko je stara grška komedija smešila sočasne dogodke in osebnosti. Evripidov izbor mita je na prvi pogled nepričakovan: priredil je zgodbo iz *Odiseje*, ki opisuje, kako je Odisej ukanil in oslepil orjaškega ljudožerskega Kiklopa Polifema. V njej Dioniz in satiri (z vodjo Silenom) prvotno ne nastopijo. Toda ob premisleku se zavemo, da Dioniz pravzaprav je prisoten že pri Homerju: ne sicer osebno, pač pa v svoji iznajdbi – vinu. Prav vino namreč omogoči Odiseju, da Kiklopa temeljito opijani, oslepi in jo nato ucvre s preživelimi tovariši na varno.

Če je Evripidov *Kiklop* zaključek enega projekta zbirke *Dialog z antiko*, so Aristofanovi *Aharnjani* (2021) zaključek drugega in izdaje vseh Aristofanovih komedij. V seriji *Politične komedije I–III* je Maja Sunčič v letih 2010–2012 izdala šest del tega najpomembnejšega avtorja stare grške komedije v svojih prevodih. *Aharnjani* so bili v slovenščini sicer že dostopni, vendar je prevod, ki ga je pripravil Fran Bradač, nastal že najzgodnejše leta 1925 in je zato z današnjega gledališča zastarel. Tema *Aharnjanov* pa nasprotno ni zastarela in si je (tudi) zato zaslužila posodobljen prevod: dogajanje je umeščeno v čas peloponeške vojne, toda komedija načenja zimzelena vprašanja, kot so svoboda govora, leporečna retorika za dosego političnih ciljev in ne nazadnje podjetniška samoiniciativa malega človeka v kolesju sistema. Obe besedili, *Kiklop* in *Aharnjani*, sta nadvse primerni za študijske namene, saj sta prevoda filološka: prvotna reglementirana verzna forma jima umanjka, zato pa vsebinsko zelo zvesto sledita izvorniku. Ohranjanje aluzij in izrazov iz izvornika deluje potujitveno, vendar so bralcu v pomoč številne opombe: *Kiklop* s 709 verzi jih ima 296, *Aharnjani* s 1235 verzi pa 333.

V zadnjem zvezku (2021) izpolnjuje zbirka še en pomemben cilj: prikaz razvoja posamezne antične teme v evropski književnosti. V tem primeru gre za zgodbo o Titanu Prometeju, ki je primitivnemu človeštvu pomagal s poukom in napredkom v tehnologiji, zato pa se mu je Zevs, rimski Jupiter, kruto maščeval. Zgodbo je obdelal že Ajshil, najstarejši od trojice velikih atenskih tragedov (Ajshil, Sofokles, Evripid), po vsem videzu v trilogiji, od katere je ohranjen le prvi del, *Vklenjeni Prometej*. Na Ajshilovi dramati je zasnoval svojo pesniško dramo *Osvobojeni Prometej* eden najpomembnejših angleških romantičnih pesnikov Percy Bysshe Shelley in ji dodal razkošje fantazijskih domislic ter lastne idejne poudarke. Mednje sodita upor romantičnega junaka proti arbitrarni tiraniji vladarja (Jupitra) in optimistična vera v novo dobo, ki naj bi jo prinesel človeštvu razsvetljenski napredek v znanosti. Formalno Shelley uporabi množico zapletenih kitičnih oblik, ki sem jih kot prevajalka poskusila posneti, a tudi odlomki v blankverzu so bili trd oreh zaradi zgoščenega, čeprav baročno bohotnega izraza in zgradb. Vsekakor je pred nami delo, ki je po kritičnem konsenzu Shelleyjeva mojstrovina.

EVRIPID

KIKLOP

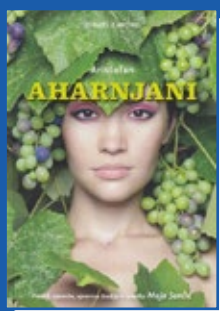
prevod: Maja Sunčič
AMEU – ISH,
2020, m. v., 150 str., 19,90 €

ARISTOFAN

AHARNJANI

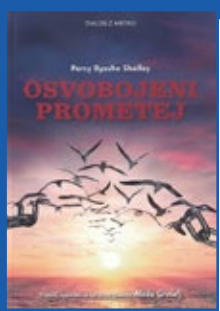
prevod: Maja Sunčič
AMEU – ISH,
2021, m. v., 173 str., 19,90 €

PERCY BYSSHE SHELLEY

OSVOBOJENI PROMETEJ

prevod: Nada Grošelj
AMEU – ISH,
2021, m. v., 156 str., 19,90 €

HIERONIM

PISMA

Knjige 1–3

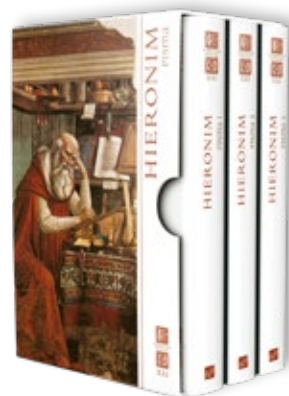
prevod: Franc Ksaver Lukman et al.

Celjska Mohorjeva družba,

zbirka Cerkevni očetje,

2021, t. v. + škatla, 466/486/571 str., 88 €, JAK

Običajno posebna, zbrana in izbrana dela avtorjev dobivamo ob petdesetletnici, stoletnici ali morda 200-letnici njihovega rojstva ali smrti, v primeru sv. Hieronima pa se je to zgodilo ob

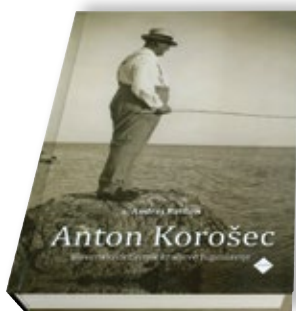
1600. obletnici njegove smrti. Ta cerkveni učitelj, eden štirih velikih zahodnih očetov, je bival tudi v naših krajih, saj je kar nekaj časa v prvi polovici življenja, potem ko se je okrog leta 345 rodil v Stridonu na meji med Dalmacijo in Panonijo, preživel tudi v Ogleju, drugo polovico življenja pa je prebil v meniški celici v Betlehemu. V zgodovino se je Hieronim zapisal kot avtor *Vulgate*, saj je *Sveto pismo* iz izvornih jezikov prevedel v latinščino, poleg drugih prevodov, komentarjev, polemik in del, kot je denimo *O znamenitih možeh*, ki je popis in opis prvih krščanskih avtorjev, pa je bil tudi avtor številnih pisem, ki jih je pisal znanim in neznanim, uglednim in preprostim, bližnjim in daljnim itn. V njih se je izkazoval kot večplastna osebnost, saj je bil zmožen pisati kot prijatelj ali pa tudi kot nasprotnik, kot zagovornik in kot strokovnjak, kot užaljenec in tolažnik, ne glede na izhodišče pa se je vseskozi izkazoval za veččega mojstra pisane besede. Sveti Hieronim je v Betlehemu umrl okoli leta 420, 1600 let kasneje pa je Miran Špelič (1963), ki je doktoriral iz teologije in patrističnih ved na Papeški lateranski univerzi v Rimu, predava pa na Teološki fakulteti v Ljubljani, ob sebi zbral še osemnajst renomiranih prevajalcev in poznavalcev. Skupaj so dopolnili prevod izbora približno tretjine Hieronimovih pisem, ki ga je leta 1941 izdal Franc Ksaver Lukman. Špelič je Lukmanova besedila pregledal in posodobil, obenem pa poenotil in uredil delo sodobne prevajalske ekipe. Rezultat je izjemno urejena tridelna izdaja, ki vsebuje 155 Hieronimovih pisem, opremljenih z mnogimi opombami, ki pojasnjujejo njihov širši kontekst, zadnji knjigi pa je dodana tudi obsežna spremna beseda urednika, ki predstavi Hieronima, njegovo delo in seveda njegovo epistolografijo. Referenčen projekt, ki je izšel znotraj triletnega razpisa Javnega agencije za knjigo RS za podporo zahtevnih knjižnih projektov. > SAMO RUGELJ

ANDREJ RAHTEN

ANTON KOROŠECSlovenski državnik
kraljeve JugoslavijeCankarjeva založba,
2022, t. v., 599 str., 44,99 €, JAK

Ob 150. obletnici rojstva Antona Korošca (1872–1940) je izšla znanstvena monografija uglednega raziskovalca Andreja Rahtena. Obsežna politična biografija temelji na politični in diplomatski dejavnosti v okviru kraljeve Jugoslavije, v kateri je naslovni politik igral pomembno vlogo, ki jo avtor strne takole: »Ni vsak politik državnik. V slovenski narodni zgodovini lahko rečemo, da je državnikov zelo malo. [...] Dr. Anton Korošec, štajerski duhovnik, si je državniški status prislužil v prevratni dobi, na prehodu iz habsburške monarhije, v jugoslovansko kraljevino. Knjiga, ki je pred vami, je pripoved o tem državniku. O državniku, ki je bil lider slovenske politike v prevratnih časih.«

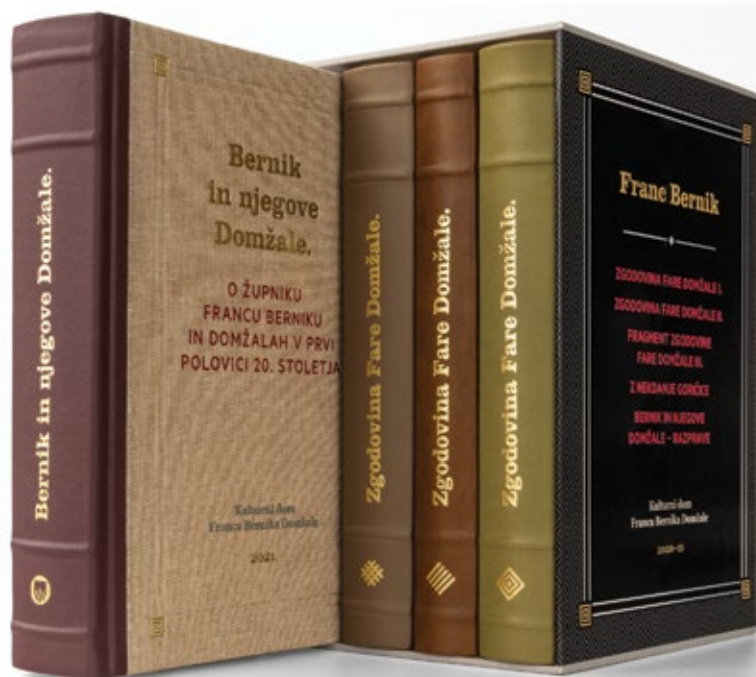
Znanstveni svetnik na Zgodovinskem inštitutu Milka Kosa pri ZRC SAZU Andrej Rahten, ki se posveča mednarodni zgodovini 19. in 20. stoletja, politični biografiki, zgodovini habsburške monarhije in kraljeve Jugoslavije, v novi znanstveni monografiji postavlja pod drobnogled čas, družbene strukture, okoliščine in politično delovanje dr. Antona Korošca kot slovenskega državnika kraljeve Jugoslavije in kot osebnosti, ki je med slovenskimi politikami v času do druge svetovne vojne na spolzkem političnem parketu segla najvišje. Rahten v dvajsetih poglavjih po kronološkem redu obravnava vsebinsko zaokrožene teme, začeni s slovesno razglasitvijo Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev 1. decembra 1918 v Beogradu, do še ne povsem pojasnenih okoliščin Koroščeve smrti 14. decembra 1940 in nato njegovega pogreba v Ljubljani. Biografija zajema široko: podrobno in nazorno vrsti

Anton Korošec (vir: Muzej novejšje zgodovine Slovenije)

dogodke kraljeve Jugoslavije, živo izrisuje odkrite in prikrite politične težnje narodov, manjšin, strank in posameznih političnih osebosti, težave sožitja, številne paradokse, politične napetosti in zapleteno politično preračunavanje. Hkrati nepristransko obravnava tedanje razmere v Sloveniji, na katere je imel Korošec kot katoliški narodnjak, več kot dve desetletji prvak Slovenske ljudske stranke in vseživljenjski nasprotnik komunistov, velik vpliv. Avtor osvetljuje Korošca, na začetku poti štajerskega katoliškega duhovnika, izhajajočega iz skromnih domačih razmer, kot izjemno prodornega, pragmatičnega politika z izkušnjami z dunajskega cesarskega dvora, ki je na dvoru Kardordevičev spretno krmilil med monarhističnimi in unitarnimi zahtevami ter rastočimi nasprotji srbsko-hrvaških interesov, med občasnim nasprotovanjem krščanskosocialnega krila v lastni stranki in navodili vatikanskih krogov. S popolnim znanstvenim aparatom opremljena monografija se navezuje na avtorjeva znanstvena dela *Po razpadu skupne države: slovensko-avstrijska razhajanja od mariborskega prevrata do koroškega plebiscita; Od Majniške deklaracije do habsburške detronizacije: slovenska politika v času zadnjega habsburškega vladarja Karla in Prestolonaslednikova smrt: po sledih slovenskih interpretacij sarajevskega atentata.* > MAJA ČREPINŠEK

Bernik in njegove Domžale

Komplet sestavljajo 4 knjige, v katerih so zbrani ponatisi zapisov o dogajanju v Domžalah v prvi polovici 20. stoletja, ki jih je napisal Franc Bernik: *Zgodovina fare Domžale 1 in 2*, vpogled v starejša obdobja domžalske zgodovine z naslovom *Z nekdanje Goričice* ter kronika iz časa druge svetovne vojne *Fragmenti*, ki jih predstavlja prepis še neobjavljenega Bernikovega rokopisa. V četrti knjigi z naslovom *Bernik in njegove Domžale* pa je zbranih 20 strokovnih besedil, esejev, zapisov ter pogovorov o življenju in delu tega pomembnega Domžalca, ki jih je prispevalo 15 avtorjev z različnih področij: od zgodovine, teologije, domoznanstva, krajevnega zgodovinopisja, arheologije, do muzikologije in antropologije.

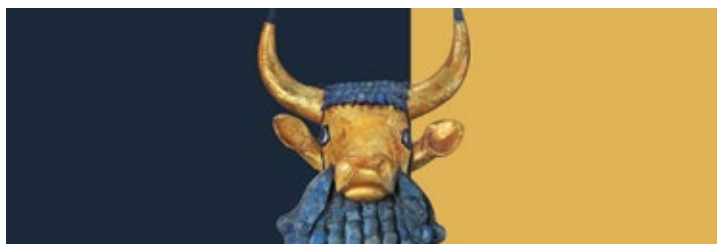
Več kot 500 fotografij in dokumentov, odlično zasnovano in oblikovano, ročna vezava ter lična hramba v kartonski škatli.

**NAJBOLJ CELOVIT PREGLED ZGODOVINE
DOMŽAL**

Naročila kompleta 4 knjig ali posamezne knjige: blagajna@kd-domzale.si; tel. 01 722 50 50

Kulturni dom
Franca Bernika
Domžale

JANE R. MCLINTOSH ET AL.

CIVILIZACIJA

Zgodovina sveta v 1000 predmetih

prevod: Mojca Vodušek

Mladinska knjiga, 2022, t. v., 400 str., 130 €

Kaj sestavlja civilizacijo? Poleg umetniških stvaritev in institucij, ki jih je za svoje bivanje ustvarila neka družba, se posamezna civilizacija najbolj odraža skozi arhitekturo in predmete, ki so jih uporabljali pri svojem vsakdanjem življenju. Knjiga *Civilizacija* je še ena od velikih enciklopedij Dorling Kindersley, ki jih že dolgo izdaja Mladinska knjiga (doslej jih je izšlo že več kot deset, vsaka zase pa je svojstven presežek), tokratna pa je nastala v sodelovanju z ameriškim Smithsonianom. Knjiga je razdeljena na šest zgodovinskih obdobj, in sicer: 1. Zgodnje družbe od 20.000 do 700 let pr. n. št., 2. Stare civilizacije od 700 let pr. n. št. do 600 let n. št., 3. Trgovina in imperij 600–1450, 4. Razsvetljenje in imperializem 1450–1750, 5. Industrija in neodvisnost 1750–1900 ter 6. Krčenje sveta od leta 1900 pa vse do današnjih dni. V kronološko zgodovinskem smislu so skozi knjigo nanizani mnogi predmeti, ki so jih uporabljali ljudje v svojem času (njihovo ohranitev vse do danes spremlja svojevrstna čarobnost), ti pa so razporejeni glede na funkcijo uporabe; pri najbolj zgodnjih predmetih so to denimo tisti, ki so bili namenjeni za lov in kmetijstvo ali pa domače življenje, so bili del umetnosti in kulture ali pa so jih uporabljali za verovanje in obrede itn. Skozi čas so predmeti seveda postajali vse bolj kompleksni in sofisticirani, namenjeni različnim (novim) človekovim dejavnostim, od politike, oblasti in arhitekture do bitk, sporov in vojskovanj. Med pregledovanjem evolucije predmetov, namenjenih vsakdanji uporabi, lahko vidimo, kako umetniško so oblikovani nekateri med njimi, v tem smislu pa pogosto predstavljajo vrh človekovega ustvarjanja in izvirnosti. Knjiga se zaključuje s tremi vsebinami, ki so dandanes nadvse aktualne: prva je vesoljska tehnologija od plovil do vesoljskih oblačil, s čimer se je človek odlepil od matere Zemlje. Druga je tehnologija sodobnega vojskovanja od uniform do orožij, saj vojne na žalost še vedno ostajajo del našega vsakdana. Tretje pa je povezovanje sveta, ki je – poleg vesoljskih tehnologij – značilno za našo dobo in omogoča nenehno povezanost z različnimi konci sveta, kar s seboj prinaša tako dobro kot tudi slabo. *Civilizacija* je knjiga, ki jasno pokaže, da se temelji človeškega bivanja niso bistveno spremenili vse od nastanka prvih civilizacij. > SAMO RUGELJ

SLOVENSKI BIOGRAFSKI ALMANAH XIX. STOLETJA

urejanje: Mateja Ratej

Založba ZRC, zbirka Življenja in dela,

2022, t. v., 294 str., 24 €

Urednica Mateja Ratej je s sedemnajstimi zgodovinarji, bibliotekarji in drugimi soavtorji ustvarila nov zbornik biografskih študij, ki ga ocenjuje kot poglobitev dela *Novega slovenskega biografskega leksikona*. Obenem pa novi *Almanah* zaradi časovne zamejitve in enakovredne osredotočenosti na gospodarske, politične, kulturne in druge kontekste dodatno osvetljuje kulturnozgodovinsko krajino slovenskega prostora v stoletju, ki se je simbolno končalo s prvo svetovno vojno. V ospredje so postavljene osebnosti tega časa, ki so se uveljavile kot umetniki, pravniki, zdravniki in duhovniki z dodatnimi dejavnostmi. Med njimi najdemo večidel zaradi svoje nemške usmerjenosti ali nacionalne mlačnosti v pozabo odrinjene posameznike in posameznice (npr. grof Henrik Adam Brandis, pravnik Ferdinand Dominkuš in Milan Jaklič, slikar Alois Kasimir, rodbina gradbenikov Kieffmann ter učiteljci Antonija Štupca in Marija Wessner). Te avtorji predstavitev ne obravnavajo kot nacionalne odpadnike, temveč jim vračajo vlogo legitimnih soustvarjalcev časa in prostora, v katerem so delovali. Nova dognanja prinašajo tudi biografski portreti umetnikov (Ivane Kobilca, Alojza Kraigherja in Matevža Langusa), ki sicer ne sodijo med manj znane osebnosti. > IZTOK ILICH

BORIS MUŽEVIČ

Z DEŽJA POD KAP IN NAZAJ

Ljubljana–Beograd–Ljubljana,

1985–1990

Sophia, 2021, t. v., 667 str., 38 €, JAK

Titova smrt pred nekaj več kot štirimi desetletji je za marsikoga iz mlajše generacije že stvar nedoživete zgodovine, podobno pa se vse bolj dogaja tudi s pogledom na proces slovenskega osamosvajanja v osemdesetih letih. Zaradi tega so različna pričevanja evolucije tega obdobja postala vse pomembnejši zgodovinski dokumenti, med njimi pa bo posebno mesto gotovo zavzela obsežna knjiga Borisa Muževiča *Z dežja pod kap in nazaj*, ki je nastala kot del večletnega knjižnega projekta, ki jih podpira Javna agencija za knjigo RS. Muževič (1949) je sociolog in publicist, ki je po sprva novinarski karieri leta 1974 sprejel povabilo za predsednika študentske organizacije Slovenije, potem pa nadaljeval politično pot, saj je bil v ključnih obdobju v drugi polovici osemdesetih let najprej član Centralnega komiteja ZKJ iz Slovenije (1985–1986), potem izvršni sekretar (1985–1987) ter zatem še član predsedstva CK ZKJ (1989–1990). V teh funkcijah je imel izjemen pregled nad delovanjem in (ne)odločanjem ter dogajanjem v Zvezi komunistov Jugoslavije v tem času, kar je kulminiralo v razpadu in osamosvojitvenih vojnah. Muževič obdobje razpadanja Jugoslavije opisuje s prvoosebne perspektive, svojo pripoved pa podpira z izvirnimi stenogrami večina zaprtih sej predsedstva Centralnega komiteja, iz njih pa je jasno razvidna vse večja nemoč ZKJ, da bi se prenovila in se izognila soočenju z množtvom strank, kar je privedlo do neizogibnega: ZK Slovenije je zapustila ZKJ, sledila ji je ZK Hrvaške, že precej odskrnjena vrata v nove (stare) večstrankarske zgodbe pa so se na široko odprla. S tem se je leta 1990 zaključila tudi njegova politična pot, kar pa ga ni zelo potrilo, saj je že kmalu zatem, novembra istega leta, ustanovil podjetje in se podal v nove poklicne smeri. Obsežno spremno besedo h knjigi je napisal Lev Kreft. Izjemen pričevanski dokument polpretekle zgodovine! > SAMO RUGELJ

BERNIK IN NJEGOVE DOMŽALE

urejanje: Tomaž Jarc et al.

Kulturni dom Franca Bernika Domžale,
2021, t. v., 559 str., 20 €

Franc Bernik je bil domžalski župnik v letih 1903–1948 in je s svojim vsestranskim delovanjem pustil v kraju pomemben pečat. Prvi dve knjigi ponovnega natisa njegovih kronik z naslovom *Zgodovina fare Domžale* sta že izšli leta 2020. V letu 2021 pa je najprej izšla tretja knjiga *Fragmenti* – ta predstavlja prepis še neobjavljenega Bernikovega rokopisa kronike Domžal iz časa druge svetovne vojne, v njej pa je v novi preobleki in postavitvi izšla tudi Bernikova osvetlitev starejših obdobij domžalske zgodovine, ki je bila izdana v samozaložbi leta 1925 z naslovom *Z nekdanje Goričice*. S četrto, zadnjo knjigo z naslovom *Bernik in njegove Domžale* pa je projekt zaokrožen in zaključen. V delu je zbranih dvajset različnih strokovnih besedil, esejev, zapisov ter pogovorov o življenju in delu tega pomembnega Domžalčana; prispevalo jih je petnajst avtorjev z različnih področij, od zgodovine, teologije, domoznastva, krajevnega zgodovinopisja, arheologije do muzikologije in antropologije. V njih so avtorji predstavili in osvetlili številne ter obsežne segmente več kot 50-letnega obdobja zgodovine prve polovice 20. stoletja in dogajanja, ki je zaznamovalo Domžale na vseh področjih družbenega, verskega, gospodarskega, socialnega, kulturnega in društvenega delovanja. V obsežnem strokovnem delu je objavljenih tudi več kot 260 fotografij in dokumentov, številni med njimi tudi prvič, pri čemer izstopa fotografska dediščina Petra Nagliča. Vse štiri knjige so poseben dosežek tudi z vidika oblikovanja (delo Marjana Kocjana), ročne vezave in tiska ter shranjene v lično zasnovani kartonski škatli. > CVETA ZALOKAR

GREGOR ANTOLIČIČ

MAKSIMILIJAN

Cesar po Napoleonovi milosti

Cankarjeva založba,
2022, t. v., 191 str., 29,99 €, JAK

Devetnajstega junija 1867 zjutraj so Maksimilijana še z dvema njegovima generaloma odpeljali na Hrib zvonov. Preden je stopil pred strelski vod, je dal vsakemu vojaku zlatnik in ga prosil, naj meri v prsi. V zadnjem trenutku svojega življenja je izrekel besede: »Odpuščam vsem in prosim, da bodo drugi odpustili meni. Želim si, da bi moja kri, ki bo zdaj preleta, deželi zagotovila blagor. Naj živi Mehika, naj živi neodvisnost!« Tako se je končalo razburljivo življenje Maksimilijana I. Mehiškega, ki se je rodil 45 let prej, torej leta 1832, po karieri v avstrijski vojni mornarici pa je s podporo (torej po milosti) francoskega cesarja Napoleona III. in mehiških monarhistov desetega aprila 1864 postal mehiški cesar in je bil torej habsburški cesar Mehike. Pred leti je v slovenščini izšel ambiciozni petdelni strip *Meksikajnarji* Zorana Smiljanica in Marijana Pušavca, v katerem je imel Maksimilijan eno glavnih vlog, kar je med drugim spodbudilo zgodovinarja Gregorja Antoličiča z ZRC SAZU, ki se prvenstveno ukvarja s politično, kulturno, gospodarsko in vojaško zgodovino Maribora in širše okolice v času od začetka 19. stoletja do konca prve svetovne vojne, da se kot svojega prvega knjižnega dela za širšo publiko loti prav zgodovinske monografije o Maksimilijanu. Rezultat je poglobljena, berljiva knjiga z nadrobnim popisom Maksimilijanove razburkane in nenavadne življenjske poti, ki je pogosto ostajala v senci starejšega brata in obenem cesarja, ter njunih medsebojnih nesoglasjih s tragičnim koncem v Mehiki. Delo se dobro prilaga obstoječim knjigam o Habsburžanih, ki so že izšle pri Cankarjevi založbi. > SAMO RUGELJ

NOVO IZ ZALOŽBE DRUŽINA

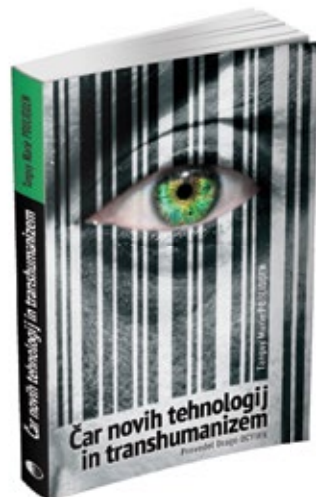
Tanguy Marie Pouliquen

ČAR NOVIH TEHNOLOGIJ IN TRANSHUMANIZEM

Bo jutri vse digitalizirano? Nas bodo preverjali na vsakem koraku? Bomo sploh še ljudje?

Nove tehnologije vdirajo v naše vsakdanje življenje do te mere, da postajajo del nas samih. Vedno bolj smo »povezani«. Toda kaj je tisto, s čimer si želimo biti resnično povezani?

Če napredek, ki ga omogoča tehnološki razvoj, predstavlja neslutene možnosti za človeka, se vendarle zdi upravičeno vprašati, kdaj tehnologija preneha biti sredstvo v službi človeka in postane sama po sebi cilj, ki mu je človek podrejen.

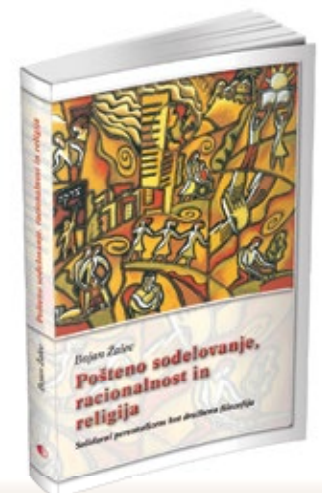

Bojan Žalec

POŠTENO SODELOVANJE, RACIONALNOST IN RELIGIJA

Solidarni personalizem kot družbena filozofija

Avtor se v knjigi ukvarja z dialogom in strpnostjo ter pomenom spoštovanja pristnosti in različnih razumnosti za resnično spoštovanje drugačnih in za pošteno sodelovanje v sodobnih vrednotno in nazorsko raznoterih družbah. Išče filozofske, etične in antropološke utemeljitve in načine za gojitev vzajemnosti med različnimi, kar je tudi eden od namenov dobre politike. Pri vseh teh vprašanjih se še posebno osredotoča na religijo in verske vidike. V tem okviru analizira zapleten odnos med religijo in političnim pluralizmom ter vlogo religije v javnem življenju.

Izid knjige je podprla Javna agencija za knjigo RS

Naročila po telefonu
01/360-28-28

Internet
www.druzina.si

E-pošta
narocila@druzina.si

MALCOLM GLADWELL
BOMBNIŠKA MAFIJA

Sanje, skušnjava in najdaljša noč druge svetovne vojne

Zgodba o tem, kaj se zgodi, ko se inovacije in njeni najboljši nameni soočijo z vročico vojne? Izvirno in aktualno zgodovinsko branje!

KEVIN A. SABET
DIMNA ZAVESA

Kaj želi industrija marihuane skriti pred vami

Ozaveščanje o škodljivosti marihuane, ki je podkrepljeno z izsledki raziskav in osebnimi izkušnjami uporabnikov ali njihovih bližnjih.

ALI ŽERDIN
MMXXI: LETO NEVARNIH MUTACIJ

Kaj je šlo v Sloveniji narobe v letu, ko smo dobili cepivo proti covidu-19

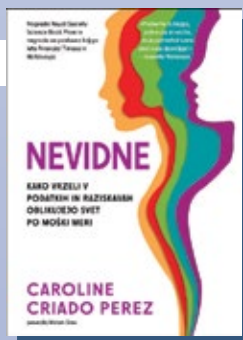
Pronidljiv pogled na našo družbeno realnost preteklega leta vse do danes.

CHIMAMANDA NGOZI ADICHIE
LJUBA IJEWELE

Feministični manifest v petnajstih predlogih

Neprecenljivi nasveti, kako opolnomočiti hčerko, da postane močna in neodvisna ženska.

CAROLINE CRIADO PEREZ
NEVIDNE

Kako vrzeli v podatkih in raziskavah oblikujejo svet po moški meri

Energično, ostro in domišljeno spisano delo, ki razkrije šokantne vzroke za spolno neenakopravnost.

Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani že 13. leto zapored organizira knjižni sejem Liber.ac – sejem akademske knjige. V Foersterjevem vrtu, ki je dobil ime po Antonu Foersterju, skladatelju prvega slovenskega opernega dela *Gorenjski slavček*, si bo med 24. in 26. majem na več kot dvajsetih stojnicah moč ogledati novosti (zlasti univerzitetnega) založništva.

Liber.ac – sejem akademske knjige
OBLETNICE – ZAMUJENE IN OBUJENE

Vsebinsko sejemskega dogajanja je letos izbral Oddelek za primerjalno književnost in literarno teorijo Filozofske fakultete v Ljubljani. *Obletnice – zamujene in obujene* so tema tridnevnega dogodka. Poleg založniške dejavnosti se bodo v parku za fakulteto odvijali številni spremljevalni dogodki, ki se bodo na tak ali drugačen način skušali spominjati avtorjev in avtoric, besedil, dogodkov iz svetovne zakladnice literature, ki letos beležijo pomembno obletnico. Shelley in E. T. A. Hoffmann, Dickens in Cervantes, Hugo in de Queiros, Alma Karlin in Marcel Proust, Dostojevski in Plečnik so le nekatera imena, o katerih bomo razpravljali, katerih dela bomo prebirali in jih na novo ocenjevali. Med sejemskim dogajanjem boste denimo lahko izvedeli, kako je Alma Karlin pred 100 leti med bivanjem v Vzhodni Aziji razvila poseben odnos do vzhodnoazijske duhovne in materialne dediščine in kakšno zbirko razglednic je zapustila.

Oddelek za germanistiko z nederlandistiko in skandinavistiko pripravlja *Hudičeve napoje* in z njimi obeležuje 200. obletnico smrti velikega in mnogokrat spregledanega vsestranskega nemškega romantika – pisatelja, komponista, glasbenega kritika, dirigenta, karikaturista in risarja Ernsta Theodorja Amadeusa Hoffmanna, ki je upodobil nezavedno pred Freudom, groteskno pred Gogoljem in kafkovsko pred Kafka. Kako zelo sta povezani literatura in gastronomija – o tem se bosta pogovarjala Valentina Smej Novak in Tone Smolej. O prevodih Shelleya v slovenščino ter o moči njegove poezije se bosta pogovarjali prevajalka Nada Grošelj in Anja Mrak, o knjigi *Kvantna mehanika* pa se bodo pogovarjali njen avtor, prorektor UL Anton Ramšak, in brata Žunkovič. Drugi letnik Beletrininih klasičkov svetovne literature zagotovo kliče po komentarih, ki jih bodo podali pisci spremnih besed in prevajalci.

Predstavili se bodo avtorji knjig: *Svet, kot iz škatlice vzet* (z Matejo Gaber se bo pogovarjal Nejc Furlan), *Zgodbe, ki nas pišejo: izmišljene zgodbe, kako jih beremo in kako nas spreminjajo* (z Igorjem Žunkovičem se bo pogovarjala Vanesa Matajč) ter *Vrhovi v globini* (z Vidom Snojem se bo pogovarjal Alen Širca).

Beseda bo tekla tudi o besedi, in sicer o pismenosti kot najpomembnejši večini, ki se je otroci naučijo v osnovni šoli. Izvedeli boste, kakšno pot je prehodil Tesnièrejev *Atlas linguistique pour servir à l'étude du duel*, kako je nekdanja prva dama Češkoslovaške vplivala na umetniški in osebni razvoj Plečnika, kakšne želje je imel avstro-ogrski mornariški oficir Ivan Skušek ali pa kako je lahko poklic raziskovalca vsestranski, zlasti če ga nadgradimo z odnosom do živali. Obiskovalke in obiskovalce sejma Liber.ac čakajo kreativne delavnice, intervjuji, okrogle mize, debate, filmske projekcije, razstave, prijetna druženja – vse to in še glasba. Prvi večer se bo predstavila mlada glasbena skupina iz Ljubljane Angel's Ex in nam priklicala »Zvezde sredi dneva« – kot je naslov ene izmed njihovih pesmi. Naslednji dan bodo v izvedbi opernega pevca Rusmirja Redžića po stopniščih Filozofske fakultete odmevali zvoki iz Hoffmannovih pripovedk, *Carmen*, *Jevgenija Onjegina* in *Dežele smehljaja* nekoliko kasneje se bo predstavil trio Večni problemi. Zaključek četrtkovnega večera pa bo zaznamovala ljubezen. Najprej slovanska, saj bodo študenti Oddelka za slavistiko peli v in o vseh slovanskih jezikih, literaturah in kulturah, nato pa še ljubezen do »heavy metal rocka«, kot jo predstavlja mlada skupina Marx.

Obeta se torej pester kulturni program, v ospredju katerega bo knjiga – akademska, leposlojna, poučna, domača, tuja, čisto sveža iz tiskarne ali pozabljena in na novo obujena. Prisrčno vabljeni!

Foto: Borut Krajnc

Naročila sprejemamo: • 01/520 18 39

• knjigarna@umco.si
• na spletni strani www.bukla.si

UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana
Knjige založbe UMco so na voljo tudi v bolj
založenih knjigarnah!

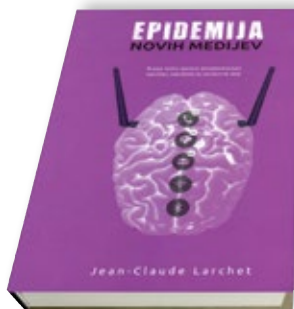
JEAN-CLAUDE LARCHET

EPIDEMIJA NOVIH MEDIJEV

prevod: Mateja Petan

Družina, 2022, m. v., 243 str., 34,90 €

Francoz Jean-Claude Larchet (1949) je pravoslavni teolog in patrolog, velik poznavalec in specialist za dela svetega Maksima Izpovedovalca, obenem pa tudi široko izobražen intelektualce, ki so mu knjige do zdaj izšle v skoraj dvajsetih tujih jezikih. V svoji knjigi *Epidemija novih medijev*, ki je izvirno izšla leta 2016 in se vsebinsko uvršča na polje antropologije sodobnega človeškega življenja, stopi velik korak naprej od klasičnega in že dodobra prežvečenega demoniziranja digitalne sedanjosti, ki razbija sposobnost naše koncentracije in poplitvi naše branje in razumevanje prebranega. V novi medijski infrastrukturi zadnjega časa, ki jo Larchet proglasi za pravicato epidemijo, avtor vidi vrsto negativnih silnic, ki se širijo še precej naprej od zmanjšane fokusa. Larchet citira mnoge vire, iz katerih je razvidno, da pretirano konzumiranje sodobnih medijev zaradi posameznikove pasivnosti ob sedenju za mizo ali pa na kavču zmanjšuje splošno fizično sposobnost naših teles, ta pasivizacija pa ob predvajanih vsebinah pogosto napeljuje k povečevanju človekove odvisnosti vseh vrst, vključno s tobakom in alkoholom. A je to samo en del njegovih izvajanj; Larchet v novih medijih vidi veliko nevarnost za nekaj najbolj primarnega, kar se dogaja med ljudmi, torej fizičen človeški stik. Novi mediji, ki omogočajo življenje na daljavo, ta stik pri marsikom šibijo, kar grozi, da bo veliko ljudi že na srednji rok (morda) lahko shajalo tudi brez njega. Najboljši preprečevalni ukrep za stopnjevanje vpliva teh medijev: Larchet ga vidi v izobraževanju otrok, pri tem pa lahko izdatno pomaga tudi ta knjiga. > SAMO RUGELJ

BLANKA VEZJAK

TRAJNOSTNO POSLOVANJE

Priročnik za organizacije

Uradni list Republike Slovenije, 2022, t. v., 263 str., 74 €

Priročnik, ki poziva k odgovornemu ravnanju in aktivni vpletenosti k ohranitvi narave in izboljšanju sobivanja, je namenjen vsem gospodarskim družbam tako v zasebnem kot javnem sektorju. Temelječ na misli, da so posledice človekovih posegov v družbeno in naravno okolje nemalokrat škodljive, informacij in podatkov pa nepregledno veliko, se avtorica, pooblaščenka revizorka, osredotoča na bistvena smernice, ki jih predstavi na razumljiv način, s poudarkom na poglobljenih iztočnicah delovanja organizacij v dobrobit skupnosti in okolja. Dosledno podkrepljena z viri in izvlečki raziskav, priročnik pojasnjuje temeljne pojme in koncepte (denimo trajnostni razvoj, deležnik, trojni izid, življenjski cikel proizvoda ...), oriše posamezne korake ter nas seznanja z ukrepi, ki jih ustanove in podjetja lahko realizirajo. Povrh naštete so navedena tudi neizogibna tveganja, ki zadevajo varovanje okolja in širši socialni ter gospodarski vidik in obenem omogočajo nove priložnosti, a tudi aktivirajo potencialne nevarnosti. Branje za vzpostavljanje in izpopolnjevanje dolgoročnih vizij naravi prijaznega delovanja. > TANJA BOŽIČ

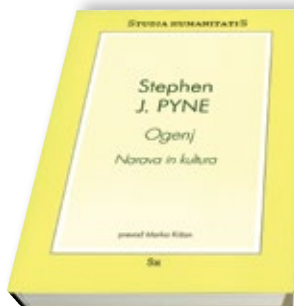
STEPHEN J. PYNE

OGENJ; Narava in kultura

prevod: Marko Kržan

Studia Humanitatis, 2021, m. v., 212 str., 23 €, JAK

Američan Stephen J. Pyne (1949) je profesor na Univerzi v Arizoni, specializiran za zgodovino ognja in njegov vpliv na človeško zgodovino, ki ima s to ključno prazgodovinsko večino, torej človekovo sposobnostjo ravnanja z ognjem, ki je temeljno vplivala na njegovo življenje, tudi dolgoletne neposredne izkušnje. Petnajst let je bil namreč gasilec v divjini, delal pa je na severnem robu Velikega kanjona. Ognju kot večplastnemu fenomenu je posvetil večino svojega strokovnega in knjižnega opusa, ki šteje skoraj trideset del, ta knjiga iz leta 2012 pa je nekakšna sinteza njegovega ukvarjanja z ognjem, saj po eni strani piše o ognju kot divjem (prvi del) in pa ukročenem fenomenu (drugi del), se v tretjem delu posveti ognju v kulturnem smislu, od narejenega ognja, prek naslikanega in čaščenega ognja, zadnji del pa nameni velikemu prelomu, ki ga je človeštvo doseglo z uporabo fosilnih goriv. Ta so dobesedna prilila olje na ogenj in pripomogla k vrnitvi velikih požarov, ki v zadnjih letih vse bolj zaznamujejo zemeljsko površje in so dolgoročno grožnja flori in favni, s tem pa tudi našemu življenju na planetu. Izjemna knjiga avtorja, ki tudi živi, o čemer piše! > SAMO RUGELJ

Andreja Avsec, Tina Kavčič,
Gaja Zager Kocjan

Psihologija subjektivnega blagostanja

Znanstvena spoznanja o sreči

220 str., 21,90 €

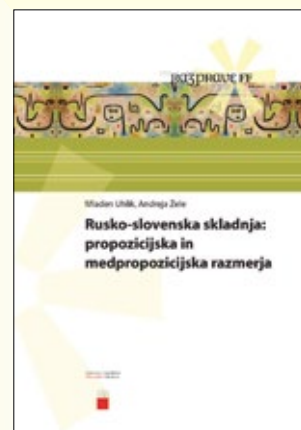
Razumevanje sreče z vidika psihološke znanosti.

Mladen Uhlik, Andreja Žele

Rusko-slovenska skladnja

Propozicijska in medpropozicijska razmerja

190 str., 19,90 €

Kontrastivna predstavitev nekaterih temeljnih skladenjskih zgradb v ruščini in slovenščini.

Znanstvena založba Filozofske fakultete UL in Knjigarna Filozofske fakultete UL

t.: 01/ 241 1119

e.: knjigarna@ff.uni-lj.si

Več informacij na:

https://knjigarna.uni-lj.si/

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta

INTERVJU: BOŠTJAN VIDEMŠEK, MAJA PRIJATELJ VIDEMŠEK

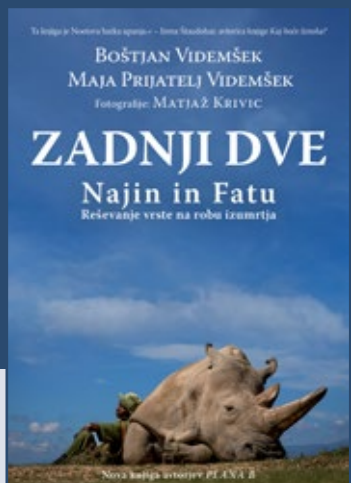
Boštjan Videmšek in Maja Prijatelj Videmšek sta dolgoletna novinarja, ki sta presečišče skupnih interesov našla v uničatni zgodbi o poslednjih severnih belih nosoroginjah, ki predstavljata svojevrsten simbol vsega, kar je narobe s človeško civilizacijo, knjižna zgodba na to temo z usodnim naslovom *Zadnji dve: Najin in Fatu* pa je postavljena na presečišče vojne, geografije, krčenje njunega naravnega habitata in podnebnih sprememb na eni strani ter najmodernejših znanstvenih prizadevanj za ohranitev te vrste na drugi. Rezultat je globalno intrigantna knjiga o preteklosti, sedanjosti in prihodnosti človeka ter njegovem sobivanju s preostalimi prebivalci našega planeta.

»Najin in Fatu sta simbol človeškega uničevanja vsega, čisto vsega.«

BOŠTJAN VIDEMŠEK,
MAJA PRIJATELJ VIDEMŠEK

ZADNJI DVE

Najin in Fatu: reševanje vrste na robu izumrtja
fotografije: Matjaž Krivic
UMco, zbirka 'S terena',
2022, m. v., 349 str., 26,90 €

Bukla: Mi lahko, prosim, razložite, kakšna je bila pot od energetske samooskrbnega grškega otoka Tilos, s katerim se začne knjiga *Plan B*, do severnih belih nosoroginj *Najin in Fatu*?

Boštjan Videmšek: Že pred leti sem se odločil za preskok v tako imenovano konstruktivno novinarstvo. Seveda je pomembno in nujno opisovati tragedije, takšne in drugačne. Toda enako pomembno in odgovorno se mi zdi ponujati tudi rešitve. Pri *Planu B* sva s fotografom Matjažem Krivicem po vsem svetu iskala pionirje boja s posledicami podnebnih sprememb. V novi knjigi z Majo in Matjažem iščemo rešitve za preprečevanje množičnega izumiranja živalskih vrst – celo rešitve za njihovo vstajenje. *Zadnji dve* je naravovarstveni *Plan B*.

Bukla: Zakaj vaju je njuna zgodba tako pritegnila?

Boštjan Videmšek: Ker je edinstvena. Najin in Fatu sta parabola človeške civilizacije in okoljske katastrofe. V njuno usodo – usodo njune funkcionalno že izumrle vrste – so vtakane vojne, geografije, krčenje naravnega habitata, podnebne spremembe, nevzdržnost ekonomskega modela, (post)kolonializem in seveda divji lov. Obenem pa, na pogorišču tako rekoč vsega, njuna zgodba ponuja roko odrešitve.

Maja Prijatelj Videmšek: Zgodba o izumiranju severnih belih nosorogov, najbolj ogroženih sesalcev, me je novinarsko in osebno pritegnila že, ko je bil še živ zadnji samec te vrste, Sudan. Njegova smrt leta 2018 je bila medijsko močno pokrita, toda le malokdo je šel korak dlje od senzacionalističnih novic tipa: severni beli nosorogi so funkcionalno izumrli, umrl je najbolj zaželen nosorožji samec ... Hotela sem izvedeti več. Kaj je pripeljalo do tega, da smo te veličastne živali pripeljali do roba, tako rekoč čez rob preživetja. Ko sva v kenjskem rezervatu Ol Pejeta prvič spoznala Najin in Fatu, pa sem se v njiju tudi zaljubila.

Bukla: Elizabeth Kolbert je v nagrajeni knjigi *Šesto izumrtje* popisala kar nekaj (skoraj) izumrlih rastlinskih in živalskih vrst. Vidva sta se odločila samo za eno. Zakaj?

Boštjan Videmšek: Iz vsebinskih in ekonomsko-praktičnih razlogov. Vsebinski so unikatna zgodba severnih belih nosorogov in njihova karizma, rangerji, divji lov in predvsem inovativne tehnologije reševanja vrste, ki so jih razvili v konzorciju BioRescue. Ekonomsko-praktični razlogi za zgodbo ene same vrste so, da si seveda vse poti plačujemo sami, da je čas, ki si ga lahko privoščimo na terenu, omejen, in, ne pozabimo, da je knjiga nastajala v obdobju najhujšega koronskega zaprtja, kar je zahtevalo logistično velemojstrstvo na pogon zen budizma.

Maja Prijatelj Videmšek: Že več let sem razmišljala, da bi na podlagi zgodbe o reševanju ogroženih živalskih vrst, ki jih popisujem za časopis, napisala knjigo. Sestavila sem že seznam dvanajstih živali, nekakšen ducat ogroženih, med katerimi so bili tudi severni beli nosorogi. Ob prvi vrnitvi iz Kenije aprila 2021, po prvem druženju s severnima belima nosoroginjama, sva se z Boštjanom skoraj brez besed sporazumela, da severni beli nosorogi zahtevajo samostojno knjigo. Hkrati je projekt BioRescue eden najbolj fascinantnih in navdihujočih znanstveno-naravovarstvenih projektov današnjega časa.

Bukla: Simbol česa sta Najin in Fatu? Kaj predstavljata? Zakaj sta kot poslednji svoje vrste zanimivi tudi za nas, Evropejce?

Boštjan Videmšek: Najin in Fatu sta simbol človeškega uničevanja vsega, čisto vsega. Znašli sta se v središču antropocentričnega viharja. Obenem predstavljata tudi veliko upanje, kar je odločilno pripomoglo k pisanju knjige. Znanstveniki z vsega sveta rešujejo vrsto, ki bi jo – kot sto tisoče drugih – pustili v nepovrat. Metode, ki jih razvijajo – od ustvarjanja zarodkov v laboratoriju iz jajčec Fatu in semenčic preminulih samcev severnih belih nosorogov ter vstavljanja teh v nadomestne matere južnih belih nosorogov (Najin in Fatu sta neplodni) do ustvarjanja zarodkov s pomočjo tehnologij matičnih celic, ki imajo enormen potencial – bodo lahko že v bližnji prihodnosti uporabljene pri reševanju številnih drugih kritično ogroženih živalskih vrst.

Maja Prijatelj Videmšek: Najin in Fatu – oziroma dejstvo, da sta ostali zadnji predstavnici svoje vrste – simbolizirata človeški pohlep in božji sindrom, zaradi katerega mislimo, da smo bolj sposobni, inteligentni in večredni od vseh drugih živalskih vrst. V resnici pa samo izgubljam očala za spoštljivo branje narave. Smo blizu tega, da bi oslepeli, kot sva napisala v knjigi. Upava, da bo ta knjiga pomagala izboljšati dioptrijo.

Bukla: Kako je potekalo pisanje knjige v dvoje? Boštjan, je bilo lažje ali težje kot pri samostojnih projektih? In kako je bilo zate, Maja?

Boštjan Videmšek: Ha, mislil sem, da bodo težave, velike težave. Le v rani mladosti sem namreč sem pa tja kaj napisal v dvoje, a nič daljšega. Pa se bolj ne bi mogel uštetiti. Kljub temu da je vse skupaj potekalo v silovito pospešenem posnetku in med raziskovanjem ter pisanjem, ki je seveda v celoti potekalo v prostem času, je bil proces skupnega ustvarjanja knjige zelo

Foto: Matjaž Krivic

Veterinar Stephen Ngulu enkrat mesečno pregleduje Najin in Fatu.

Foto: Matjaž Grštin

Maja Prijatelj Videmšek, Boštjan Videmšek,
Zachary Mutai in Matjaž Krivic

tekoč, celo nežen. Jaz sem odigral na izkušnje – predvsem pri strukturi, kontekstu in konceptu. Maja je dala močnejši pečat (poljudno) znanstvenemu delu knjige, jaz pa reportažno-terensko-geopolitično-vojnemu. Vsak je dal tisto, v čemer je najmočnejši. Lepo sva se nadgrajevala. Čudovita izkušnja. Sva pa oba popolnoma očarana nad Najin in Fatu. OI Pejeta bo vedno imela posebno mesto v najinem življenju.

Maja Prijatelj Videmšek: Sama težko vzpostavim razlikovanje s samostojnim pisanjem knjige, ker je to moja prva knjiga sploh. Z Boštjanom pa sva si večkrat rekla, da bi bilo lepo kakšen projekt speljati skupaj, a nama kljub več kot dvajsetletnemu sobivanju in skupnemu poklicu do te knjige to ni uspelo. Najbrž zato, ker sva pokrivala tako različna področja. Boštjan vojne, geopolitiko, šport, jaz kmetijstvo, naravovarstvo, okolje. S knjigo *Plan B* je Boštjan prišel že bližje »mojim« temam, pri zgodbi o reševanju severnih belih nosorogov pa sta se najina kroga zanimanj in strasti prekrila. Pisanje knjige je bilo presenetljivo gladko. Delo sva si razdelila tako, da je bilo obema lažje. Že zdaj imam nostalgijo po mesecu neplačnega dopusta, ko sem se lahko posvečala le pisanju o eni temi.

Bukla: Kakšna je po vašem mnenju prihodnost severnih belih nosorogin in pa tudi drugih sorodnih vrst, ki so blizu izumrtja? Je na vidiku izboljšanje ali dokončno izginotje?

Boštjan Videmšek: Tudi če bo vstavev zarodka severnega belega nosoroga v nadomestno mater, južno belo nosoroginjo, uspešna, in bo s pomočjo »božjega delca« čez denimo leto in pol na svet prvič po letu 2000, ko se je v češkem živalskem vrtu rodila Fatu, privekal prvi mladič severnega belega nosoroga, to še ne bo pomenilo, da je vrsta rešena. Še naprej bo treba ustvarjati in presajati zarodke v nadomestne matere, obenem pa pospešiti raziskave matičnih celic, iz katerih poskušajo ustvariti jajčeca severnih belih nosorogin iz kožnega tkiva. Genski bazen vrste je namreč plitek. A rojstvo mladička bi za celotno naravovarstveno skupnost pomenilo nekakšno odrešitev in dokaz, da se da. Toda brez spremembe našega načina življenja ne bo šlo.

Maja Prijatelj Videmšek: Fatu in predvsem Najin, ki je zdaj že upokojenka – ne sodeluje več v programu odzemanja jajčec – bosta do konca živeli v nosorožjih nebesih na zemlji. Prihodnost vrste severnih belih nosorogov pa je negotova. Toliko vsega gre še lahko narobe. Ko bo na svet prišel prvi mladič severnega belega nosoroga, bo to res zgodovinsko, a pot od enega mladiča do rešitve celotne vrste je zelo dolga. Če se kaj lahko naučimo iz misije reševanja severnih belih nosorogov, je to nauk, da pri drugih (kritično) ogroženih živalskih vrstah ne smemo čakati tako dolgo.

V sredo, 1. 6. 2022, ob 19. uri vas vabimo na Vodnikovo domačijo v Šiško, kjer bodo avtorji prvič v živo predstavili knjigo *Zadnji dve* in povedali še kaj več o svojih raziskovalno-novinarskih poteh.

PETRA BOLE, IVAN ESENKO, ANDREJ ŠALEHAR

SVET OPRAŠEVALCEV

fotografije: Ivan Esenko
Muzeji radovljiške občine,
2022, t. v., 184 str., 19 €

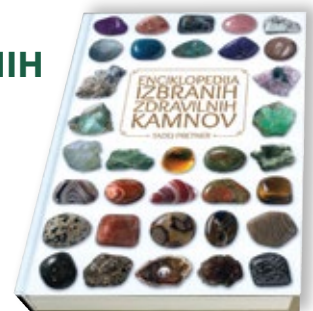

Rastline se razmnožujejo na zelo različne in intrigantne načine. Pri nekaterih sodeluje le ena rastlina, pri drugih vsaj dve, pri določenih pa so za razmnoževanje potrebne še živali in/ali veter. Oprasovanje je ključen naravni proces, razumevanje njegovih procesov pa ima velik pomen tudi za človeka, saj vpliva na količino in kakovost rastlinskih pridelkov, s tem pa tudi na hrano in zdravje ljudi. Velika barvna monografija s čudovitimi fotografijami predstavlja atraktiven in zelo raznolik svet oprasovalcev ter razumljivo razlaga vse bolj ogrožene odnose med njimi in rastlinami. V sodobnem času, ko se zanimanje za čebele povečuje, je treba poudariti, da oprasovalke niso samo medonosne čebele, nepogrešljive so tudi druge žuželke: čmrlji, samotarske čebele, metulji in naključni obiskovalci cvetov. Ohranjanje in varstvo našega planeta sta odvisna od množične prisotnosti zdravih oprasovalcev, in vendar v nekaterih delih sveta za oprasovanje rastlin ni več dovolj čebel ali drugih oprasovalcev, zato je bil to vlogo prisiljen prevzeti človek. Naša odgovornost pri ohranjanju oprasovalcev je veliko večja kot kdaj prej. Odgovore, zakaj se to dogaja in kaj lahko pri tem storimo, boste našli v tej pomembni monografiji, ki je delo treh domačih vrhunskih strokovnjakov. Večino krasnih fotografij (tudi naslovnice) in besedila o »nečebeljih« oprasovalcih je prispeval Ivan Esenko, neustavljivi ekolog, čebelar, ornitolog, fotograf in avtor številnih knjig in člankov o naravovarstvu. Pregledno zgodovino odkritij oprasovanja rastlin je pripravil večkrat nagrajeni zaslužni profesor Biotehniške fakultete, dekan in prodekan, agronom dr. Šalehar, ki že več kot petnajst let redno objavlja v reviji *Slovenski čebelar*, je pa tudi avtor številnih strokovnih monografij. Knjigo so med drugim podprli tudi Muzeji radovljiške občine, katerih direktorica je dr. Petra Bole, sicer navdušena čebelarka in avtorica knjige *Živeti skupaj: o čebeli in človeku*, ki je s svojim bogatim poznavanjem čebeljega sveta tudi najbolj zaslužna za vsebino in podobo te knjige ter nenazadnje tudi za njen izid. Prav v teh dneh pa je prejela tudi Valvasorjevo nagrado za interdisciplinarno razstavo o čebelah. > RENATE RUGELJ

TADEJ PRETNER

ENCIKLOPEDIJA IZBRANIH ZDRAVILNIH KAMNOV

fotografije: Aurigo et al.
Primus, 2022, t. v., 445 str., 34 €

Po krajšem uvodnem delu, v katerem bioterapevt in predavatelj Tadej Pretner sistematično razloži nastanek in izvor mineralov, kamnin in kristalov ter njihove fizikalne in geološke lastnosti, kmalu preidemo na energijsko ozadje in navadnim očem nevidne dimenzije narave in vesolja. Ali so kamni živi? Kakšen je bil odnos starih kultur do uporabe kamnov in kakšen je vpliv astrologije? Kako so z nami povezani zrak, ogenj, zemlja in voda? Avtorja v kontekstu te knjige zanimajo kamni predvsem glede izboljšanja človekovega zdravja, kvalitete življenja in duhovne rasti, zato jih razdeljene v deset razredov (po Nickel-Strunzovi sistematiki) podrobno predstavi v osrednjem delu velike enciklopedije. Na velikih barvnih fotografijah je predstavljenih veliko prelepih kamnov iz avtorjeve domače zbirke, nekaj je sejmskih eksponatov, drugi pa so iz zbirk prijateljev in znancev. Vsak zdravilni kamen ima na več kot eni strani poleg glavnih lastnosti, nahajališč in možnosti zamenjave opisano še tradicionalno uporabo v zgodovini in tudi v današnjih časih, prav vsi pa imajo edinstvene zdravilne moči. > RENATE RUGELJ

GAD SAAD

ZAJEDAVSKI UM

prevod: Niki Neubauer

Družina, 2022, t. v., 212 str., 39,90 €

Gad Saad

Gad Saad (1964) je kanadski profesor trženja, po rodu Libanonec, v svoje teze o potrošništvu pa pogosto vpleta evoliucijsko psihologijo. V pričujoči knjigi kritizira ideologijo borcev za družbeno pravičnost, obenem pa trdi,

glede na to, da se giblje v akademskih krogih, da so nesporne prvine resnično razsvetljene družbe svoboda govora (pri čemer je samocenzura največja nevarnost zanj), znanstvena metoda, intelektualna raznolikost in meritokratski etos, ne pa podvrženost ideologiji raznolikosti, vključenosti in enakosti. Pravičnost družbe tako po njegovem mnenju svojim članom zagotavlja enakost možnosti, ne pa enakost izidov. V ključnem delu knjige Saad obravnava kar nekaj po njegovem protiznanstvenih, protirazumskih in neliberalnih idejnih patogenov, med katere uvršča postmodernizem, radikalni feminizem in transpolni aktivizem, za katere najde korenine v biofobiji, v nadaljevanju pa analizira, kako je miselnost borcev za družbeno pravičnost privedla do vzpona univerz, ki dajejo zmanjševanju prizadetih čustev prednost pred iskanjem resnice, čeprav je ta moto ključnih ameriških univerz, kot sta denimo Harvard in Yale. Kontroverzna knjiga, ki bo – podobno kot knjige Jordana B. Petersona – gotovo spodbudila javno debato o obravnavanih temah. > SAMO RUGELJ

LUDWIK FLECK

NASTANEK IN RAZVOJ ZNANSTVENEGA DEJSTVA

prevod: Samo Krušič

Krtina, 2022, m. v., 216 str., 20 €, JAK

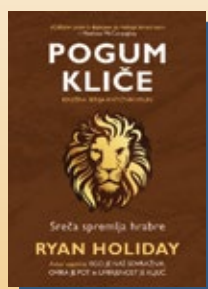
V času, ko je sodobna znanost s pandemijo, ugotavljanjem njenih zakonitosti ter pridobivanjem zdravil proti koronavirusnemu obolenju postavljena pred nove izzive, je dobrodošel izid monografije Ludwika Flecka (1896–1961), poljskega mikrobiologa in teoretika znanosti, v kateri se je ta raziskovalec, ki je med vojno preživel tudi nemško koncentracijsko taborišče, spraševal, kako nastane znanstveno dejstvo in kako je to odvisno tudi od okolja, v katerem se je spočelo. Ta knjiga je edino Fleckovo teoretično delo v tem obsegu, v njem pa avtor izhaja iz temeljne poante, da nekaj takega, kot je »čisto mišljenje«, ne obstaja, saj je vsaka misel in s tem tudi znanstveno mišljenje prepreženo z družbenozgodovinskimi silnicami ter obteženo z »bremenom tradicije, teže izobrazbe ter učinki zaporedja spoznavnih aktov«, zaradi česar je vsaka spoznavna teorija, ki tega ne upošteva, domišljajska oziroma spekulativna, s spoznavno v konkretnih življenjskih okoliščinah pa ima le malo skupnega. Zato Fleck tudi razlikuje med t. i. idealizirano znanostjo, kot se prikazuje v znanstvenih člankih, učbenikih in drugod, ter konkretno delujočo znanostjo, ki se udejanja v laboratorijih, na simpozijih in konferencah, ter se skuša idealu zgolj približati, nikoli pa ga ne doseže. Svoje analize je Fleck razvil na podlagi konkretnih bioloških raziskav in medsebojno povezanih pojavov: sifilisa ter diagnostičnih metod za njegovo identifikacijo. Pomembna knjiga o formiranju znanstvenega mišljenja je prvič izšla leta 1935, prevod pa je narejen po izdaji iz leta 1980. Spremnjo besedo k slovenski izdaji sta napisala Sebastjan Vörös in Filip Draženović. > SAMO RUGELJ

OKREPITE SVOJ POSLOVNI IN OSEBNI POTENCIAL

RYAN HOLIDAY je priznani ameriški motivator, medijski strateg in pisec. Sodeloval je s številnimi avtorji knjižnih uspešnic, televizijskimi in političnimi voditelji ter vrhunskimi športniki. Njegove trženjske modele uporabljajo podjetja, kot so Twitter, YouTube in Google.

»Odločen poziv k dejanjem za vsakega izmed nas.« – Matthew McConaughey

SVETLANA SLAPŠAK

GROŽNJA IN STRAH

Založba /*cf., Oranžna zbirka,

2022, m. v., 433 str., 29 €, JAK

Svetlana Slapšak (1948), ostroumna intelektuala in humanistka ter avtorica številnih leposlovnih in strokovnih knjig, ima za seboj dolgo zgodovino osebnih napadov na svoje članke in razmišljanja, ki so se začeli še v času Jugoslavije in se vlečejo do današnjih dni, saj je bila tudi v zadnjih letih pogosto tarča surovih napadov konservativnih medijev iz kroga odhajajoče vlade. Tako se je že kmalu po nastopu nove oblasti marca 2020 odločila podrobneje raziskati komunikacijski diskurz tega dela medijske krajine ter poiskati vzorce, ki jih je lahko identificirala kot propagandni in sovražni govor. Rezultat je obsežna in dobro dokumentirana monografija, ki jo je avtorica zaključila septembra 2021, izšla pa je nekaj dni pred letošnjimi državnoborskimi volitvami (spremnjo besedo je napisal Erik Valenčič), v njej pa avtorica analizira preplet in povezovanje ter način komuniciranja medijev, ki so nanizani okoli televizije Nova24TV in časopisa Demokracija. Pri tem s svojo analizo, ki na koncu vsebuje tudi kar številne konkretne primere, ni imela namena predstaviti celotne medijske in publicistične produkcije na slovenski desnici, temveč so jo zanimali predvsem semantična in semiotična analiza tekstov ter njihovega (možnega) branja v kontekstu političnega boja in vodenje propagande v njem, kar je primerjala s pojavi medijske propagande pred drugo svetovno vojno, pa tudi kasneje v jugoslovanskem socializmu. Knjiga, ki je obenem premislek o tem, kako se je v zadnjih letih znižal nivo medijskega in političnega komuniciranja, ter tudi osebno knoti-rana zgodba o tem, kako besede izzivajo dejanja. > SAMO RUGELJ

Knjige so na voljo v vseh boljše založenih knjigarnah in spletni knjigarni www.bukla.si

založba UMco
telefon: 01/520 18 39

ZOJA SKUŠEK

GLEDALIŠČE KOT OBLIKA SPEKTAKELSKJE FUNKCIJE

Založba /*cf., Oranžna zbirka,
2022, m. v., 201 str., 21 €, JAK

Dopolnjena izdaja prvotno leta 1980 natisnjene knjige dolgoletne urednice založbe /*cf., prodorne intelektualke, publicistke ter prevajalke Zoje Skušek (1947–2019), velja za pionirsko teoretsko refleksijo s področja teorije gledališča na Slovenskem, omeniti pa gre tudi, da je to prva, otvoritvena knjiga knjižne zbirke *Analecta*. Avtorica, ki sicer pozneje v polje gledališča ni aktivno (ali redno) posegala, je v knjigi združila številne elemente svojih dotedanjih revialnih objav in dele diplomskega dela ter tako postavila temeljni kamen slovenski dramaturgiji. Teatrološko obarvano razpravo prične z opredelitvijo gledališča znotraj širše spektakelske funkcije, kot estetski in družbeni dogodek, v katerem slednjega znotraj slovenske kulturnozgodovinske tradicije označi kot dominantno, privilegirano manifestacijo spektakla. V nadaljevanju se nato posveti širokemu naboru tematik, med drugim razglablja o aristotelizmu in vprašanju grštva novoveškega gledališča, sceni po Heglovi estetiki, Lessingu in nacionalnem gledališču, gledališču kot toposu, spregovori pa tudi o slovenskih stvaritvah ... V spremnih besedah o knjigi in kontekstu njene objave razmišljata Slavoj Žižek in Janez Pipan. > TANJA BOŽIČ

MOJCA SMOLEJ

SKLADANJE

Izbrana poglavja iz skladnje
slovenskega jezika

Znanstvena založba Filozofske fakultete,
2022, m. v., 209 str., 19,90 €

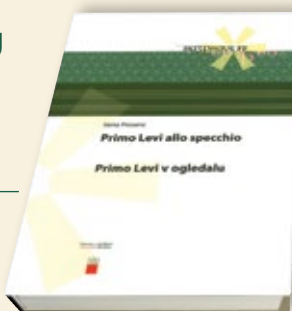
Skladnja je pravzaprav slovnica sama, pove v uvodu dr. Mojca Smolej, redna profesorica in raziskovalka na Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete v Ljubljani. Monografija, ki se pogloblja v izbrana vprašanja skladnje slovenskega jezika, zajema knjižni jezik in spontani govor. Posplošeno skladnjo razdeli na tri med seboj povezane, soodvisne ravni: propozicijski opis ali pomensko predstavo, strukturno skladnjo in opis sporočanjnih vlog povedi oz. skladnjo stalnih sporočanjnih oblik povedi. Vsebina monografije je razdeljena na pet poglavij. Prvo govori o členkih, členkovnih besedah, deiktih *in še čem*. Drugo poglavje odpira pogled na povedkovo določilo, S-strukture, odvisnike, besedni red *in tako naprej*. Tretje se posveča skladnji govornega jezika ... *skratka, ma nič, to je to*. Četrto poglavje z naslovom *Skladnja v šoli, anormativizmu in ... kako bi rekel/-la ... druge teorije*, razkriva skladijske zakonitosti in hkrati analizira, kako jih prenašamo na področje poučevanja. Zaključek zaokroži vsebino s poglavjem *Skladenjska stilistika*. Avtorica je tudi glavna urednica revije *Jezik in slovstvo*, avtorica univerzitetnega učbenika o skladnji ter avtorica monografije *Besedilne vrste v spontanem govoru*. > MAJA ČREPINŠEK

IRENA PROSENC

PRIMO LEVI V OGLEDALU

Primo Levi allo specchio

Znanstvena založba Filozofske fakultete,
zbirka Razprave FF,
2022, m. v., 226 str., 21,90 €

Primo Levi (1919–1987) je bil ena ključnih prič 20. stoletja. Piemontski Jud, ki je preživel Auschwitz, je – večinoma na osnovi lastnih doživetij in opažanj – napisal nekaj temeljnih del, ki so v drugi polovici dvajsetega stoletja oblikovala kolektivni zgodovinski spomin in skrbela, da holokavst ni spolzel v pozabo (*Ali je to človek, Periodni sistem, Premirje, Potopljeni in rešeni*).

Levi je o holokavstu, temeljnem dogodku polpretekle zgodovine, pisal kot nihče drug. Osebnostno, da, avtobiografsko, da, a s posebno distanco in skoraj nedoumljivo odsotnostjo vloge žrtve. Zato so njegova dela – glavnina je bila napisanih tudi s časovno oddaljenostjo in ne tako rekoč s kolen – še tolikanj pomembnejša. Ob osebnem izkustvu je namreč, da ne bo dileme, to je bil njegov namen, odigral tudi vlogo zgodovinarja. Bil

je priča, ki ni onemela. Priča, ki se je tudi v strahotnem boju za preživetje zavedala, kje in kako in zakaj je.

Knjiga *Primo Levi v ogledalu / Primo Levi allo specchio*, ki je v dveh jezikih na voljo v eni knjigi, poglobljeno in subtilno analizira avtobiografske elemente Levijevega pisanja. Ne le v najbolj znanih delih, ampak tudi denimo v javno precej spregledanih pesniških zbirkah. Levi namreč ni in ni mogel nehati pisati. Preprosto ni (z)mogel prenehati ubesedovati spomina. »Doživetje koncentracijskega taborišča me ni uničilo niti telesno niti psihično, kot se je to zgodilo drugim, ni uničilo moje družine, ni mi vzelo domovine, ni mi vzelo doma in ne le, da me ni prikrajšalo za službo, temveč mi je podarilo še drugo, saj najbrž ne bi nikoli pisal, če mi ne bi bilo treba zapisati teh reči,« je Primo Levi leta 1982 povedal v enem izmed intervjujev.

Po lastnih besedah je o Auschwitzu pisal zato, ker ga je to, kar je videl in doživel, bremenilo in je čutil, da se mora tega nujno osvoboditi. Pisal pa je tudi zato, da »bi izpolnil moralno, civilno in politično dolžnost pričevanja«. To mu je uspelo bolj kot komur koli drugemu.

In ta knjiga je najboljša vabilo k branju celotnega njegovega opusa. Ker »nikoli več« se na žalost vedno znova pretvarja v – vedno znova.

> BOŠTJAN VIDEMŠEK

BRALNI KLUBI V TEORIJI IN PRAKSI

po 2 spletni konferenci
uporabno gradivo v e-obliki
mentorstvo pri pripravi načrta
klasični in spletni bralni klub
potrdilo o izobraževanju

redna cena: 60 € / zgodnja ptica: 49 €

Več na: www.policadubova.org

Začetna stopnja

20. in 27. 9. 2022

Nadaljevalna stopnja

11. in 18. 10. 2022

Izpopolnjevalna stopnja

8. in 15. 11. 2022

Višja izpopolnjevalna

29. 11. in 6. 12. 2022

dr. Manca Košir

IZBIRA: DR. MANCA KOŠIR
KNJIGI MESECA

»NI BILO VEČ VOJNE, VSI SO BILI VESELI, KER NI VEČ VOJNE. HUDO JE SAMO, KADAR JE VOJNA IN KADAR NA MESTO PADAJO BOMBE.« – Drago Jančar, *Ob nastanku sveta*

DRAGO JANČAR

OB NASTANKU SVETA

Beletrina, zbirka Beletrina,
2022, t. v., 268 str., 29 €, JAK

PIERRE HADOT

**PLOTIN ALI
PREPROSTOST
POGLEDA**

prevod: Sonja Weiss
KUD Logos, 2021, m. v., 160 str., 14 €, JAK

Na Slovenskem se je zgodil DOGODEK. Izšel je še en sijajen roman Draga Jančarja, ki nosi naslov *Ob nastanku sveta*. »Kakor v majhnem, tako v velikem, kakor zdaj, tako od vekomaj,« govorijo Modri. Svet slika odraščajoči Daniel prek domišljije, morastih sanj in vizij, prek zanj pomembnih oseb, predvsem očeta in Pepija z ogromnimi čevlji številka 48 (letnica Jančarjevega rojstva), profesorja Fabijana, ki je med vojno učil v nemški šoli, in patra Alojzija, prinaša zgodovinske uvide in pogled v veselje, odprtost znanstvenega mišljenja in zadržanost dogmatskega, mehčano s sočutjem in razumevanjem konkretnih ljudi. In se v duši prebudi atmosfera človeškega, ki prežema svet od njegovega začetka. Pripovedovalec se čudi vsemu, kar vidi in sliši o tej majhni zgodbi majhnih ljudi, a potem spozna: »Danes vem,« pravi Danijel, »da je to velika zgodba življenja, odvija se v nešteto različicah od začetka sveta. (...) Od nekdaj so se dogajale take stvari, lepe in strašne, recimo že v svetopisemski Gibeji ali na dvoru kralja Davida.«

»Kar dela Jančarjev roman velik, je način njegovega pripovedovanja: poetičen, duhovit, realističen.«

Kar dela Jančarjev roman velik, je način njegovega pripovedovanja: poetičen, duhovit, realističen. Je pisava, ki avtentično opisuje očetova pijančevanja s člani Zveze borcev pozno v noč ali lepoto nove sosedne Lene, ki v Danielu prebudi erotične fantazije. Riše dečkov sanjski svet, s katerim se rešuje, da ga ne zadušita bratova smrt in občutek lastne minljivosti. Jančar zarotitveno ponavlja že povedano, prehaja iz sedanjosti v prihodnost in ponikne nazaj v davni starozavezni svet, vse se prepleta ... Jančar zna narisati univerzalen svet, kot terja definicija klasičnega romana, in v tekst polaga svoje srce, zato je tako prevajan, dobro prodajan. Predre čas, da za njim slutimo večnost. Začara, da nam ni treba gledati, temveč moramo zatisniti oči in namesto tega prebuditi neki drugi vid, ki ga imamo vsi, a ga le redki uporabijo (po Plotinu). Magija velikega mojstra besede Draga Jančarja!

»**B**ožansko, ki je v meni, poskušam povesti nazaj k božanskemu, ki je v Vsem,« je rekel Plotin malo pred smrtjo, in Pierre Hadot, avtor odlične knjige *Kaj je antična filozofija*, pravi: »V teh zadnjih besedah je ves Plotin.« Študija filozofa je kljub dvatisočletni oddaljenosti aktualna. Ker govori o temeljnih rečeh, za človeka enako pomembnih. Hadot v sedmih poglavjih interpretira ključne Plotinove misli iz filozofskih traktatov. Gre za duhovne vaje, za teoretsko in praktično učenje. V Portretu izvemo nekaj malega o Plotinovem življenju. »Vsaka duša postane to, kar zre,« je misel, ki jo ponavljajo tudi današnji priročniki za duhovno rast: Čemur posvečaš pozornost, to postajaš. Poglavje Ravni »Jaza« misli, kdo smo. Smo spodnji »jaz«, ki živi vsakdanje življenje v materialnem svetu, in duhovni višji »jaz«, ki je naš najgloblji »jaz«. Dosežemo ga tako, da se povrnemo k samim sebi. Naš »jaz« se razteza od snovi do Boga, smo hkrati spodaj in zgoraj. Prisotnost obravnava vidik notranje zaznave. Ko bomo preobrazili notranji pogled, se bo naše življenje radikalno spremenilo. V Ljubezni beremo: Dobro je tisto, ki porodi ljubezen in vsemu podeli milino, saj milina stvari izhaja iz Božje dobrote. Mistično izkustvo nas bo prebudilo z izvornim sijajem, ki ga ne pozabimo nikoli. Poglavje Kreposti je jasno: »Brez kreposti je Bog samo beseda.« Ko duša s kontemplacijo doseže krepost, ta postane modrost in trajno stanje božanske združitev. Blagost prinaša sliko modrega človeka, kakršen je bil tudi učitelj Plotin: »Preprostost, velikodušnost, dobrotljivost in pazljivo sočutje so skrivnost Plotinovega poučevanja.« Sklepno poglavje Samota pouči, da je zlo od nekdaj prisotno in je del življenja, ki ne le hromi, ampak lahko tudi prebudi. Življenje je vedno nekaj dobrega!

Modernega človeka je strah. Strah ga je, da bi se znašel pred skrivnostjo. Plotin je navdih za pogum, da se »strinjamo z vsemi razsežnostmi človeškega izkustva in z vsem, kar je v njem skrivnostnega, neizrekljivega in presežnega.« Slovenska matica je že izdala Plotinove *Zbrane spise I* in *II*, pred izidom so *Zbrani spisi III* v imenitnem prevodu Sonje Weiss, ki je prevedla tudi to mikavno Hedotovo knjigo. Odlično povabilo k branju velikega Plotina, misleca za vse čase.

PREDNAROČILO

knjiga izide 15. junija 2022

prednaročniška cena: 22,90 €

redna cena: 28,90 €

obseg: 549 strani, broširana vezava z zavihki

SERHII PLOKHYY
(1957) je ugledni
ukrajinski zgodovinar
in profesor na
Harvardski univerzi.

Knjiga *Vrata Evrope* jasno pokaže, da je trenutna tragična kriza v Ukrajini predvsem prikaz ponavljanja zgodovine, ob tem pa ponudi izčrpen in temeljit uvid v izvor enega najbolj nevarnih mednarodnih konfliktov po obdobju hladne vojne.

Serhii Plokhyy
VRATA EVROPE

Zgodovina Ukrajine

MARI JOŽE OSREDKAR

GUY LAFON

Mislec odnosa

Celjska Mohorjeva družba in Teološka fakulteta UL, zbirka Znanstvena knjižnica, 2022, m. v., 106 str., 15 €

GUY LAFON

ABRAHAM ALI IZNAJDBA VERE

prevod: Drago Ocvirk

Celjska Mohorjeva družba in Teološka fakulteta UL, zbirka Znanstvena knjižnica, 2022, m. v., 121 str., 15 €

V zbirki Znanstvena knjižnica (Teološka fakulteta Univerze v Ljubljani) sta izšli povezani knjigi, ki soizrisujeta filozofsko misel francoskega teologa in duhovnika Guyja Lafona (1930–2020). Prva knjiga, ki govori o Guyju Lafonu kot mislecu odnosa, je poglobljena spremna študija, v kateri Mari Jože Osredkar (OFM) predstavlja Lafonovo življenje, njegovo delo in filozofsko izhodišče. Razloži, kaj je njegova teologija in kako razume vero: Lafon svojo teološko misel izpeljuje iz antropologije; na temelju odnosa, v katerem se znajde človek med ljudmi in z Bogom; v katerem lahko človek prepozna odnos do Boga. Govori o fizičnem trpljenju, smrti in stiskah sodobnega človeka, toda tudi o odrešenju in Bogu med nami. Spremna študija je uvod v drugo knjigo *Abraham ali iznajdba vere*, v kateri Guy Lafon razglablja o Abrahamovi univerzalnosti. Abraham kot oče vere presega religije in posamezne veroizpovedi, saj je enako pomemben za jude, kristjane in muslimane. Lafon zato opredeli »Abrahamovo religijo« kot *vero v vero*. > MAJA ČREPINŠEK

Guy Lafon

G. W. F. HEGEL

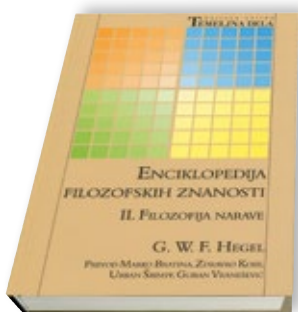
ENCIKLOPEDIJA FILOZOFSKIH ZNANOSTI

II. Filozofija narave

prevod: Marko Bratina et al.

Krtina, zbirka Temeljna dela, 2022, m. v., 191 str., 20 €, JAK

Enciklopedijo filozofskih znanosti, sistematičen prikaz celotnega sistema nemškega filozofa G. W. F. Hegla (1770–1831), ki je prvič izšla leta 1817, je filozof zasnoval »za uporabo na predavanjih«. Naslednjih trinajst let jo je večkrat popravil in dopolnjeval. Pričujoča izdaja se naslanja na referenčno kritično izdajo za preučevanje Hegla iz leta 1830. *Filozofija narave* je drugi izmed treh delov *Enciklopedije*. (Prvi del, *Logika*, je v tej zbirki izšel 2021, tretji del, *Filozofija duha*, je v pripravi.) Vsebina *Filozofije narave* je razdeljena v tri razdelke: mehaniko (prostor in čas, materija in gibanje, absolutna mehanika), fiziko (obče individualnosti, posebne individualnosti in totalne individualnosti) in organsko fiziko (geološka narava, vegetabilna narava in živalski organizem). Med dodatki so izbor (Heglovih) ustnih komentarjev, prispevek o razvojni poti *Enciklopedije*, uredniško in prevajalsko poročilo, slovar in izbrana bibliografija. > MAJA ČREPINŠEK

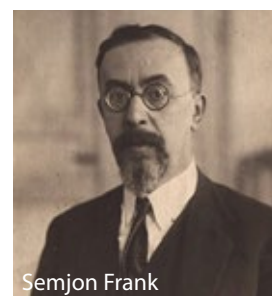
SEMJON FRANK

LUČ V TEMI

Esej o krščanski etiki in socialni filozofiji

prevod: Marjan Poljanec

Družina, 2022, t. v., 295 str., 34,90 €, JAK

Semjon Frank

Ruski filozof Semjon Frank (1877–1950), rojen v judovski družini, se je sprva navduševal nad marksizmom, leta 1912 pa se je spreobrnil v krščanstvo in postal eden vodilnih filozofov ruske religiozne misli. V slovenščino sta bili do sedaj prevedeni njegovi deli *Ne-doumljivo*, ontološki uvod v filozofijo

religije, in *Bog z nami*, filozofski razmislek ob soočanju z grozotami druge svetovne vojne, ki je izostrila Frankovo temeljno filozofsko usmeritev. *Luč v temi* je bila napisana v prvem letu vojne, objavljena pa šele leta 1949, temeljito predelana, saj je grozljiva izkušnja zla in demonskega uničenja Franka pretresla in utrdila na poti tradicionalne krščanske misli. V tem delu razmišlja, kako naj se verujoči spopada z zlom v svetu in kako naj ga poskuša izboljšati. Naslov je povzet po verzcu iz Janezovega evangelija »In luč sveti v temi, a tema je ni sprejela«, kar interpretira kot vodilno misel, da je zlo sicer neuničljivo, toda neuničljiv je tudi plamen dobrega. Frank se vrne na začetek krščanstva, da ga primerja s sodobnim časom. Sprašuje se o novih aspektih in o temeljih sveta, zaključuje pa z mislijo, da smo dolžni čuvati luč in skrbeti, da bi se kar najsvetleje razgorela. Poglobljeno spremno besedo je napisala Urša Zabukovec, prevajalka in doktorandka ruske filologije. > MAJA ČREPINŠEK

TRAJNSTNO POSLOVANJE

Priročnik za organizacije

mag. Blanka Vezjak

Priročnik *Trajnostno poslovanje* priporočamo predvsem **vodstvenemu in nadzorniškemu kadru** v organizacijah javnega in zasebnega sektorja, ki stremijo k trajnostni skrbi za naravo in širšo skupnost.

Bogat je z **opredelitvami osnovnih pojmov, strokovnimi pojasnili in priporočili**, ki jih je avtorica strnila na podlagi študija nepregledne množice dostopnih informacij. Koraki k prehodu v trajnostno poslovanje so predstavljeni v priporočenem zaporedju, **upoštevajoč izhodiščno stanje organizacije**. Dopolnjujejo jih priporočila in opomniki za nadzorni svet, revizijsko komisijo, upravo in vodje področij poslovanja ter vprašanja za razmislek.

Priročnik je tudi dobro izhodišče za nadaljnje proučevanje področja, pri čemer so še posebej uporabni navajanje **izbranih angleških izrazov in kratic, izčrpen seznam virov in stvarno kazalo**.

letno izdaje: 2022
število strani: 264
velikost: 165 × 235 mm
vezava: mehka
cena: 74,00 €

www.uradni-list.si/knjigarna • informacije po tel.: 01/200 18 38 • e-naslov: prodaja@uradni-list.si

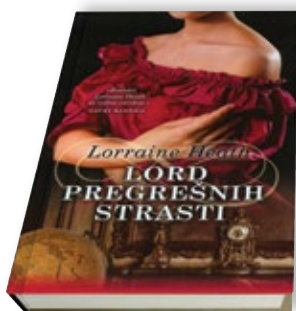
LORRAINE HEATH

LORD PREGREŠNIH STRASTI

Izgubljeni lordi iz Pembrooka, knj. 3

prevod: Branka Šnek Oset

Hiša knjig, 2022, m. v., 375 str., 14,95 €

Odkrivamo tretji del serije *Izgubljeni lordi iz Pembrooka*, ki pa ga brez težav beremo tudi samostojno. V njem spoznamo lorda Rafa Eastona, ki se je po tem, ko ga je stric skupaj z bratom oropal dediščine, boril za preživetje na ulicah Londona, spoznal njegove najtemnejše plati, a mu je s pomočjo premišljenosti vendarle uspelo. Da bi si povrnil premoženje in ugled, je moral svoja čustva odriniti na stran in niti ljubezen dolgo izgubljenih bratov v njem ne prebudi kančka topline. Vse dokler ne uzre gospodične Evelyn Chambers in jo reši pred kruto usodo, ki ji jo je namenil njen polbrat po očetovi smrti. Ta kot grofova nezakonska hči ni primerna žena za lorda, lahko pa postane njegova ljubica. Vendar Rafova strast razkriva, da bi do nje lahko čutil več kot zgolj poželenje. Evelyn se odloči, da bo njegovim skrivnostim prišla do dna, in zato bo morda lahko srce, ki utripa zgolj še zato, da poganja kri po žilah, ponovno začelo biti za nekoga – zanjo. > SANJA PODRŽAJ

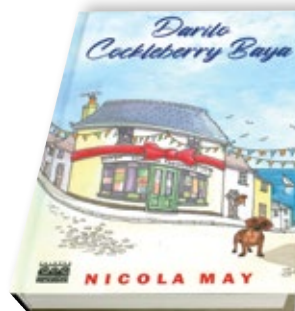
NICOLA MAY

DARILO COCKLEBERRY BAYA

serija Cockleberry Bay, knj. 3

prevod: Petra Julia Ujawe

Meander, 2022, t. v., 279 str., 30 €

Nicola May je avtorica številnih knjig, med katerimi je gotovo najbolj priljubljena serija o živahnem dogajanju v vasi Cockleberry Bay. V slovenščini lahko beremo že tretji del (*Dobiva se v Cockleberry Bayu* in *Vogalna trgovina v Cockleberry Bayu*). Tudi v tej epizodi srečamo vse stare znance, med njimi so v središču dogajanja Rosa Smith, njen ljubeči soprog Josh in jazbečar Hot Dog. Rosa je solastnica uspešne kavarne, ki je podedovala Vogalno trgovino. To lahko z dovoljenjem prejšnjega lastnika podari nekomu, ki si jo zasluži. Z zamisljivo se najprej le poigrava. Ker ji je posel dobro stekel, pa tudi s soprogom se dobro razume, začne razmišljati o družini. In o tem, kdo bi bil lahko tisti pravi za trgovino. Želja po otroku se ji hitro uresniči. Zdi se, da je sreča popolna, a tako zlahka vendarle ne bo šlo. Rosina burna preteklost, ki se je večinoma ne spomni, se vrne v podobi postavnega Lucasa, pot pa ji prekriža tudi Nate, ki je tesno povezan z njo, le da tega Rosa še ne ve. Knjiga je polna zapletov, razpletov, bolečih spominov, srečne sedanosti ... in ljubkih jazbečarjev. > NEŽA VILHELM

SARA O'LEARY

ŽIVLJENJE PO MENI

prevod: Sara Menaše Jensterle

Meander, 2022, t. v., 123 str., 28 €

Dokler naju smrt ne loči? Kaj se zgodi potem, spoznava Fay, ko se nekega dne prebudi in ugotovi, da je postala duh. V njeni postelji spi druga ženska

in celo objema njenega moža. Kaj se je zgodilo, kako, kdaj in zakaj je umrla? Stvari se še dodatno zapletejo, ko jo najprej vidi najstnica, nato pa tudi njen nekdanji mož Alec, ljubezen njenega življenja. Knjiga, ki pripoveduje o tem, da smo ljudje resnično več kot zgolj telesa, ni uvid v smrt, temveč v življenje, predvsem njegovo minljivost in naše napačno razumevanje, da za nekatere reči ostaja še dovolj časa – a ta nam je zelo na kratko odmerjen. Zgodba, ki nas v vrtinec dogajanja povleče že na prvi strani, nam da misliti: kaj vsakodnevno zamujamo? Kakšna so življenja, ki jih živimo – je to vse? In kaj vse bi lahko bilo njeno življenje, ugotovi Fay, če je ne bi bilo tako strah. Branje, ki spodbuja k premisleku! > AJDA VODLAN

REBECCA SERLE

ČEZ PET LET

prevod: Daša Perme Jurjavčič

Mladinska knjiga, zbirka Oddih, 2022, t. v., 295 str., 29,99 €

V romanu ameriške avtorice Rebece Serle spoznamo Dannie, mlado in uspešno manhattansko odvetnico, katere življenje je načrtovano do potankosti. Ve, da bo uspešno opravila razgovor za svojo sanjsko službo, in pravilno domneva, da jo bo še isti večer za roko zaprosil njen dolgoletni fant. Tisto noč pa se ji zgodi nekaj nepričakovanega. Sanje jo odnesejo pet let v prihodnost, kjer ni nič tako, kot je načrtovala. Znajde se v tujem stanovanju, z moškim, ki ni njen »pravi« zaročenec. Hitro se zbudi in poskuša pozabiti preroške sanje, a njeno življenje se resno zaplete, ko ugotovi, da junak njenih sanj ni le domišljjski lik. Roman ni le tipična ljubezenska zgodba, temveč je pripoved o prijateljstvu in nepredvidljivosti življenja, skozi katero mora Dannie spoznati samo sebe in kaj ji je v resnici pomembno. > ANJA KOCIJANČIČ

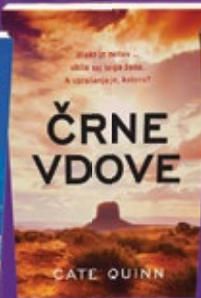
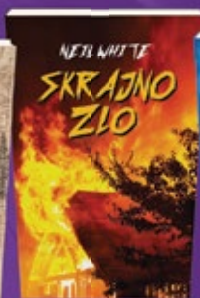
NAPETO

SRHLJIVO

ŠOKANTNO

VZDEMIRLJIVO

VROČE

www.beremknjige.si

Knjige so sanje,
ki jih držimo v rokah.

Neil Gaiman

LISA KLEYPAS

ŠKOTSKA SKUŠNJAVA

serija Ravenelovi, knj. 7

prevod: Neža Kralj

Mladinska knjiga, zbirka Oddih, 2022, t. v., 348 str., 32,99 €

Lady Merritt Sterling ne preostane drugega, kot da se po moževi smrti posveti vodenju njegovega posla. Delo v špediciji je za večino ljudi stresno in naporno, a ne za sposobno mlado damo, ki zna za odločnostjo in tudi lepo besedo omehčati še tako trmaste poslovne partnerje. Tako nekoč povsem omreži Keira MacRaeja, odrezavega in samosvojega lastnika destilarne viskija, in med njima že po prvem srečanju zaprasketajo iskre silne privlačnosti. Merritt pozabi na vsa merila visoke družbe in s postavnim Škotom preživi nepozabno noč. A bolj ko

se po strastni ljubezenski noči med njima razplamtevajo vedno globlja čustva, bolj prinaša življenje mednju nešteto ovir, še posebej, ko MacRae ugotovi, da bi se ga zaradi dediščine nekdo rad čim prej znebil ... Ljubezensko branje, že sedmo po vrsti iz serije Ravenelovih, prepredeno tudi z drobcu prave detektivke, vabi v Anglijo na koncu 19. stoletja in takratno življenje. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

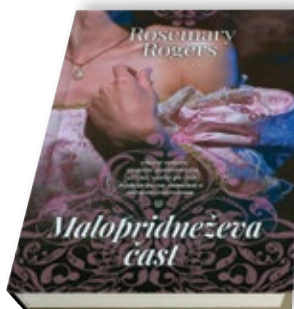
ROSEMARY ROGERS

MALOPRIDNEŽEVA ČAST

prevod: Olga Štuhec

Hiša knjig, 2022, m. v., 522 str., 15,95 €

Ko Emmi umreta oba starša, mora prevzeti breme vodenja občestnega gostišča in skrb za sestrico Anjo, toda v zakotni ruski vasi v času Romanovih je to povsem neprimerno. Samostojna ženska dobi vlogo stare device, kar bi Emma morda res postala, če ne bi Anja pri šestnajstih pobegnila s plemičema, ki sta se na kratko ustavila v gostišču. Neustrašna Emma se odpravi za njimi v carski Sankt Petersburg, kjer po nasvetu daljnega sorodnika poišče pomoč Dimitrija Tipova, princa podzemlja. Edini je, ki ji lahko pomaga izslediti sestro, saj ima povsod svoje vohune. Srečanje podeželanke, zahomotane v nerodna ogrinjala, in elegantnega, samozavestnega, možatnega lepega malopridneža nemudoma ukreše ogenj. Ona pod ogrinjali skriva medene kodre, poželjivo smetanasto polt, čutne ustnice in predolgo zatajevano ženskost. Njemu pod vedno napetimi mišicami in grobo brezbržnostjo utripa srce, ki si želi ljubezni. Zasledovanje trgovine z otroškimi lepoticami, prisiljenimi v prostitucijo, ju vodi iz razkošnih palač ruskega plemstva v imperialno svetovljanski London in nato v slikovito eksotični Egipt. Vmes se med Emmo in Dimitrijem razplamti najprej požar strasti, nato pa še ljubezni. Rosemary Rogers (*Drzna strast, Škandalozna prevara*), kraljica zgodovinskih ljubezenskih romanov, drzne čutne prizore začini s shrljivim nasiljem, krvavimi obračuni in grožnjami posilstva. > MAJA ČREPINŠEK

JENNY COLGAN

KNJIGARNA SREČNIH KONCEV

prevod: Simonka Timožič

Primus, zbirka Romani, 2022, m. v., 353 str., 27 €

Devetindvajsetletna Nina, plaha in prijazna knjižničarka, zelo uživa v svojem delu in si za vsakega bralca želi najti popolno knjigo, če ima ta srečen konec, pa še toliko boljše. Toda kaj, ko so se mestne oblasti odločile zapreti knjižnico in bo skupaj s sodelavci ostala brez službe, njena sestanovalka pa tudi ni preveč navdušena nad kupi knjig, ki se nabirajo po njenem stanovanju. Nina tako zbere pogum, veliko poguma, kupi star kombi, in tudi zaloge zapirajoče se knjižnice, se preseli na vas in odpre potujočo knjižarno. V pisanem kombiju razvažja knjige po podežlju in zavzetim bralcem izkušeno svetuje pri izbiri knjig po ugodnih cenah ... Bo Nina med novimi prijatelji na vasi tudi zase našla srečen konec? Ljubitelji romantičnih prigod priljubljene angleške pisateljice Jenny Colgan smo veseli, da so njene knjige znova našle pot med slovenske bralce, ta, ki govori o veliki ljubezni do knjig (in novih začetkih), pa nas je razveselila še toliko bolj. > BETI HLEBEC

Taylor Jenkins Reid

Malibu

15,95 €

15. junija
v knjigarnah

Frank Krake
Zadnji preživeli

15,95 €

Matt Haig
Polnočna knjižnica

14,95 €

Carole Matthews
Sončni dnevi in morski vetrič

15,95 €

Helen Rutter
Fant, ki je vse spravljal v smeh

13,95 €

Caroline Stamps
Kako ... Jahati konja
Korak za korakom do obvladovanja veščin jahanja

19,90 €

BON21 za KNJIGE!

Več kot 6000 izdaj.

Bon unovčite do
30. 6. 2022.

Najnižji znesek za
koriščenje je 50 €.

GRATIS DOSTAVA

www.galarna.si

Distribucija Avrora
e: info@galarna.si
t: 040 922 522

STEPHEN KING

TUJEC

prevod: Anja Bakan

Hiša knjig, 2022, m. v., 664 str., 18,95 €

Če pred poletjem radi posežete po obsežnem žanrskem delu, potem je novi prevod kriminalne srhljivke Stephena Kinga *Tujec* primerna izbira. Kompleksen, intriganten, ambiciozno spisan roman, ki je prejel tudi nagrado spletne skupnosti Goodreads za najboljši triler leta 2018, vsebuje vse elemente, značilne za izstopajoče Kingove knjige: dobro karakterizacijo likov, izvrsten zaplet, mojstrsko prepletanje in pripovedovanje zgodbe, v zadnjem delu pa tudi odhod v nepredvideno smer, saj King (poleg drugega) zgodbo *Tujca* poveže s (tudi v slovenščino prevedeno) trilogijo o kriminalistu Billu Hodgesu. *Tujec* se začne eksplozivno: po brutalnem umoru enajstletnika vsi dokazi in priče kažejo, da je storilec Terry Maitland, trener v mladinski bejzbolski ligi, zato ga kriminalist Ralph Anderson spektakularno aretira kar sredi tekme. A vendar se kmalu izkaže, da ima Maitland za čas umora zelo zanesljiv alibi, kar ves primer postavi pod vprašaj – človek pač ne more biti ob istem času na dveh koncih, mar ne? King vas seveda tudi tokrat popelje globlje, kot si lahko mislite, in postreže s preobratom, ki vas bo pustil odprtih ust. > SAMO RUGELJ

JOSEPH KNOX

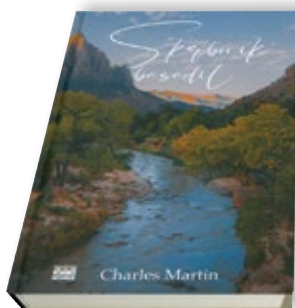
SMEHLJAJ SMRTI

Aidan Waits, knj. 2

prevod: Sergej Hvala

Mladinska knjiga, 2022, t. v., 446 str., 34,99 €

Druga knjiga iz kriminalne trilogije Josepha Knoxa, ki je bil za *Sirene*, prvo knjigo iz serije, nominiran za avtorja najboljšega britanskega prvenca, je Knoxa potrdila kot novo zvezdo *britanskega noira*. Policist Aidan Waits je kazensko premeščen v nočno izmeno. Neskončne ure patroliranja v mestu, kjer ponoči vzniknejo mračne strasti, mu greni partner Sully, prezirljiv cinik, neprijetnej, obseden z razkužilnimi robčki. Šefi bi radi, da bi se z Aidanom ukvarjala zgolj s požari v smetnjakih, ki jih podtika neznanec, toda Aidan Waits vedno ubira nekonvencionalne poti. Na svoj način posreduje, ko vzvišeni desničarski televizijski voditelj izsiljuje revno študentko, ki se je z njim zapletla za eno noč. Nato policista v zapuščenem hotelu naletita na nenavaden primer skrivnostnega mrtveca, ki se smehlja. Kdo je in kaj počne v hotelu, ki je že dolgo zaprt? In kdo je morilec, ki pušča za seboj trupla vseh, ki so nekaj videli? Na Aidana iz teme prežijo demoni preteklosti, o kateri noče govoriti. Kriminalni roman se inteligentno poigrava z vprašanjem identitete, evolucijo osebnosti, vprašanjem zločina in krivde ter odnosom med žrtvijo in krvnikom. Govori o maščevanju, ob tem pa ostro obsodi zatiskanje oči pred zloabljanjem ranljivih skupin. > MAJA ČREPINŠEK

CHARLES MARTIN

SKRBNIK BESEDIL

Murphy Shepherd, knj. 2

prevod: Sonja Uran Šinigoj

Meander, 2022, t. v., 299 str., 30 €

Pisatelja in novinarja Charlesa Martina slovenski bralci že dobro poznamo. V slovenščini lahko beremo številna njegova dela (*V objemu dežja*, *Gora med nama*, *Čuvaj voda*, *Mrtvi ne plešejo*, *Ko črički jokajo*). Murphy Shepherd je odličan pri svojem delu, z izjemnim uspehom išče izginule mladostnike, ki jim kasneje v Varnem mestu nudi tudi prostor in čas za okrevanje. Tam se lahko v miru soočajo s svojimi demoni, strahovi in travmami ter se pripravljajo na ponovno življenje v resničnem svetu. Izkaže se, da je precej enostavno iskati druge ljudi, čisto nekaj drugega pa se zgodi, ko izginejo tvoji ljubljani. To spozna tudi Murphy, a pri iskanju ga vodita močna želja in odločnost, da bo vztrajal do konca. > NEŽA VILHELM

TERESA DRISCOLL

OPAZUJEM TE

prevod: Klaudivja Vučko

Menader, 2022, t. v., 310 str., 30 €

Napet psihološki triler *Opazujem te* se začne čisto nedolžno, na vlaku, ko Ella Longfield po naključju opazi najstnika, ki poskušata očarati mladeniča, pravkar izpuščena iz zapor. Čeprav ji šesti čut dopoveduje, naj ukrepa in se vmeša, preden bo kaj šlo narobe, ne naredi ničesar, naslednji dan pa na svojo grozo izve, da je ena izmed prijateljic pogrešana. Leto kasneje je še vedno niso našli, Ella pa začne prejemati grozilna pisma. Ob tem pa imajo še vsi vpleteni svoje skrivnosti. Ker zgodbo pripoveduje več oseb in ker se začnejo med njimi vzpostavljati presenetljive povezave, gre za nepredvidljivo branje, polno namigov in sledi, ki se izteče v šokantnem razkritju. > VERONIKA ŠOSTER

MIODRAG MAJIĆ

OTROCI ZLA

prevod: Tanja Bulajić

Mladinska knjiga, zbirka Krimi, 2022, t. v., 439 str., 34,99 €

Žanr kriminalnega romana se v zadnjih letih ni razbohotil samo v Sloveniji, temveč tudi drugod po bivši Jugoslaviji, eden od novih avtorjev pa je tudi Miodrag Majić, po poklicu sodnik na beograjskem prizivnem sodišču (kar pomeni, da ima pravne postopke v malem prstu). S svojim prvencem *Otroci zla* je leta 2019 ustvaril veliko uspešnico, ki so jo v prvem letu po izidu prodali v več kot trideset tisoč izvodih. Majić svoj primer spretno splete okoli umora politika, ki je resen kandidat za predsednika vlade, vzporednice z umorom nekdanjega srbskega predsednika vlade Zorana Đinđića (umorjen je bil 2003) pa potegne kar sam, saj ena od junakinj romana, tožilka Gordana, takoj po tem, ko odkrijejo umor in primejo osumljenca, pove, da zadevo že primerjajo s tem. Avtor bralca po misterioznem uvodu pritegne s svojo stvarno, a atraktivno pisavo, pred nami pa naniza serijo likov,

ki krojijo nadaljevanje romana. Tu je Nikola Bobić, odvetnik, ki ga nekdanja ljubimka Ana, zdaj zaposlena na tožilstvu, prosi, naj prevzame kristalno jasen primer in ji ob tem preveč ne nasprotuje, da se bo lahko izkazala. Tu je telesni stražar Dragan Pažin, ki naj bi umoril politika Kovača, in njegov oče Zvonko, ki je prepričan, da sin tega ni storil. Tu je tudi privlačna in prodorna novinarka Bojana, ključno pero *Preiskovalca*, ki javnosti odkriva mnoge škandale in ima z odvetnikom Nikolo svoje načrte. Eksplozivna družina je tako več kot primerna, da z odprtjem Pandorine skrinjice na plan spravi skrite sile korupcije, zla in maščevanja. Po knjigi bodo kmalu posneli tudi televizijsko nadaljevanko, avtor pa bo v začetku junija tudi obiskal Slovenijo in predstavil svoj prvi kriminalni roman, krasno napisan po vseh pravilih tega žanra. > SAMO RUGELJ

NEIL WHITE

SKRAJNO ZLO

prevod: Matejka Križan

Lynx, 2022, m. v., 413 str., 25 €

Britanski pisec kriminalk ima zanimivo življenjsko pot. Kot šestnajstletnik je pustil šolo, nato pa ugotovil, da »brezdelje vodi v dolgotrajno brezposelnost«, zato se je v dvajsetih vrnil k študiju prava in pri tridesetih postal odvetnik.

Čez dan dela kot kazenski branilec, ponoči pa izkušnje prelaga v kriminalne romane. Prevedeno imamo njegovo trilogijo o Danu Grantu (*Sence, Tema okoli nje, Nedolžni*), tokrat pa se predstavlja s samostojno kriminalno srhljivko *Skrajno zlo*. V mestece Oulton v grofiji Yorkshire umeščena zgodba se vrti okoli najdbe izmaličenega trupla z odstranjenim obrazom v hotelski sobi. Izkaže se, da gre za Billyja Privetta; ta je bil lokalni niče, ki pa je z zadetkom na loteriji začel gostiti razvpite zabave, polne drog in razvrata. Knjiga se sestoji iz treh samostojnih pripovedi, ki pa se sčasoma križajo. Prva se osredotoči na utrujenega detektiva Sheldona Browna, ki si še ni opomogel po tem, ko mu ni uspelo najti storilca za umor dekleta, ki se je zgodil ravno na Privettovi zabavi. Druga predstavi zdelanega kriminalnega odvetnika, ki skuša sestaviti zasebno življenje, a prevečkrat globoko pogleda v kozarec, Privett pa je bil stranka njegove pisarne. Tretja pa se vrti okoli Johna, ki je izgubil smernice v življenju in se pridruži lokalnemu kultu z radikalnimi prepričanji ... Trojico protagonistov dopolnjuje dodelana zasedba stranskih likov, ki utrjujejo začetni zaplet. White postreže z domišljenim nizanem dogodkov, ki so marsikdaj bolj prepleteni, kot je videti na prvi pogled (vsekakor pa ne na način, kot sprva predvideva bralec). Dobra izbira za ljubitelje detektivskih trilerjev, kot sta na primer romana *Zalezovalci* in *Žrtvovani* Paula Fincha. > ALEŠ CIMPRIČ

H. G. WELLS

SKRIVNOSTNI OTOK DR. MOREAUJA

prevod: Jure Škerl

Lynx, 2022, m. v., 191 str., 18 €

Herbert George Wells (1866–1946) skupaj z Julesom Vernom velja za pionirja znanstvenofantastične proze. Čeprav se je v svoji plodni pisateljski karieri preizkušal na različnih področjih, je danes najbolj znan po idejno izjemno kreativnem obdobju s pričetka kariere, ko so knjižne police ugledale zimzelene uspešnice: *Časovni stroj* (1895), *Skrivnostni otok dr. Moreauja* (1896), *Zgodba o nevidnem človeku* (1897) in *Vojna svetov* (1898). Ti romani t. i. »znanstvene romantike« (angl. scientific romance, britanski arhaični pojem za ZF, ki pa se dandanes pogosto uporablja za označitev del tistega obdobja) niso le orali ledine žanra, ampak so zaradi brezčasnosti obravnavane snovi vplivali na bodoče avtorje in vsled številnih priredb na različnih medijih ves čas ostali v ospredju žanrske krajine. Dober primer je ravno *Skrivnostni otok dr. Moreauja*, pripoved o brodolomcu, ki se znajde na odmaknjem otoku, tam pa naleti na ljudi čudnega videza in srhljivo skrivnost. Roman je bil spisan pod vplivom darvinističnih idej, ki so pretresle tedanje vedenje o človeku, da ta ni unikatno, od živali ločeno bitje, ampak le njihova evolucijska stopnja. Z njim se je Wells lotil moralno spornega križanja človeške in živalskih vrst, kjer je raziskoval meje med nagoni in človečnostjo. Svarilna zgodba o napredku znanosti, ko ta doseže nivo, ko se lahko igra Boga, pa zaradi razvoja genetike postaja aktualnejša kot kdajkoli doslej. Klasika ZF-ja, ki bo navduševala še mnogo rodov! > ALEŠ CIMPRIČ

... brezčasna
ZF klasika ...

IRENA SVETEK BELI VOLK

– nadaljevanje uspešnice
RDEČA KAPICA
– druga iz serije
psiholoških kriminalk

Tiskana izdaja
27,00 €

trda vezava | obseg: 380
isbn: 978-961-284-865-1

Naročite svoj izvod na
www.beletrina.si

Beletrina*

NAJHITREJE DO FILMA

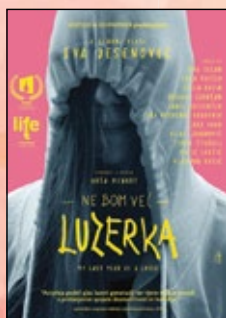
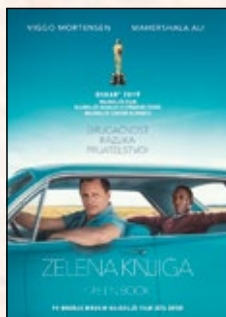
FILMOTEKA.EU

SPLETNA TRGOVINA S FILMI

PRAZNUJEMO
2. ROJSTNI DAN

SKUPONOM
"ROJSTNI DAN"

30%
POPUSTA

2 leti, 1000 filmov!
Hvala vsem, ki nas podpirate!

GO PARTNER d.o.o.

FIVIA

DEMIURG

cinemania group

KARANTANJA
CINEMAS

ZGODOVINSKO IN FANTAZIJSKO

MONIKA PAVLOVIČ

V OBJEMU TEMNIH ZVERI

Primus, zbirka Avtorji, 2022, m. v., 288 str., 24 €

V zadnjem letu ljubitelje žanra mladinskih paranormalnih romanc in/ali urbanih fantazij razvijajo domači avtorji, saj je knjižne police ugledalo več izvrstnih knjig. Tjaša Gašparič se je predstavila z vampirsko ljubezensko sago (*Polnočna zvezda, Nočno nebo*), Justin Luka Poličar z vampirskim romantičnim misterijem *Zobje*, sedaj pa je pred nami prvenec brežiške pisateljice, s katerim je v zvrst vnesla dobrodošlo raznolikost. »Zveri teme« tokrat namreč niso krvosesi, ampak demoni in padli angeli. Čeprav gre za nadnaravna bitja, ki se jih običajno povezuje z zlom, v romanu nimajo negativne konotacije. Ta svet fantastičnega, ki je sicer skrit navadnim smrtnikom, pa se razkrije devetnajstletni Elianni Melum, ko izve, da ima magične sposobnosti. Njen vsakdanjik, že tako viharen zaradi šolskih »problemov« od rivalstva s popularno sošolko, srečevanja z zoprnim »bivšim«, do zahtevnih učiteljev, pa bo temeljito prevetрил magični trening pod budnimi očmi demonov. Kjer pa se zdi, da bi jo nekateri raje videli mrtvo kot živo ... Obetaven začetek nove serije, primeren za vse, ki ste se navduševali nad Richelle Mead (zbirka *Vampiriska akademija*, avtorica jo navaja kot navdih), Cassandra Clare (zbirka *Kronike podzemlja*) ali Laini Taylor (trilogija *Hči dima in kosti*). > ALEŠ CIMPRič

C. S. QUINN

LOVEC NA TATOVE; SMRTNA MAGIJA

Lovec na tatove, knj. 1 in 1.5

prevod: Matejka Križan

Lynx, 2022, m. v., 415/85 str., 25 €/14 €

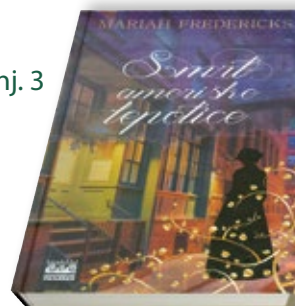
Lovci na tatove so bili v Angliji še pred časom vzpostavitev policije privatniki, ki so jih žrtve najele, da so poiskali storilce zločinov. Charlie Tuesday iz Londona je eden izmed njih. Piše se leto 1665, ko v mestu razsaja črna smrt. Ko sprejme primer umora mladega dekleta, ogled razkrije, da je verjetno šlo za ritualni uboj, pri katerem je storilec na truplo vrezal nenavaden simbol. Tega pa Charlie dobro pozna, saj je ta na ključu, edini lastniki, ki so jo našli pri njem, ko je bil kot malček najden pred sirotišnico ... Zgodovinska kriminalka atmosferično naslika v strašno epidemijo kuge zaviti London in vsakdanje življenje (ter bedo) tamkajšnjih prebivalcev, saj so v središču ljudje nižjih in obrobni slojev. Opisi okolja, zlasti revnih sosesk – kjer je življenje vredno manj od (celo raztrgane) obleke, ki jo nosiš – so enako vznemirljivi kot skrivnostni primer, vse skupaj pa je prepojeno z vraževerjem in zaroto, ki morda sega celo v vrhove tedanje oblasti. *Lovec na tatove* je prvi del štiridelne istoimenske serije, kjer pa lahko med čakanjem na naslednjo knjigo preberete še kratko zgodbo *Smrtna magija*, v kateri skuša Charlie najti morilca čedne služabnice, še preden na grmadi sežgejo čarovništva obtoženo gospodarico. Vživeti skok v temačne ulice Londona avtorice, ki jo pri nas poznamo že pod psevdonimom Cate Quinn in srhljivki *Črne vdove*. > ALEŠ CIMPRič

MARIAH FREDERICKS

SMRT AMERIŠKE LEPTICE; Jane Prescott, knj. 3

prevod: Ana A. Strle

Meander, 2022, t. v., 232 str., 28 €

Tretja knjiga ameriške pisateljice o služabnici Jane Prescott tudi tokrat navduši. V burnem New Yorku na začetku 20. stoletja je njen stric obsojen umora neznane mladenke, zato se glavna junakinja poda v mestno podzemlje in se zavzeto loti iskanja pravega morilca. Fredericksova znova dokaže svojo zgodovinsko preciznost z naštevanjem takrat aktualnih popularnih pesmi, osredotoči pa se tudi na Internacionalno razstavo moderne umetnosti, ki je leta 1913 Newyorčanom prvič na ogled postavila kubizem – slednji v zgodbi igra relevantno vlogo. Ali je ženski obraz res »prazen kot vsako belo platno in potrebuje umetnika«? Napet kriminalni zgodovinski roman, ki posrka v škandalozno newyorško življenje z začetka 20. stoletja, pokaže na številne razlike med bogatimi in revnimi, izpostavi pa tudi žensko in rasno vprašanje tistega časa in je zato lahko idealno pomladno-poletno branje. > AJDA VODLAN

ANDRZEJ SAPKOWSKI

ZADNJA ŽELJA

Veščec, knj. 1

prevod: Klemen Pisk

Mladinska knjiga, zbirka Srednji svet,

2022, t. v., 328 str., 32,99 €

Saga o *Veščecu* (izvirno *Wiedźmin*, angl. *The Witcher*), ena najbolj branih fantastijskih serij zadnjega časa, je končno na voljo v slovenščini. Prigode o veščecu Geraltu, nadnaravno močnem bojevniku, ki se za plačilo bojuje proti pošastim, ki nadlegujejo deželo in njene prebivalce, so namreč že zdavnaj prerasle v popkulturni fenomen. Saga obsega osem knjig: začne se z zbirkami kratkih zgodb *Zadnja želja* in *Meč usode* (izvirni izidi 1990–1993), nato sledi pet romanov (izdanih v letih 1994–1999), zaključni pa se s predelom, ki je bil spisan precej kasneje, leta 2013). Sapkowski je z njimi v rodni Poljski žel izjemni uspeh, bil nagrajevan in že leta 2001 so na Poljskem posneli (sicer neprepričljivo) TV-serijo. Pri tem pa bi verjetno ostalo, če se ne bi poljski razvijalec videoiger CD Projekt Red namenil veščecove prigode prenesti v interaktivno različico. Trilogija videoiger iz zvrsti igranja vlog nadaljuje zgodbo po koncu knjižne sage in je po solidnem prvem delu *The Witcher* (2007) ter njegovem nadaljevanju *The Witcher 2: Assassins of Kings* (2011) z izvrstnim tretjim delom *The Witcher 3: Wild Hunt* (2015), ki je za mnoge ena izmed najboljših videoiger vseh časov, požela tako velik prodajni in kritični uspeh (postavila je rekord po številu prejetih nagrad), da se je zgodilo nemogoče: prevodno fantastijsko delo s tipično srednjeevropskim (in slovanskim) ljudskim izročilom ni le izšlo v angleščini, ampak je celo prebilo tamkajšnjo prevlado angloameriške fantastijske literature, kasneje pa s pomočjo Netflixa prispelo še na TV-sprejemnike (tretjo sezono so nedavno snemali tudi na lokacijah po Sloveniji!).

Kaj je torej tisto, kar naredi sago o veščecu tako privlačno? Sapkowski je več peresa. Slog je izpiljen, raznotero dogajanje (igro-prestolnega spletkarjenja je prav toliko kot avantur »na terenu«) pa je nemalokrat le izgovor za komentar o družbeno perečih tematikah, kar naredi branje večplastno. Geralt, ki se preživlja z odstranjevanjem pošasti (te temeljijo na slovanski mitologiji ali vraževerju), je stalno priča človeškemu grozodejstvu in krutosti, to pa nastavlja svojevrstno ogledalo: je morda človek največja pošast? Svet je neizprosno, izžet od vojn in nasilja, in ne preseneča, da je podobno kot denimo pri Joeju Abercrombieju (trilogija *Prvi zakon*) besedilo prepojeno s cinizmom, ki pogosto prerašča v črni humor. Tu je izjemna karakterizacija glavnih likov: izrisujejo se kot kompleksne osebnosti, ki bijejo tako notranje kot zunanje konflikte, kar pa Sapkowski dopolnjuje z orisom zapletenih medsebojnih odnosov (izpostaviti velja romanco med Geraltom in muhasto čarovnico Yennefer). Podobno je tudi pri domišljijah, ki naseljujejo svet. In čeprav tod najdemo vilince in škrate, so ti daleč od tolkienovske idealiziranosti, ampak prej izgovor za pisanje o medvrstnem rasizmu ali o tragiki nezmožnosti odzivanja skupnosti na družbene spremembe.

Pripovedni lok, ki povezuje sago, se bo znatneje razvil s tretjo knjigo, v središču pa bo Geraltova posvojenka Ciri, katere kri naj bi po prerokbi usodno vplivala na prihodnost sveta, zato postane tarča različnih interesnih skupin. *Zadnja želja* je uvod, ki nas vpelje v veščec svet, nas pouči, kaj ta poklic sploh pomeni, in predstavi osnovne pojme sveta ter nekatere nastopajoče. Kratkoprozni format omogoča zgoščen vpogled z več zornih kotov, vse skupaj pa je izjemen dražilnik, kaj vse nas čaka v nadaljevanju. Močno priporočam! > ALEŠ CIMPRČ

Geralt in Ciri (ilustracija je iz videoigre *The Witcher 3*)

© Mladinska knjiga. Vse materialne avtorske pravice so lasti Mladinske knjige

KLUB FANTASTIČNIH

**Resni in malo
manj resni pogovori
o fantaziji, znanstveni
fantastiki, postapokalipsi
in vsem vmes!**

Sreda, 15. junij, ob 18. uri

Mladinska knjiga, knjigarna Konzorcij

**S Katarino Baša in Aljažem Rabičem
se obeta fantastičen pogovor
o Štoparskem vodniku po galaksiji.**

Dogodek je del kulturnega programa
knjigarne, ki ga sofinancira Javna agencija
za knjigo Republike Slovenije.

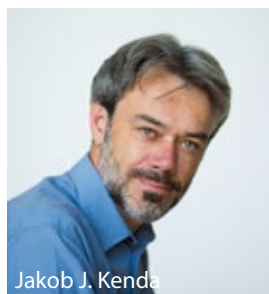
www.mladinska-knjiga.si/dogodki

 Mladinska knjiga

JAKOB J. KENDA, ALJAŽ KENDA

VODNIK PO TRANSVERZALI

zemljevidi: Nina Čelhar
ISPO, 2022, pt. v., 216 str., 30 €

Jakob J. Kenda

Ko sva z Jakobom J. Kendo ob izidu njegovega potopisnega romana *Transverzala* leta 2020 (v katerem je popisal lastno krožno pohodno pot po Sloveniji, ki se v prvi polovici naslanja na obstoječo Slovensko planinsko pot /SPP/, v drugi pa se sprehodi

še po jugovzhodnem delu Slovenije vse do Pohorja, kjer se izvorna SPP začena), kramljala na kavi ter se pogovarjala o prihodnjih načrtih, sem ga nagovarjal k temu, da bi po dveh potopisnih romanih (prvi je bil *Apalaška pot*, ki je izšel leta 2018) v tretje napisal še kako povsem leposlovno delo. Odkimal je in dejal, da se bo raje lotil vodnika po Transverzali. Tik pred začetkom letošnje pohodne sezone je vodnik, kjer je poleg Jakoba tokrat soavtor tudi njegov sin Aljaž, tako res izšel. Že njegov hiter pregled pokaže, da gre za knjigo, ki je precej drugačna od tega, česar smo vajeni pri dosedanjih slovenskih, pa tudi evropskih planinskih vodnikih. Natisnjen v črno-beli tehniki svojo tehnično in vsebinsko osnovo črpa v primerljivem ameriškem vodniku po Apalaški poti. Kaj to pomeni? V praksi gre za vodnik manjšega formata na dovolj tankem, a trpežnem papirju, da je primeren za prenašanje, ki pa na nekaj več kot dvesto straneh postreže s pravim bogastvom informacij, saj na enem mestu vsebuje tako potrebne zemljevide kot vodnik po tej poti. S kombinacijo grafičnega in tekstovnega pristopa vodnik pohodniku v ležečem formatu vzporedno streže z reliefom poti, torej trenutno višino na vsaki točki, obenem pa ga sproti seznanja o vseh potrebnih rečeh na poti, tako torej križiščih, z napotkom, kam mora pohodnik zaviti, kot z vso infrastrukturo ob poti od trgovin in počivališč do vodnih virov in prenočišč. Poleg tega ima zemljevid tudi šest izrisanih zemljevidov poti in dvaindvajset zemljevidov krajev ob poti, tako da se transverzalec zlahka orientira tudi tam. To je še posebej pomembno na drugi polovici poti, ki nadgrajuje SPP, kjer sta avtorja poskrbela za informacije o dovolj velikem številu prenočišč, ki so med seboj oddaljena za manj kot dan hoje, tako da se popotnik na tem bolj divjinskem delu lahko spravi na pot tudi z manj prtljage in brez šotora. Vodnik lahko uporabljamo samostojno ali pa v kompletu s *Transverzalo*, po svoji konciznosti ter obsegu dela na terenu, od koder sta avtorja skušala priskrbeti čim bolj uporabne informacije in pohodniku olajšati pot, pa gre za unikat v slovenskem pohodniško-planinskem prostoru. Vabljeni, da ga že to poletje uporabite v praksi! > SAMO RUGELJ

KAREL IN MARJETA NATEK

SVET V PRESEŽNIKIH

fotografije: Marjeta Natek, Mirjam Pezdirc
Mladinska knjiga, 2022, t. v., 527 str., 79,99 €

Ne zgodi se pogosto, da v Sloveniji izide knjiga domačih avtorjev, ki ima širšo, lahko rečemo tudi globalno privlačnost in domet. Knjiga *Svet v presežnikih* je gotovo ena takih. Zasnova in napisala sta jo Karel in Marjeta Natek, tudi avtorja monografije *Države sveta*, prvič je izšla leta 2012, zdaj, deset let kasneje, pa zelo spremenjena, močno dopolnjena in konkretno razširjena ponovno izhaja na več kot petsto straneh velikega formata. Bogato ilustrirana monografija vas v kompaktnem jeziku seznanja s presežki celin in oceanov, polotokov in otokov, gorstev in vrhov, ledenikov in puščav, ognjenikov in gejzirjev, jezer in rek, slapov in kanjonov, jam in brezen, narodnih parkov in mest, prometa (torej cest, železnic, letališč, pristanišč in prekopov) in zgradb ter jezikov in verstev z največjimi svetišči vred. Ob tem posamezna poglavja ne postrežejo samo z največjim presežkom v svoji kategoriji, ampak tudi z nekaj naslednjimi, kar celotno knjigo in izbor postavi v širši in realnejši kontekst. *Svet v presežnikih* je knjiga za vse, ki jih zanimajo največje mere tega sveta in je tudi enkratna knjiga o našem planetu ter za tiste, ki jih zanimajo presežki, tudi zakladnica idej, kaj si morda velja ogledati na njem. > SAMO RUGELJ

FRANCI HORVAT

PO POTEH XIV. DIVIZIJE

Planinska zveza Slovenije,
2022, pt. v., 144 str., 21,90 €

Leta 2021 je pri založbi Planinske zveze Slovenije že izšel vodnik *Meja na razvodnici*, v katerem nas je Dušan Škodič z mešanico zgodovinskega in vodniškega pristopa popeljal po rapalski meji. Letos dobivamo še en vodnik, ki v sebi združuje zgodovinske in pohodniške plati. Franci Horvat (1956), alpinist z več kot 600 vzponi in kulturni ustvarjalec na področju fotografije, je popisal vezno pot XIV. divizije, ki temelji na znanem zgodovinskem pohodu, ki ga je ta divizija ob mnogih težavah in žrtvah ter med stalnimi napadi Nemcev opravila pozimi 1944. Vezno pot so osnovala planinska društva celjske regije leta 1958, leto dni kasneje je bila markirana, takrat pa so po njej opravili tudi prvi pohod. Zdaj je Horvat po tej, tehnično nezahtevni, vendar pohodniško še kako zanimivi poti, ki meri nekaj več kot 180 kilometrov, kar pomeni, da jo lahko prehodite v kakem tednu, na poti pa vas čaka šest koč (kjer je mogoče prenočiti) in vsaj enajst vrhov, spisal vodnik v 26 etapah, ki se vijejo od Sedlarjevega na slovensko-hrvaški meji do Ljubenskih Rastk na Štajerskem pod Komnom, kjer najdemo tudi zadnji, 29. žig. Še en vodnik, ki vam ponuja izvirno idejo za potepanje po slikoviti slovenski pokrajini in njenih hribih. > SAMO RUGELJ

Prenovljena spletna knjigarna

www.mojaknjiga.si

- kriminalke • leposlovje • biografije •
- zgodovinski in sodobni ljubezenski romani •
- osebna in duhovna rast • kuharice •
- zdravje • priročniki • turizem in narava •
- otroško in mladinsko branje •

koda
MOJIH5
za 5%
popust

Romani že od 4,99 € naprej.

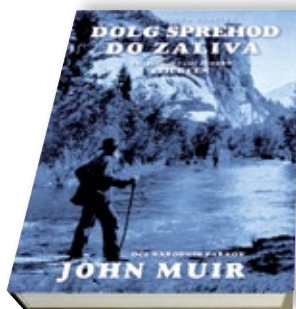
#mojaknjiga

JOHN MUIR

DOLG SPREHOD DO ZALIVA

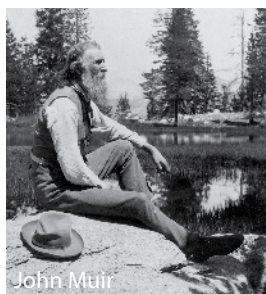
prevod: Anja Radaljca

UMco, zbirka 'S terena', 2022, m. v., 222 str., 24 €

Škotsko-ameriški znameniti naravoslovec, botanik, mislec in avtor John Muir, znan tudi kot »oče narodnih parkov«, se je leta 1867, le nekaj let po koncu ameriške državljanske vojne, podal na drzno pustolovščino in botanično ekskurzijo – ker ga je gnala želja po raziskovanju sveta, je zapustil svoje življenje v Indiani in krenil na tisoč šesto kilometrov dolgo pešpot do Mehiškega zaliva. Kot v uvodu v knjigo zapiše William Frederic Badè, je bil Muir namreč »zaradi svojega gorečega zanimanja za vse vidike sveta narave pravi državljani vesolja«.

Skozi danes že kultne Muirove dnevniške zapiske spremljamo slikovite opise divjine severnoameriške pokrajine, saj ga pot pelje skozi Kentucky, čez cumberlandsko gorovje, Severno Karolino, rečno državo Georgio in skozi floridsko močvirje ter gozdove. Ker je od znamenitega popotovanja minilo že več kot sto let (ameriški izvornik je izšel leta 1916, to pa je Muirov prvi prevod v slovenščino), se proznim opisom brezčasne narave pridružuje tudi pomembnost zgodovinskega pričevanja o njeni prvotni podobi, v katero človek še ni posegel. V času bliskovitih podnebnih sprememb je ta knjiga ne le čudovit potopisni primerek, temveč tudi pomemben opomnik na spreminjajoče se obličje nekdanj nedotaknjene krajine. > TANJA BOŽIČ

John Muir

IVANKA KOROŠEC

PLANINSKE ...

Kratke zgodbe, dogodivščine, izleti

Primus, zbirka Avtorji, 2022, m. v., 219 str., 24 €

»Slast je v tem, da grem,« uvodoma zapiše Koroščeva, 75-letna Leščanka, bralcem *Planinskega vestnika* že dobro poznana po osebnih opisih planinskih poti. Nekaj teh zapisov, ki jih je vestno pisala dolga leta, ko se je vrnila s pohodniških izletov, je zbrala v novi knjigi, ki ni namenjena alpinistom, težkokategornikom, temveč »navadnim« Slovincem, ki radi zaidejo v slovenske hribe, pa občasno tudi gore – na Triglavu je bila namreč trikrat: »prvič, zadnjič in nikoli več«. To niso predstavitve planinskih poti, temveč pripovedi dogodivščin, ki so se zgodile na poti z

možem, družino in prijatelji, ko so osvajali Prisojnik, Golico in Haloško transverzalo (večkrat!), Gorjance in Učko pa še kaj. To so spomini – tudi na jopice, ki izginejo in se najdejo, tako kot ljudje. To so spomini brez obžalovanja. So sreča, ki je bila, in navdih za vse nas, da se podamo na planinsko pot. Brez izgovorov! > AJDA VODLAN

Ivanka Korošec

MITJA ZUPANČIČ

ŠTÓRIJE Z JADRANA

Osminka & Co., 2022, m. v., 238 str., 24,90 €

Štórije z Jadrana so kratke, a resnične zgodbe, ki jih je avtor napisal v koronačasu. Ta ga je za nekaj časa priklenil na domače ognjišče in mu omejil svobodo gibanja. V spomin si je priklical morske zgodbe, ki so oživele do te mere, da jih je spontano zil na papir. Pogrešal je vonj po morju, veselje ob druženju s prijatelji, predvsem pa širne morske horizonte, ki zanj pomenijo brezmejno svobodo. Spet je pisal tako, kot je čutil, dojemal in živel, le da je tokrat z zavedanjem iskal vesele, pa tudi smešne dogodke. Hrepenenje in igrivost življenja sta se zilila v knjigo, pandemija je izzvenela, knjiga pa ostaja v dobrem in slabem. Avtor knjige Mitja Zupančič s svojimi zapisi vedno znova želi pri bralcu vzpodbuditi željo, da bi prepoznal morje in ljudi z morja kot največje bogastvo, ki plemeniti človeka in mu hkrati daje vero in veselje do življenja. > RENATE RUGELJ

VODNIK PO TRANSVERZALI

JAKOB ALJAŽ | KENDA

Prelomni Vodnik po 1400 km najlepših slovenskih poti, spletenih v krožno Transverzalo, ki zaobjame naš planinski svet.

Naročite na
www.transverzala.si
brezplačna poštnina

DARYL GIOFFRE

ZNEBITE SE SLADKORJA

prevod: Miro Mrak

Primus, zbirka InZdravje,
2022, m. v., 345 str., 32 €

Ali sodite med tiste, ki vsaki dve uri čutijo potrebo po hrani? Ste pogosto brez energije, slabo spite in na vašem jedilniku (večinoma) kraljujejo ogljikovi hidrati? Če je tako, ste zagotovo zasvojeni s sladkorjem, ugotavlja dr. Daryl Goffre, avtor tega dragocenega priročnika, sicer pa priznani nutricionist, kiropraktik, trener, specialist za alkalno prehrano in med drugim tudi strasten ultramaratonec. V pričujočem delu posipa pred nas – ne, ne sladkorja, ampak osupljiva dejstva, na kaj vse ta vpliva in kje v prehrani se nahaja. Tega belega »strup« namreč ne najdemo zgolj v sladkarijah in (gaziranih) pijačah, pač pa tudi v mlečnih izdelkih, številnih testeninah in drugih ogljikovih hidratih, v sadju, nekateri zelenjavi ter še marsikje drugje. Med dejstvi, ki jih avtor naniza v korist izločitvi sladkorja iz svoje prehrane, najdemo med drugim tudi podatek, da sladkor povzroča osemkrat (!) močnejšo zasvojenost kot kokain, da je »prijatelj« raka in da poleg vseh drugih tegob, ki jih povzroča našemu organizmu, sodi tudi med poglavitve osumljence za bolezni srca. Zaradi vsega omenjenega nas avtor knjige vabi k postopni izločitvi sladkorja s svojega jedilnika in nas tudi poduči, kako ga naj nadomestimo z zdravimi živili. Da nam bo šlo delo bolje od rok, nam v spodnjo natrosi obilo zdravih nasvetov, nas opremi z učinkovitimi telovadnimi vajami, ob koncu pa pred nas razgrne tudi recepte za pripravo zdravih obrokov. Sladko pomahajmo sladkorju v slovo in (tudi) ob pomoči te knjige sezimo po bolj zdravih živilih! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

DAISY TURNBULL

50 IZZIVOV ZA OTROKE IN STARŠE

Pomagajmo otroku zgraditi samozaupanje, okrepi odpornost in postati spretnejši
prevod: Neža Kralj

Mladinska knjiga,
2022, t. v., 207 str., 22,98 €

Daisy Turnbull je učiteljica, mama, direktorica središča za dobro počutje in licencirana prostovoljka, ki svetuje osebam v krizi. Na učiteljskem usposabljanju je prišla do ideje, da bi potrebovali seznam izzivov za otroke, ki bi jim pomagal razvijati sposobnosti, s katerimi bodo postali samostojni, znali reševati različne težave in se pobrati, ko padejo. V knjigi je zbrala izzive za otroke do desetega leta in njihove starše. Izzivi so fizični, družabni in osebnostni ter namenjeni otrokovemu razvoju. Zajemajo vse od pranja perila do dojemanja lepote poraza. S kombinacijo učiteljskega znanja in starševskih izkušenj je naredila koristen priročnik, ki je enostaven za vsakdanjo uporabo. > ANJA KOCIJANČIČ

VINCENT HO

ZDRAVO ČREVESJE PRI OTROKU

prevod: Sara Menaše Jensterle

Vita, 2022, t. v., 240 str., 24,95 €

Avtor priročnika je gastroenterolog in predavatelj. Svoje znanje in dolgoletne izkušnje je strnil v razumljivi knjigi, ki jo je namenil mladim staršem in vsem, ki bodo to kmalu postali. Za gastroenterologijo se je sveže pečeni oče začel zanimati zaradi osebne izkušnje – hude alergične reakcije njegove nekajmesečne hčerke. Posvetil se je raziskovanju vzrokov alergij in njihovega zdravljenja. V svojem poljudnem delu predstavlja razumljive strategije, s katerimi lahko starši zmanjšajo možnost pojave alergij pri malčkih oz. lažje obvladujejo že obstoječe alergije. V knjigi ne teoretizira veliko, ampak ponuja praktične strategije, ki jih starši lahko uporabljajo vsak dan. Za malčke in njihove starše in za čas brez alergij in drugih nadlog. > NEŽA VILHELM

VIANNA STIBAL

THETA HEALING

Ritem za popolno težo

prevod: Katja Bergles

Primus, zbirka Nezavedno,
2022, m. v., 144 str., 22 €

Vianna Stibal (1963), ameriška duhovna učiteljica, ustanoviteljica filozofije in zdravilno meditativne tehnike znane kot ThetaHealing®, je tudi v naših

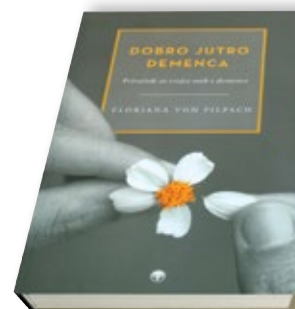
krajih precej opazna, saj imamo na to temo prevedeni že dve njeni knjigi. Uporabniki tehnik theta zdravljenja bodo s tretjo knjigo lahko poiskali boljši ritem za um, telo in duha in ob tem izgubili še nekaj odvečne teže ter oblikovali močno in zdravo telo. Zdravilka se je v svoji karieri tudi sama večkrat soočala z nihanji telesne teže, zato v knjigi predstavlja program zmanjševanja kilogramov v petih korakih. V prvem koraku je treba seveda opraviti s prepričanji, v nadaljevanju predlaga prehranske dodatke, ki telesu pomagajo vzdrževati telovadno rutino, potem je treba iz telesa (s pesmijo) spustiti žalost, jezo, frustracije in srčne bolečine. V četrtem koraku je treba spremeniti svoj odnos do hrane (manj je več) in sprejeti (blagosloviti) svoje telo tako, kot je, in v petem, zadnjem koraku ponudi tehniko telovadbe, ki ni prezahtevna za posameznika, in z meditacijo prepričati možgane, da telovadijo tudi, ko vi počivate. Preverite sami in morda se boste kmalu poslovlili od občutkov krivde in začeli uživati v svojem telesu. > RENATE RUGELJ

FLORJANA VON PILPACH

DOBRO JUTRO, DEMENCA

Priročnik za svojce z demenco

Primus, zbirka Avtorji,
2022, m. v., 118 str., 19 €

Govor o demenci je spričo zdravstveno-ekonomskih potreb sodobne družbe vse pomembnejša tema, ki potrebuje naš posluš in pozornost. Avtorica, tudi sama delovna terapevtka z osebami z demenco, o tovrstni težki preizkušnji bližnjega piše iz prve roke. Koherenten, jasen in zelo pregleden priročnik svojce in strokovno negovalno osebje vodi po poti prvih simptomov, jih poduči o vrstah demence, jim svetuje, kako komunicirati z osebo, ki za boleznijo trpi, in ne nazadnje seznanj z različnimi terapevtskimi prijemi. Povrhu naštetega je knjiga obogatena s primernimi aktivnostmi, prve znake pri obolelih pa ponazori s konkretnimi primeri. Čeprav soočenje z bolezenskim stanjem nikoli ni lahka naloga, nas piska opozori, da lahko hitro ukrepanje podaljša posameznikovo samostojnost. > TANJA BOŽIČ

MAJA SOTENŠEK

ZBIRALKA TERAPIJ

Zdravljenje raka tako in drugače

samozaložba, 2022, m. v., 97 str., 14,90 €

Maja Sotenšek je svoj knjižni prvenec objavila že pred tremi leti, ko je v delu *Airbnbjevske zgodbe* pisala o svojih »hotelirskih« izkušnjah (v njih opisuje ljudi, sodobne vagabunde, ki so prišli v Piran pod njeno Airbnb streho, in so polne prijetnih, življenjskih dogodivščin). Tudi v drugo se loteva življenjskih zgodb, le da tokrat poseže v globine svojega srca, kjer je velika bolečina, a hkrati tudi strast do (novo pridobljenega) življenja. Opisuje svojo veliko preizkušnjo z rakom dojke – tematika, ki je nedvomno zelo aktualna, kar dokazuje tudi kresnik Bronje Žakelj iz leta 2019. Vendar pa velike podobnosti med omenjenima čtivoma ni, saj pripoved Sotenškove ni v obliki romana niti se ne trudi biti literarno dovršena, temveč gre za precej živo predstavitev neke alternativne poti iskanja človekovega zdravja, kar v resnici niti ni presenetljivo, saj je vsaka izkušnja s to boleznijo unikatna. Avtorica v ospredje ne postavlja svoje bolečine in strahov, temveč razmišljanje o medicini in raznih dilemah pri izbiri alternativnega zdravljenja. »Tehtam med alopatsko in holistično doktrino, a na tej tehtnici je veliko, vsak napačen korak pa usoden.« Podrobno zariše potek bolezni in klasične oblike zdravljenja v Sloveniji, nato pa nas seznanja še z Martinom Brofmanom, kliniko Marinus am Stein v Brannenburgu, kliniko Center 3E in Hirneisejevo teorijo nastanka ter zdravljenja onkoloških bolezni, loti pa se tudi termina »neozdravljiva bolezen«. Kaj se zgodi, ko se klasična medicina zmoti – je to lahko naključje? Na koncu vsake zgodbe pa je najpomembnejše le eno: tisto, v kar človek verjame. > AJDA VODLAN

JERNEJA RENKO

POSEBNA PUNCA

(P)osebna izpoved

Primus, zbirka Avtorji, 2022, m. v., 143 str., 20 €

Ženske, kakršna je avtorica te knjige, si zaslužijo odlikovanja za (p)oseben pogum, s katerim plujejo skozi svoje (p)osebno življenje! A tako jih vidimo najbrž predvsem drugi, ljudje »od zunaj«, njim samim pa se zdi njihovo potovanje najbolj logična izbira, ki so jo sprejele v danem trenutku in jim je pomagala preživeti. Jerneja Renko je namreč mamica zdaj že najstniške hčerke, ki se je rodila drugačna od drugih. Njen razvoj je bil na številnih področjih močno upočasnen oziroma povsem zaustavljen. Marsikdo bi obupal, se prilagodil napotkom družbe, a ne Jerneja, ki je v sebi ves čas čutila, da mora svoji drugorojenki Nini ponuditi novo priložnost. Skupaj z možem in njenimi starši so postali neustavljiva »bojevniška« ekipa, ki kljubuje vsem omejitvam in preprekam ... Bralec skozi pripoved diha z avtorico in vsemi njenimi bitkami, jo v mislih spodbuja in bodri, obenem pa uživa v brezkompromisni iskrenosti zapisanega. Kajti Jerneja, ki je včasih poučevala slovenščino in retoriko, zdaj pa že vrsto let svetuje družinam z otroki s težavami v razvoju in sodeluje pri najrazličnejših projektih na omenjeno temo, se zaveda svojega poslanstva: rušenja omejitev in tabujev, ki so večinoma zgolj v naših glavah. Tisto, o čemer piše in spodbudno govori drugim, v resnici tudi živi! Zato je to delo, ki si zasluži vso pozornost in ga toplo priporočam v branje! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

... brezkompromisna iskrenost zapisanega ...

PO POTEH XIV. DIVIZIJE, Franci Horvat

21,90 €

DDV je vključen v ceno.

- 28 etap in 29 kontrolnih točk
- Dolžina: 181 km, 13.517 m vzpona in 6.742 m sestopa
- Trajanje: 43 ur (6 do 7 dni)
- Vse poti so tehnično nezahtevne.
- Pot nas vodi mimo 6 planinskih koč, na mnoge sredogorske vrhove, skozi številne vasi in zaselke.
- Neštete zgodbe nas bodo ponesle v čase, ko so se borke in borci XIV. divizije v hudi zimi in težkih razmerah, pogosto brez hrane, toplih oblačil in municije, prebijali skozi sovražnikove obročje.

SLOVENSKO PLANINSTVO SKOZI ČAS, Peter Mikša, Kornelija Ajlec

29,90 €

Po desetih letih od prve izdaje se je Planinska zveza Slovenije odločila, da izda predelano in dopolnjeno izdajo monografije z naslovom *Slovensko planinstvo skozi čas*, tokrat le v slovenskem jeziku. Slovensko planinstvo ni pisano (le) za poznavalce, v prvi vrsti je namreč namenjeno najširši javnosti.

V besedi in sliki bralec podrobneje seznanja z zgodovino najbolj množične slovenske športne organizacije ter s panogo, ki je del naše kulture in nacionalne identitete.

Planinska trgovina PZS Informacije in naročila na sedežu PZS: Ob železnici 30 a, Ljubljana, v času uradnih ur, **po pošti**: p. p. 214, SI-1001 Ljubljana, **po telefonu**: 01 43 45 684 v času uradnih ur, **faksu**: 01 43 45 691, **brezplačna telefonska številka**: 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu), **e-naročila**: narocilo@pzs.si ali **spletna trgovina PZS**: <http://trgovina.pzs.si>. **Uradne ure** v Planinski založbi PZS, Ljubljana, Ob železnici 30 a: v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure (odmor za malico: 10.30–11.00).

BOŠKO PRAŠTALO MREŽENJE

Sellution, 2022, m. v., 232 str., 26,90 €

Prava socialna mreža in poznanstva niso nekaj, kar se zgodi samo po sebi. Iskrenih in dolgoročnih odnosov, pravega partnerstva, srčnega prijateljstva in zupanja vrednih poslovnih kontaktov ni mogoče kupiti, je že na uvodnih straneh zelo konkreten avtor, ki v tem izvirnem priročniku angažirano vabi v svet mreženja in povezovanja. Preko lastnih izkušenj, pogosto tudi neprijetnih, se je dokopal do mnogoterih uporabnih spoznanj. Zaveda se, da je v ključnih trenutkih (tako osebnih kot kariernih) ob sebi dobro imeti prave posameznike, ki vam bodo v spodbudo in podporo, ki bodo z vami delili svoje izkušnje, informacije, poslovne priložnosti in pokazali na rešitve problemov, ki jih sami morda ne bi videli. Z desetimi zakoni za grajenje lastne blagovne znamke Práštaló svetuje, kako ustvariti avtentično osebo, ki z dobro samopodobo v pogovorih s sebi podobnimi oddaja pozitivno energijo in radovedno postavlja vprašanja, pozorno posluša, ne pričakuje povračila za vsako uslugo in se zna svetu predstaviti kot kredibilen, zanesljiv in zaupanja vreden človek. Z mnogimi nasveti od dobro urejene baze kontaktov, preko seznama sto najpomembnejših posameznikov do načrtovanja in treninga mreženja tako spodbuja k proaktivnemu povezovanju, ob tem pa ne pozablja na iskreno skrb za soljudi. > RENATE RUGELJ

BORUT ŠKODLAR SAMOUMIRITEV

Metode za doseganje telesnega, duševnega in duhovnega ravnovesja

ZKP RTV Slovenija, 2022, m. v., 212 str., 19,90 €

V Veliki Britaniji je že dolgo časa razvita tradicija, da radijske oddaje in/ali predavanja najdejo pot tudi med knjižne platnice, na ta način pa se izgovorjena beseda ohrani še v tiskani obliki, ki omogoča ponovno in poglobljeno premišljevanje o neki temi. Pohvalno je, da se je nekaj podobnega zdaj v okviru založniške dejavnosti RTV zgodilo tudi pri nas, rezultat pa je uporabna knjiga, ki lahko marsikomu olajša težke dni. V času pandemije spomladi leta 2020, ko je marsikoga med nami zajela tesnoba, ljudi pa so začele preplavljati stare in nove travme, pri katerih marsikdo ni poskrbel za notranje soočanje z njimi, je psihiater in psihoterapevt Borut Škodlar (tudi profesor in vodja enote za psihoterapijo na Univerzitetni psihiatrični kliniki Ljubljana) v etru Prvega programa Radia Slovenije s svojim pomirjujočim glasom začel seznanjati poslušalce s tehnikami samoumirjenja. Ščasoma se je nabralo kar dvainpetdeset prispevkov, razpenjajo pa se od tehnike zagotavljanja varnega prostora, ki pomaga doseči samoumiritev, do tehnike učenja (pesmi) na pamet, ki umiri duha, naučeno pa v človekom notranjem svetu potem živi svoje življenje. Knjižica poleg tehnik ponuja tudi raznovrstne kratke refleksije in meditacijske vaje, njihov skupni cilj pa je sprostitve in umiritev duha in telesa. Koncept predstavitve vaj je enoten: pred vsako tehniko avtor poda kratek informativni uvod in razmislek, sledijo pa določena praktična navodila za posamezno sprostitveno prakso. Skoraj vse vaje, opisane v knjigi, so osredotočene na dihanje, ki ga avtor imenuje »kraljeva pot do umiritve«, ter na pozorno zavedanje sedanjega trenutka in občutkov v telesu. Tehnike samoumiritve je avtor zajemal iz različnih kultur in duhovnih okolij, tako starodavnih kot sodobnih, kar pomeni, da lahko pri njihovem preizkušanju vsak zase najde tiste, ki mu najbolj ustrezajo. Knjiga, s katero avtor ne poučuje, temveč prijazno svetuje! > SAMO RUGELJ

MICHELLE ELMAN RADOST SEBIČNOSTI

prevod: Anaja Sever
Primus, 2022, m. v., 253 str., 24 €

Mislite, da ste sebični, kadar prijateljem iskreno poveste, da se vam zaradi utrujenosti preprosto ne ljubi družiti z njimi? Kje pa, vneto zatrjuje avtorica te knjige, priznana mentorica za osebno rast, in še dodaja, da so nas resda vzgojili, da ni vljudno zavračati vabil ali se postaviti zase, toda to še zdaleč ne pomeni, da smo sebični ali celo nesramni. Nasprotno, samo osebnih mej se želimo držati! A to, kot iskreno priznava Elmanova, ki je nekoč tudi sama sodila v skupino velikih »kimavčkov«, saj se je močno bala zavrnitve ali ostati brez prijateljev, številnim predstavlja pravi izziv. Prav zaradi svojih osebnih izkušenj in izkušenj, ki jih nabira ob delu s klienti, se je odločila, da svetu predstavi, kaj so osebne meje, nas sooči z našimi največjimi ovirami pri njihovem določanju ter nas po korakih in ob konkretnih življenjskih primerih nauči, kako naj jih začrtamo in se jih tudi držimo, in to v najrazličnejših življenjskih situacijah. Priročnik, ki vas usmeri na pot zdrave sebičnosti. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

JUAN CARLOS KREIMER KOLESARSKI ZEN

prevod: Neža Vilhelm
Primus, zbirka Primula, 2022, 199 str., m. v., 24 €

Argetinski pisatelj in založnik Juan Carlos Kreimer (1944) se je naučil kolesariti skupaj s hojo, zato ni čudno, da je kolesarjenju posvetil že več knjig, med drugim *The Bicycle Effect* (Učinek kolesa), široko publiko pa si je pridobil ravno s knjigo *Kolesarski zen*, ki je izvirno izšla leta 2011. V njej ne boste našli nasvetov za kolesarske presežke, ki jih v zadnjih letih kopicita Pogačar in Roglič, temveč intimno odo kolesu in kolesarjenju. Kreimer v kolesarjenju in v brezhibnem delovanju kolesa, ko se kolesar stopi z vožnjo in se pogrezne v meditaciji podobno stanje, vidi enkraten način ne samo za preživljanje prostega časa, temveč za umiritev nasploh. Knjiga, začinjena z mnogimi, tudi povsem sodobnimi in bistrimi kolesarskimi domisleki, denimo da kolo ni več prevozno sredstvo za romantike, temveč je postalo najinteligentnejša izbira urbanega prevoza v 21. stoletju, ponuja avtorjeve spomine na kolesa, ki jih je imel v svojem življenju, razmišlja o tem, ali ima kolo lahko tudi značilnosti živega bivanja in ali omogoča nekakšno komunikacijo, in je prepričan, da dobro ravnanje s kolesom očisti dušo in umiri razum. Oda premikanju na dveh kolesih! > SAMO RUGELJ

PRIROČNIK O FIBROMIALGIJI KLINIKE MAYO

Končno jasni odgovori o eni od najbolj zapletenih bolezni.

BARVNI TISK
358 STRANI

38,00 €

+ BREZPLAČNA POŠTINA

NOVA KNJIGA

ZALOZBA-CHIARA.SI | 01 5341 252 | PRODAJA@ZALOZBA-CHIARA.SI

JAY HALEY

NEOBIČAJNA PSIHOTERAPIJA MILTONA H. ERICKSONA

prevod: Niki Neubauer

UMco, zbirka Preobrazba,
2022, m. v., 386 str., 26,90 €

MIRAN MOŽINA

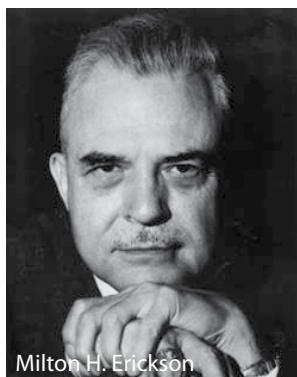
MOZART ČLOVEŠKE KOMUNIKACIJE

Biografija neobičajnega psihiatra
in psihoterapevta Miltona

Hylanda Ericksona (1901–1980)

UMco, zbirka Preobrazba,
2022, m. v., 349 str., 26,90 €

Končno smo dobili ne eno, ampak kar dve knjigi, ki sta posvečeni življenju in delu Miltona Ericksona, enega najbolj inovatorskih ameriških psihiatrov in psihoterapevtov, danes že skoraj kultne osebnosti, poznane po svojih pionirskih pristopih k terapevtski hipnozi kot tudi psihoterapiji nasploh. Knjiga *Neobičajna psihoterapija* ameriškega psihoterapevta in enega od ustanoviteljev kratke in družinske terapije, Jaya Haleyja, je zamišljena kot razmislek o naravi človeških vprašanj, v kateri se avtor pri obravnavi primerov zateka k Ericksonovi metodologiji. Delo, formalno razdeljeno na poglavja, ki obravnavajo različna obdobja življenjskega cikla (denimo Faza dvorjenja, Spreminjanje značaja mladih oseb, Poroka in njene posledice ...), se omeji na poglobljene preglednice ali zagate, ki ljudi v teh obdobjih bremenijo in obtežujejo. Odgovore in potencialne rešitve ponazori s konkretnimi primeri (in komentarji) in jih podkrepi s kratko razlago, namenjeno razjasnitvi obravnavane problematike. Po drugi strani pa je delo *Mozart človeške komunikacije* Ericksonova biografija, pod katero se podpisuje eminentno ime slovenske psihoterapije Miran Možina, direktor ljubljanske podružnice Univerze Sigmunda Freuda z Dunaja. Naslov, ki namiguje na Ericksonovo komunikacijsko virtuoznost, izvrstno dopolni Haleyjevo razmišljanje in izčrpno opiše bistvene dogodke Ericksonovega psihoterapevtskega dela (zelo natančno se loti tudi njegovega zasebnega življenja) in tako osvetli, zakaj velja za enega najpomembnejših psihoterapevtov vseh časov. Celovit in poglobljen pregled Ericksonovega dela. > TANJA BOŽIČ

Milton H. Erickson

Miran Možina

Predstavitve knjig MOZART ČLOVEŠKE KOMUNIKACIJE
in NEOBIČAJNA PSIHOTERAPIJA MILTONA H. ERICKSONA

bo 9. 6. 2022 ob 19.00 na SFU Ljubljana,
Trubarjeva cesta 65, 1000 Ljubljana

O knjigah bodo govorili: MAG. MIRAN MOŽINA, psihiater, psihoterapevt,
DOC. DR. LEA ŠUGMAN BOHINC, psihologinja in psihoterapevtka,
KLEMEN REBOLJ, DR. MED., psihiater, MOJCA BREZAVŠČEK, psihologinja in psihoterapevtka
in DOC. DR. BERNARD STRITIH, psiholog in psihoterapevt.

Pisateljica in igralka MAJA GAL ŠTROMAR bo brala odlomke. VABLJENI!

PRIMUS
izbrane knjige

Spletna knjigarna
izbranih knjig

www.primus.si

Novosti Založbe Primus

ZNEBITE SE SLADKORJA Dr. Daryl Gioffre

Pokurite maščobo, zatrite lakoto in s stresnega prehranjevanja preidite na prehranjevanje za moč

32 €

KOLESARSKI ZEN Juan Carlos Kreimer

Kolesarjenje kot meditacija

24 €

RADOST SEBIČNOSTI Michelle Elman

Zakaj potrebujete osebne meje in kako jih postaviti

24 €

ZAVEDANJE Osho

Ključ do življenja v
ravnovesju

21,70 €

www.primus.si

Kakšno meso izbira in priporoča chef Uroš Štefelin?

Zakaj je bolje izbrati lokalno meso? Kako v restavraciji preverjajo izvor in kakovost mesa? Smo gostje v restavracijah pozorni na izvor mesa? Kakšni so trendi v prehrani in kako se na to odziva chef priznane restavracije? Pogovarjali smo se z nosilcem Michelinove zvezdice chefom Urošem Štefelinom.

Ni dolgo, odkar se je v Radovljici odprla Hiša Linhart, v kateri deluje priznan **chef Uroš Štefelin**, nosilec Michelinove zvezdice in velik zagovornik lokalne hrane. Z njim smo se pogovarjali o njegovi kuhinji, o mesu in mesnih jedeh ter o tem, kakšno je zavedanje gostov o pomembnosti lokalne prehrane.

Pot mesa je pomembna

Že na začetku pogovora nam je Uroš Štefelin razkril, da gostje v njegovi re-

stavraciji cenijo pristnost in preprostost, a želeli smo izvedeti več o izbiri mesa. »Meni je najbolj pomembno, da je meso slovenske reje.«

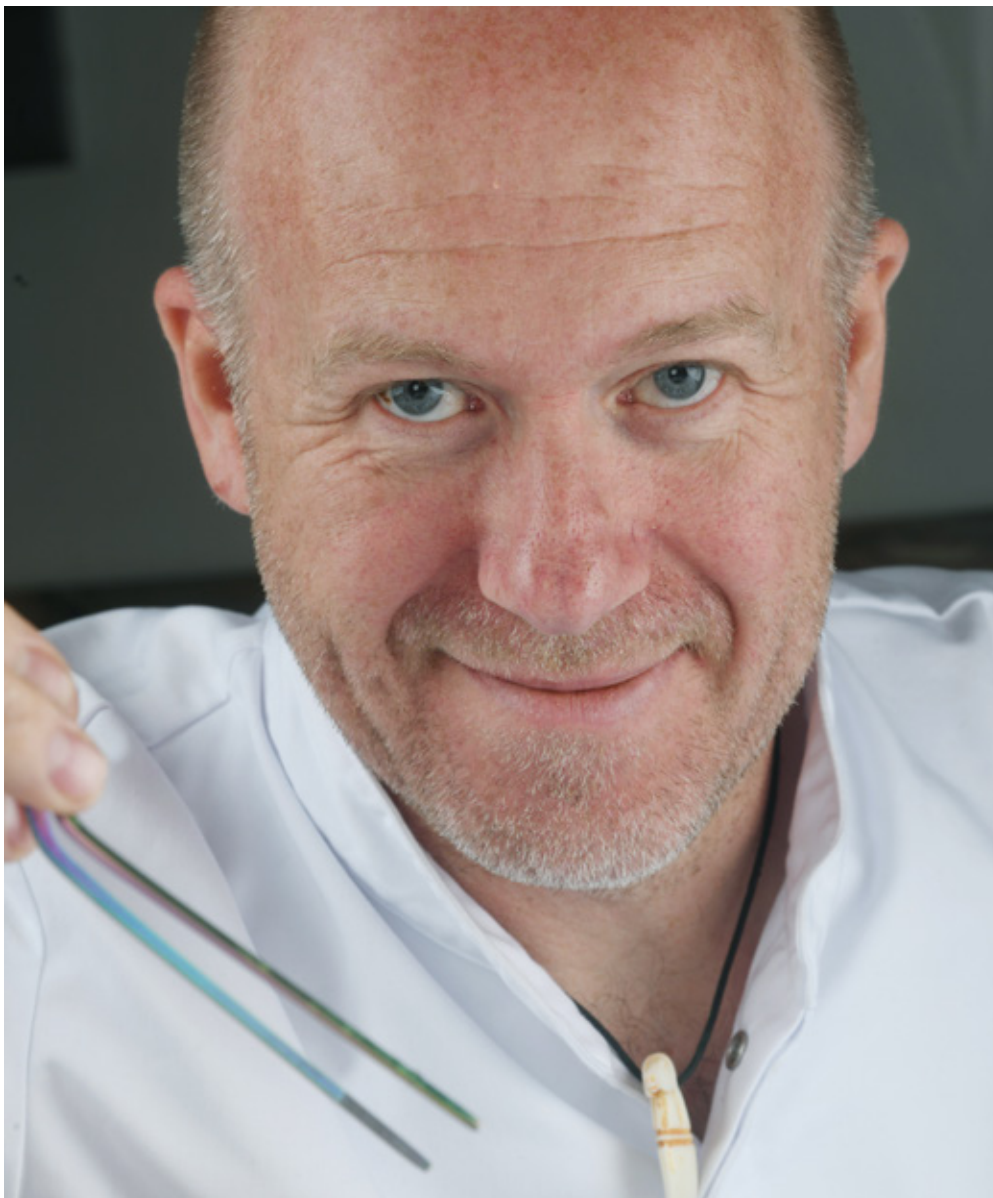
Uroš Štefelin dobro pozna certifikat »izbrana kakovost - Slovenija« in po njegovih izkušnjah gre za kakovostno slovensko meso. V njegovi kuhinji pogosto uporabljajo meso, ki ga dobijo prek mesarjev, s katerimi imajo osebne stike in jim je znana celotna pot mesa. »Lahko tudi osebno pregledamo živali pri rejcih, s katerimi redno sodelujemo,« pojasni Štefelin.

Ali obstaja kakšna razlika med uvoženim in slovenskim mesom? »Razlika je lahko precejšnja ali pa je sploh ni. Meni pa je pomembna tudi pot mesa. Če je meso dolgo časa na poti, namreč izgublja energijsko vrednost,« izpostavlja Štefelin. To pa še ni vse. »Obstaja tudi razlika pri obdelavi. Slovensko meso je lahko drugačno in tudi precej okusnejše. Seveda pa je odvisno od vrste. Perutnina iz domače slovenske reje je na primer občutno boljša.«

Okusne jedi zahtevajo znanje tehnik in domišljijo

V Hiši Linhart največ uporabljajo piščanca, svinjino, govedino, pa tudi divjačino. In kakšne mesne jedi so običajno na meniju? »Naša hrana je zelo avtorska, tako da jedi ne morem opisati. Bistveno pa je, da mesu ne spreminjamo okusa. Meso obdelamo tako, da poudarjamo pristen okus mesa,« pove Štefelin.

Meso pripravljajo na klasične načine, kot je to znano že iz tradicionalne kuhinje – torej v pečici ali na ponvi. Posebej pa omeni tudi tehniko sous vide. »Pri tej tehniki se meso lepo zmehča, uporabijo pa se tudi vse maščobe v mesu, da se ta res kuha v lastnem soku. S tem vzdignemo okus mesa.«

Chef Uroš Štefelin je nosilec Michelinove zvezdice in velik zagovornik uporabe lokalne hrane.

Bistveno je, da mesu pri pripravi ne spreminjamo okusa.

Kakšni smo slovenski gostje restavracij?

Ljubiteljem mesne prehrane je vedno bolj pomembna tudi predhodna faza pri pripravi mesa, saj se ta pozna tudi na končni jedi. »Tudi v naši kuharski šoli imamo delavnice peke mesa in se prek tega gostje marsikaj naučijo. Zaznavamo pa tudi več povpraševanja po takih delavnicah.«

Lahko bi rekli, da smo Slovenci kot potrošniki vedno bolj ozaveščeni o pomembnosti izvora jedi, ki jih naročamo v restavracijah, a Štefelin opozarja, da je odvisno, s kakšnim namenom se odpravimo v restavracijo: »Če greš v restavracijo iz radovednosti, ker želiš kaj novega doživeti in izvedeti, boš tam zagotovo povprašal o izvoru. Če pa greš le na malico in z željo, da se naješ, je teh vprašanj danes žal bolj malo.«

Za spodbujanje uživanja lokalno pridelanega in predelanega mesa slovenski rejci in predelovalci mesa v sodelovanju z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano izvajajo promocijsko kampanjo s sloganom **»Najboljše imamo doma«**. Kampanja pod okriljem nacionalnega projekta »Naša super hrana« je namenjena osveščanju, da imamo v Sloveniji kakovostno ponudbo govejega in perutninskega mesa. Potrošniki lahko na trgovskih policah najdejo sveže meso, mesne izdelke in mesne pripravke **z znakom »izbrana kakovost – Slovenija«**. Znak zagotavlja preverjeno kakovost, da so bile živali rojene in rejene v Sloveniji, da je bila predelava mesa izvedena v Sloveniji, ves proces pa je potrjen dodatnim neodvisnim kontrolam.

Poseganje po izdelkih z znakom »izbrana kakovost – Slovenija« pomeni podporo slovenskim pridelovalcem in slovenski prehranski industriji. Naj bo torej slogan kampanje **»Najboljše imamo doma«** čim večkrat naše vodilo pri nakupih.

OGLASNO SPOROČILO

Znak »izbrana kakovost – Slovenija« označuje kakovostne izdelke, pridelane in predelane v Sloveniji.

Vsekakor je za kakovostno vsakodnevno prehranjevanje še kako pomembno poznati izvor mesa. Končni potrošnik je tisti, ki mu je v interesu, da ve, od kod prihaja njegova hrana in se o tem tudi pozanima - ne le ob praznikih, ampak vsak dan.

Kam gredo prehranski trendi

Trendi v prehrani se spreminjajo, kar je normalno, pove Štefelin. Omenil je, da se želja po mesu zmanjšuje, zato v njihovi restavraciji ponujajo tudi okusne in kreativne veganske jedi. Pri mesnih jedeh pa lahko že dlje časa opažamo, da je postala pomembnejša kakovost pred količino.

Naše priporočilo pri naročilu mesa v restavracij je: povprašajte po njegovem izvoru in povejte, da si želite slovensko meso. Vaša pravica je, da veste, od kod prihaja hrana na vaših krožnikih. Več kot bomo spraševali po izvoru mesa, bolj bodo gostinci pozorni pri izbiri in ponudbi mesa na svojih jedilnikih.

V trgovini preprosto sledimo »smešku«

Meso iz sheme »izbrana kakovost« je posebej označena tudi v trgovini. Potrošniki lahko preprosto sledimo znaku, ki ima obliko smeška. Ali povedano drugače: ob uživanju piščančjih prsi ali govejih čevapčičev z znakom »izbrana kakovost – Slovenija« se bo nasmeh preslikal tudi na lica naših gostov.

~ NAŠE SUPER MESO ~

www.nasasuperhrana.si Sledite nam na

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO
IN
SLOVENSKI REJCI
IN PREDLOVALCI MESA

RICK STRASSMAN

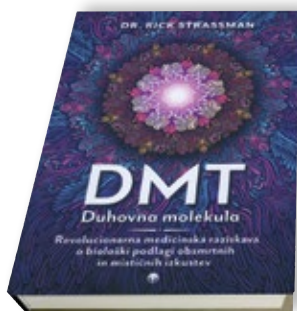
DMT: DUHOVNA MOLEKULA

Revolucionarna medicinska raziskava o biološki podlagi obsmrtnih in mističnih izkustev

prevod: Tadeja Dolnikar

Primus, zbirka NeZavedno,

2021, m. v., 367 str., 28,90 €

V znanstvenem svetu je vse več govora o psihedelikih in njihovem potencialu za zdravljenje depresije, tesnobe in drugih duševnih stanj. Avtor knjige je eden izmed pionirjev na tem področju, v pričujočem delu pa so predstavljeni izsledki njegovega raziskovalnega dela z DMT-jem, kemikalijo, pridobljeno iz rastlin, ki pa jo naravno proizvajajo tudi človeški možgani. Ob številnih pričevanjih doživljanja pod vplivom te droge ni spoznal le njenega neizmernelega terapevtskega potenciala, temveč tudi globino človeške duše. Znanstveni govor o reakciji možganov na drogo dopolni s teističnim govorom o duši in neraziskanih pokrajinah človeškega uma. Seveda ne pozabi omeniti nevarnosti halucinogenih drog, ki pa kljub vsemu ne odtehtajo njihovega izjemnega terapevtskega učinka. Fascinantna razmišljanja o prihodnosti zdravljenja! > SANJA PODRŽAJ

OSHO

ZAVEDANJE

Ključ do življenja v ravnovesju

prevod: Erik Majaron

Primus, zbirka Primula,

2022, m. v., 213 str., 21,70 €

Pri založbi Primus je izšla še ena knjiga sodobnega mistika Osha, ki že desetletja navdušuje bralce po celem svetu. V prejšnji prevedeni knjigi nas

je Osho popeljal v svet Inteligence (ustvarjalen odziv na sedanost), tokrat pa nam podaja ključ do življenja v ravnovesju in nas uči o prebujanju in zavedanju, kot Osho poimenuje sposobnost čuječnosti in navzočnosti v sedanjem trenutku. »Tišina je prostor, v katerem se prebudiš; in hrupen um je prostor, v katerem naprej spiš.« Kako se sprostiti v umu in telesu, kako se prebuditi v meditaciji in zaživeti prav zares, tukaj in sedaj? Knjiga, ki dokazuje, da um morda sploh ne obstaja, temveč so zgolj begajoče misli, je darilo za Zahodnjake, ki živimo v svetu prehitrega in norega tempa. Kajti »življenje je cilj, zavedanje pa metoda, tehnika, s katero ga dosežemo«. In kako okrepmo zavedanje? Tako, da se soočimo: smrt je blizu! Zato je čas, da začnemo zares živeti. > AJDA VODLAN

BRANKO PETAUER

MARIJA IMA MNOGO OBLEK

Celjska Mohorjeva družba, 2022, m. v., 104 str., 8,50 €

V šmarničnem branju za odrasle p. Branko Petauer OCist vabi na romanje in čaščenje marijanskih svetišč. Knjiga pripoveduje o tridesetih slovenskih Marijinih svetiščih: od najbolj znanih, na primer Marije Pomagaj z Brezij, do intimnejših biserov, kot je baročna cerkev Marije Kraljice angelov v Drtiji pri Moravčah. Pri vsakem svetišču naniza posebne dogodke ali zgodovino kraja, zanimivosti in posebnosti upodobitve Marije, spregovori o hvaležnosti molivcev ..., nato pa stvarne podatke gosto preplete s poglobljenim premišljanjem o bistvu romanja oziroma o bistvu marijanskega čaščenja. Besedilo poglavlja vero in odpira vrata srca. Šmarnično branje bo na pot duhovnega romanja k Mariji povabilo vsakogar, ki se mu posveti zbrano in v notranji tišini. > MAJA ČREPINŠEK

LEPE MISLI ZA VSAK DAN

izbor: Aled Jones

prevod: Anja Bakan

Hiša knjig,

2021, pt. v., 384 str., 24,95 €

Valižanski televizijski in radijski voditelj Aled Jones (1970) je zaslovel pri dvanajstih letih kot sopranist, kasneje pa tudi kot avtor oddaj in knjižnih del z duhovno vsebino. V

tej knjigi je zbral navdihujoče modrosti, lepe misli, pesmi in lastna premišljevanja za vsak dan v letu. Prežete so z vero v boga; da nad nami bdi in se nam nenehno kaže v sedanosti, v določenih prostorih in ob določenih dneh. Avtor povezuje duhovne modrosti različnih kultur in časov, od srednjega veka do danes, od Indije do Irske. Navdihujoče slavi vsak dan v letu, spodbuja optimizem in umirja misli. V knjigo z nežnimi črtnimi ilustracijami (lahko je lepo darilo) je mogoče pripisovati lastne misli. > MAJA ČREPINŠEK

ANA TARIN

MOČ VSEH SIL / STOL

The power of all forces / The chair

ilustracije: Polona Leban Grmek

prevod v angleščino: Tanja Cigoj et al.

Izobraževalni zavod Margarana,

2022, t. v., 44 str., 24 €

Dvojezična (slovensko-angleška) in dvosebinska knjiga, ki z vsake platnice prinaša svojo zgodbo, je pripoved o osvoboditvi ženske in njeni moči v svetu. Prva, *Moč vseh sil*, prinaša zgodbo o Zemlji, ki so si jo iz rok v roke podajali številni: vse od Dečka vseh sil pa do Ženske vseh sil, zaradi česar je njena pot trnova, sporočilo knjige pa dovoljuje različne interpretacije. Zrcalna prvi zgodbi je slikanica za odrasle z naslovom *Stol*, ki prinaša zgoščeno alegorično pripoved o avtoritarnem očetu, ki je svojima hčerkama Metuljčici in Val omejeval svobodo, zaradi česar sta obe močno trpeli, a sta se, ko je pot privedla do razpotja, kljub mamljivosti udobja odločili avtentično in v skladju s svojim srcem. Knjiga o Ženski in svetu je ozaljšana tudi s številnimi slikovnimi vložki. > TANJA BOŽIČ

Spletni antikvariat

www.bukvarna.net

Dobre knjige iz starih časov

DANIEL ODIER

PO POTI TANTRE

Odpiranje srca absolutni ljubezni

prevod: Severina Siter

Primus, zbirka Primula, 2022, m. v., 175 str., 23,90 €

Ko je bilo avtorju pričujočega dela triindvajset let, se je navdušen nad vzhodnimi mistiki in njihovimi filozofijami odpravil na pobočja Himalaje, da bi iz prve roke izkusil vse lepote življenja, vključno s čutnostjo v njenih najsvetlejših in najvišjih oblikah. Ustavil se je v neki odročni vasici, najel nadvse preprosto kočjo in se v trenutku spojil s preprostim življenjem domačinov. Med raziskovanjem osupljive narave zelenega predela Himalaje je Odier nekoč naletel na Devi, véliko jogini, ki mu je, potem ko si je zaslužil njeno zaupanje, začela razodevati najstarejše skrivnosti šivaističnega tantrizma. Devi je Odiera, dandanes priznanega pisatelja, pesnika, esejista ter mojstra žena, čana in kašmirskega šivaizma, živečega v Franciji, vodila čez najrazličnejše preizkušnje, ki so med drugim vključevale tudi nekajdnevno bivanje brez hrane sredi divjine, spanje na robu prepada ter podobno. Vsi ti izzivi so avtorja knjige pripeljali do najglobljih spoznanj o njem samem, o občem smislu življenja in veličini bivanja (ter tudi brezmejnega uživanja, ki presega zgolj posvetno in zemeljsko). Knjiga, ki nas prestavlja v moč hipnega trenutka ter nas obenem uči razumevanja univerzalne lepote in ljubezni. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

... uči razumevanja
univerzalne lepote
in ljubezni ...

ERVIN LASZLO

DOŽIVETJA AKAŠE

Znanost in polje kozmičnega spomina

prevod: Erik Majaron

Primus, zbirka NeZavedno, 2021, m. v., 353 str., 27 €

Avtor te knjige, vsestranski ustvarjalec, čigar dela so prevedena v številne tuje jezike, sicer pa med drugim slovi tudi kot ustanovitelj in predsednik mednarodnih možganskih trustov Club of Budapest in General Evolution Research Group, se v svojem delu dotakne polja oziroma prostora brezmejnih možnosti, imenovanega akaša. Knjigo, razdeljeno na več sklopov, namenja spoznanju, da je vsakomur od nas dostopno kakršnokoli znanje in védenje, le zaprositi moramo zanj, preseči svoj ego in se ob tem naravnati na neskončno zavest. Ko se namreč osvobodimo vseh spon – in prav te nas preplavljajo z vsemi mogočimi omejitvami – lahko vsak trenutek svojega bivanja spremenimo v priložnost za svoj napredek, in to prav na vseh področjih. Se vam sliši prelepo, da bi bilo res? Avtor te pomisleke odpravlja z dvajsetimi pripovedmi strokovnjakov s področja psihiatrije, antropologije, filozofije, fizike in drugih, ki spregovorijo o svojih izkušnjah s srečanjem s kozmičnim spominom. V nadaljevanju nam naniza praktične primere za uporabo akaše v vsakdanjem življenju ter njihovo lažje razumevanje v svetu materialnega in običajne znanosti, vse skupaj pa nato zaključi z razlago o pomenu in smislu akaše za vsakega posameznika. Prav posebno delo, ki ruši prepričanja, da je resnično le tisto, kar zmoremo doživeti fizično ali dokazati znanstveno! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

YONGEY MINGYUR RINPOČE, HELEN TWORCOV

KO LJUBIŠ SVET, SVET LJUBI TEBE

Menihovo potovanje skozi barda življenja in umiranja

prevod: Bojana Pavlič

Iskanja, 2022, m. v., 279 str., 22 €

Mingyur Rinpoče, ki se je podpisal tudi pod uspešnico *Radost življenja*, je svetovno znani učitelj meditacije, ki ima tudi osebno izkušnjo paničnih napadov in anksioznosti. S pomočjo meditacije je utišal stiske in se podal na pot učenja. Bil je menih, opat, ki je v popolni osami preživel skoraj štiri leta. Zdaj vodi center za meditacijo Tergar. Meditacijo je na preprost in humoren način približal sleherniku. V pričujoči knjigi se mu je zapisala iskrena zgodba o spreminjanju iz človeka, ki ga je okolica pretresla, v človeka, ki se je zaljubil v svet in ljudi. Vse in vsi so mu začeli ljubezen vračati. Obvezno branje za vse, ki včasih v svetu ne vidimo dovolj lepega. > NEŽA VILHELM

SAMOUMIRITEV

Metode za doseganje telesnega, duševnega
in duhovnega ravnovesja

Borut Škodlar

Priljubljena radijska oddaja Prvega
zdaj na 212 straneh žepnice

SAMOUMIRITEV

Razmisleki, vaje in praktični
nasveti, kako ob različnih
življenjskih izzivih najti telesno,
duševno in duhovno blagostanje.

Knjiga je že na voljo v boljše založenih
knjigarnah in na www.zkp.rtv slo.si.

#tuditojejavniRTV

RADIO
TELEVIZIJA
SLOVENIJA

PRVI zkd

Društvo slovenskih književnih prevajalcev bo letos spomladi prvič podelilo nagrado Vasje Cerarja za najkakovostnejše prevode mladinskih leposlovnih besedil iz tujih jezikov v slovenščino.

Nominiranci za nagrado Vasje Cerarja

Društvo slovenskih književnih prevajalcev je novo stanovsko nagrado ustanovilo leta 2021 in jo poimenovalo po uglednem prevajalcu mladinske književnosti in uredniku, ki je na matični založbi obogatil zbirke za mladino z naborom klasičnih in sodobnih del, pri čemer se je ozrl tudi po nam dotlej manj znanih književnostih. Poleg tega je bil Vasja Cerar tudi skrben mentor številnim prevajalcem, ki jih je navdušil za prevajanje mladinske književnosti v želji, da se na Slovenskem ohrani in nadaljuje tradicija kakovostnega prevajanja za mladino, saj je dober prevod pomemben dejavnik pri vzgoji mladih bralcev in njihove pismenosti.

Ker nagrada za najbolj uspele prevode za mladino prebira med žanrsko zelo raznovrstnimi deli, namenjenimi različnim starostnim skupinam, je zastavljena nekoliko drugače. Tako se bo izbor vsako leto osredotočal na dela, izdana v zadnjih štirih letih, in sicer v eni

od naslednjih kategorij: slikanica, besedilo za mlade bralce do 12 let, strip ali risoroman ter besedilo za mlade bralce, starejše od 12 let. Med deli iz posamezne kategorije strokovna komisija poleg kakovosti in zahtevnosti presoja tudi pomen prevoda ali prevodov znotraj prevodnega korpusa mladinske književnosti na Slovenskem ter specifično ciljnih bralcev.

Letošnja nagrada Vasje Cerarja se tako osredotoča na posebej izstopajoče prevode v kategoriji slikanic, namenjenih najmlajšim bralcem. Upošteva omenjene kriterije je strokovna komisija Društva slovenskih književnih prevajalcev, ki jo sestavljajo Julija Potrč Šavli, Nada Grošel in Mateja Seliškar Kenda kot predsednica, izmed pri-
spelih predlogov izbrala spodaj predstavljene nominirance.

Prejemnik nagrade Vasje Cerarja za leto 2022 bo razglašen na otvoritvi 25. Slovenskih dnevov knjige 13. junija 2022 v Mariboru.

Federico García Lorca: 12 pesmi. Ilustriral Gabriel Pacheco, prevedla IGOR SAKSIDA in BARBARA PREGELJ. Medvode: Založba Malinc, 2020.

Federico García Lorca je eden najbolj znanih španskih pesnikov, manj znano pa je najbrž dejstvo, da je pisal tudi pesmi za otroke. V slovenščini smo leta 2020 dobili prevod njegove otroške poezije *12 pesmi*, ki sta ga pripravila Igor Saksida in Barbara Pregelj. Pesmi se, kot je nasploh značilno za Lorcovo poezijo, naslanjajo na ljudsko pesniško in glasbeno tradicijo, tako da je njihova zvočna podoba zelo pomembna. To sta prevajalca upoštevala in z odliko uporabila tako rime kot asonance, ki so pri Lorci še posebej pogoste. Prav tako jima je po vsebinski plati uspelo v slovenščino preliti motive iz izvornika in na njih graditi, da sta jih še bolj približala slovenskim bralcem. Čeprav je knjiga *12 pesmi* prvenstveno namenjena otrokom, bodo nad izjemno kombinacijo zvočnega ujemanja in podob enakomerno, morda pa celo še bolj uživali odrasli bralci. Za konec pa je še posebej dobrodošlo dejstvo, da gre za dvojezično izdajo, tako da se lahko o mojstrskem dosežku prevajalcev prepričamo tudi v primerjavi z izvornimi pesmimi.

Rachel Bright: Lev v srcu. Ilustriral Jim Field, prevedel MILAN DEKLEVA. Jezero: Morfemplus, 2018.

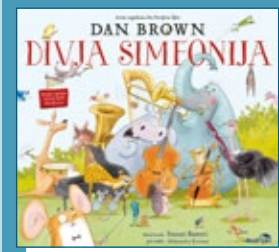
Rachel Bright: Veveričji prepir. Ilustriral Jim Field, prevedel MILAN DEKLEVA. Jezero: Morfemplus, 2021.

V dolgoletni karieri Milana Dekleve so prenekateri njegovi prevodi za mlade bralce do danes domala ponarodeli. Med temi velja omeniti zlasti slikanice Julie Donaldson, kot so *Zverjasec*, *Zverjašček* in *Bi se gnetli na tej metli*, za prevod katere je Dekleva leta 2010 prejel Častno listino IBBY. Tudi sicer za najmlajše bralce najpogosteje prevaja verzna besedila, ki se jih loti z izrazito natančnostjo in jih duhovito prenese v slovensko kulturno okolje.

To velja tudi za slikanici *Lev v srcu* in *Veveričji prepir* mlajše angleške avtorice Rachel Bright in ilustratorja Jima Fielda, ki ju v prevodu odlikujeta rahločutnost in pronicljiva povezanost z izvornikom. *Lev v srcu*, šaljiva pripoved o premagovanju strahu ter o prijateljstvu med mogočnim levom in levjesrčnim miškom, v slovenščini spretno ohranja pesniško širino izvornika že v sami metrični strukturi, ki ji prevajalec sledi od prvega do zadnjega verza. Virtuoznost prevoda se nadalje izkazuje tudi v melodičnosti jezika, ki pa nikoli ne deluje prisiljeno, ampak povsem naravno in neizumetničeno. To so tudi odlike prevoda slikanice *Veveričji prepir*, ki najmlajše bralce skozi razburljivo in zabavno pripoved spodbuja k razmisleku o prijateljstvu, tekmovalnosti in reševanju nesoglasij. Prevajalec vseskozi ostaja zvest izvorniku, obenem pa s posrečeno uporabo frazegov pripoved o požrešnih veveričkih Cirilu in Metodu še dodatno razgiba. S simpatičnimi besednimi igrami besedilo v slovenščini deluje sveže in sodobno, zaradi česar lahko v njem uživajo tako najmlajši kot nekoliko starejši bralci.

Dan Brown: Divja simfonija. Ilustrirala Susan Batori, prevedla ALEKSANDRA KOČMUT. Todraž: Modrijan, 2021

Avtorja *Da Vincijeve šifre* in še več uspešnih kriminalk, ki so ji sledile, to pot spoznavamo kot pisca slikanice in celo kot skladatelja. Za slikanico je besedilo razmeroma dolgo, saj obsega 208 verzov (če štejemo tudi naslove), porazdeljenih med uvodni nagovor in 19 pesmi, ki so naslovljene po živalih. V njih avtor s simpatijo opisuje pisan zverinjak od eksotičnega geparda do domače mucke, od morskih živali do gozdnega pajka. Na koncu vsake pesmice je podan še prozni »nauk«. Vse sledijo isti rimani in metrični shemi: uporabljena sta – mestoma nekoliko svobodnejši – jambski četverec in rima aa bb. Isto formo je suvereno uporabila prevajalka Aleksandra Kočmut, tako da je prevod že formalno zvesta odslkava izvornika. Verodostojno pa je poustvarila tudi avtorjevo besedno igrivost in inovativnost: pogledjmo prvo pesem *Ptičja dobrodošlica*, kjer so ptičji glasovi (*Honking, hooting, chirping, peeping, / Squawking, tweeting, cooing, cheeping*) označeni s pristnimi slovenskimi izrazi: »Petpedi, kuku, čivčiv, / ciciri, krakra, pivpiv.« Poigravanja z besedami sicer niso poustvarjena povsod, vendar nam živo in verodostojno prenesejo okus izvornika. Po drugi strani se prevajalka od Brownove ubeseditve občasno tudi odmakne, kakor pač v slovenščini narekujejo sobesedilo, čut za duhovitost ali rima – toda ti odmiki, čeprav včasih drzni, so vselej dobro premišljeni in skladni s pomenom izvornika. Primer je pesmica *Gepard gre na lov*, kjer je angleški odlomek *In a heartbeat, she can shift / From super-slow to super-SWIFT!* prepesnjen kot: »V trenutku gepard spremeni se / iz čolna v vesli v turbogliser.« Sočno, zabavno, brez slehernega namiga, da gre za prevod, obenem pa zvesto izvornemu sporočilu – tako kot celotno besedilo.

Pokrovitelja nagrade Vasje Cerarja in soorganizatorja dogodkov sta Mladinski kulturni center Maribor in 25. festival Slovenski dnevi knjige v Mariboru. Častna pokroviteljica podelitve nagrade Vasje Cerarja je Slovenska nacionalna komisija za UNESCO.

JUAN KRUIZ IGERABIDE

UR: KNJIGA O DEŽJU

prevod: Barbara Pregelj, Peter Svetina

Malinc, 2022, t. v., 117 str., 20 €

Knjiga, ki je pred nami, je nežna in blagodejna kot dež, ki razveseli izsušeno naravo po dolgh obdobjih hrepenenja po vodi, s svojo vsebino pa nas poboža kot kapljica dežja, ki se dotakne našega razgretoga obraza. Bralec se najprej osveži s čudovito zgodbo o dežni kapljici Ur – ime je dobila po starodavnem izrazu za vodo – ki se nikakor ni hotela ločiti od oblaka, saj se je tako zelo bala zapustiti njegovo varno zavetje. Kasneje nas avtor in ilustratorica povabita k razigranemu čofotanju po dežnih lužah, pardon, po veselih in radostnih otroških slavospvih dežju, ki se nato prelevijo v resnejše, bolj poglobljene rime o smislu in bistvu življenja. Osvežujoče potovanje sklene avtor (ob pomoči izjemno živih in povednih ilustracij) z gledališkimi predlogi za uprizoritev besedila v vrtcu, šoli ali kje drugje ter scenarijem za dramsko uprizoritev. Izredno domiselno delo, namenjeno prav vsem generacijam bralcev, se bo zagotovo blagodejno dotaknilo prav vsakogar in ga osvežilo s tistim, kar najbolj potrebuje v danem trenutku! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

ŠPELA PAHOR

MARIJA IMA RADA VSE OTROKE

Šmarnice za otroke

Celjska Mohorjeva družba,

2022, m. v., 91 str., 8,50 €

Avtorica 31 zgodb šmarničnega branja za otroke, Špela Pahor, je pisateljica, prevajalka in mojstrica gledališča kamišibaj, deluje pa tudi kot katehistinja. Drobtinice o življenju sirot v Etiopiji in Beninu, ki so v osrčju šmarnic, je napisala iz izkušnj prostovoljnega dela v misijonih, kjer se je razdajala sirotam. Zgodbe pripovedujejo o skupini slovenskih otrok pri katehezi, ki vsak dan preberejo eno pismo vrstnika iz misijonske sirotišnice. Ganljive zgodbe, ubesedene živahno in ljubeče, odpirajo oči ob pismih otrok, ki jim to, kar se nam zdi samoumevno – dom, hrana, možnost šolanja, topel objem – ni dano. Slovenskih otrok pri katehezi se usode sirot dotaknejo, zato se domisljijo, kako bi jim lahko pomagali. V zaključku vsake zgodbe je predlog šmarnične naloge, knjiga pa se konča z litanijami Materi Božji. > MAJA ČREPINŠEK

KIRA WILLEY

DIHAJ KOT MEDVED

ilustracije: Anni Betts

prevod: Višnja Jerman

Primus, zbirka Prima za mlade,

2021, t. v., 84 str., 21 €

Kira Willey, avtorica zbirke slikanic o jogi za otroke, z igrivim besedilom in domišljjskimi ilustracijami predstavlja trideset vaj, s katerimi otroke uči tehnike čuječnosti. Pet razdelkov obsega po šest vaj umirjanja (pihaj dišečo vročo čokolado), osredotočanja (kot čmrlj si, ki kroži nad cvetjem), spodbujanja domišljije (oblak si, ki jadra po nebu), zbiranja nove energije (bodi zajček) in sproščanja (odpihni slabo voljo). Z njimi se otrok uči sproščanja in ustvarjanja notranje vedrine. Vaje je mogoče izvajati kadarkoli in kjerkoli: doma, v avtomobilu, vrtcu ali šoli, sam, v družini ali skupini. > MAJA ČREPINŠEK

Letošnja festival in sejem stripa bosta potekala v soboto, 4. junija 2022, od 10. do 19. ure na Trubarjevi ulici v Ljubljani.

TRUBARJEVA – POT KULTURE, festival in sejem stripa GRAFIT

Ljubljanska Trubarjeva ulica nudi prebivalcu in obiskovalcu čudovit preplet kultur in počasi se je porodila zamisel, da bi jo oplemenitili še z različnimi kulturnimi vsebinami. Na eni strani Trubarjeve je Prešernov trg, shajališče in prireditveni prostor, na drugi strani se ob Rogu izteka. Vmes pa je veliko manjših ali večjih prostorov, kjer lahko zaživijo nove vsebine. Temu spoznanju dodajmo še dejstvo, da ravno letos mineva 70 let od prve objave znamenite serije Mikija Mustra o *Zvitorepcu*, *Lakotniku in Trdonji*. Poneseni z uspehom razstave Alan Ford, ki je bila pred časom v Narodni galeriji, kot tudi z odlično obiskano lansko razstavo o Asterixu v galeriji Kresija, so se trije zanesenjaki (Samo Pureber, Vlado Grlica in Rok Glavan) odločili narediti projekt: *Trubarjeva – pot kulture*.

Projekt je zasnovan kot knjižno-kulturna povezava Prešernovega trga s Cukrarno. Na različnih predelih Trubarjeve ulice bodo počasi razvijali festivalsko/sejemsko prireditve, ki bi s knjižnimi in ostalimi kulturnimi vsebinami ustvarjala nit med obema omenjenima prostoroma. Prva na vrsti bosta letos festival in sejem stripa, imenovan *Grafit*, saj je vse bolj jasno, da je strip privlačen za otroke in odrasle, odličen za prvo promocijo branja in trenutno tudi zelo popularen. Kasneje se mu bodo pridružili festivali antikvarnih in tudi novih knjig, otroških slikanic ...

Sejem *Grafit* se po imenu in vsebini povezuje z vsakoletnim stripovskim festivalom *Tinta*. Če je tinta končna faza stripa in tudi zadnja velika stripovska prireditve v letu, je grafit (svinčnik) začetek.

Tokratna prireditve bo le enodnevna, kasneje, s širitvijo Trubarjeve – pot kulture, pa že razmišljajo tudi o večdnevni prireditvi, posvečeni knjigi, tisku in papirju, kjer bi s predstavitvami knjig, avtorjev in delavnicami, zvenečimi imeni domače in tuje literature privabljali in navduševali obiskovalce.

Letošnja festival in sejem stripa bosta potekala v soboto, 4. junija 2022, od 10. do 19. ure na Trubarjevi ulici v Ljubljani, med Prešernovim trgom in Obrežno stezo (zoženje Trubarjeve).

Razstavljavcem bo na voljo petnajst pokritih stojnic, na katerih se bodo predstavili, obiskovalci pa bodo lahko brskali med stripi, risoromani in stripom podobnim tiskom, novim ali antikvarnim.

Kljub temu da se prijave še zbirajo, so svojo udeležbo že potrdili: VigeVageKnjige, Stripburger, Zavod Stripolis, striparna Oblaček, založbi Didakta in Graffit, društvo ljubiteljev stripov Stripoholik ter več zasebnih ponudnikov stripovske literature. Pripravljajo tudi predstavitve »svežih« stripov in morda celo ... No, nekaj pa mora ostati za presenečenje.

Vabljeni prvo junijsko soboto na festival stripa v staro Ljubljano.

Po dveh letih prilagojene oz. hibridne BpoB z velikim veseljem pripravljamo za vso strokovno in široko javnost (tudi za vas, dragi bralci *Bukle*) spet tisto pravo *Bologno po Bologni* v živo. Kot vedno pri pripravah in izvedbi sodelujemo Mladinska knjiga, otroški oddelek knjigarne Konzorcij, Mestna knjižnica Ljubljana, Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo in Slovenska sekcija IBBY. Vabimo vas, da BpoB obiščete v knjigarni Konzorcij v Ljubljani od 7. do 11. junija. Prav posebej se vas veselimo na njenem slovesnem odprtju v torek, 7. junija, ob 11. uri v knjigarni Konzorcij. Slavnostni govornik bo dr. Peter Svetina. »Rdeča nit« letošnje BpoB je tudi stoletnica rojstva pravljíčarke Ele Peroci, ki jo z Letom Ele Peroci Mestna knjižnica Ljubljana obeležuje čez celo leto z različnimi aktivnostmi. Izjemna pravljíčarka je s svojim delom segla tudi v mednarodni prostor in slovensko mladinsko prozo umestila na svetovno raven, o čemer bosta spregovorili mag. Darja Lavrenčič Vrabc in Ida Mlakar Črnič.

Tradicionalno pa bo otvoritev zaključila mag. Tilka Jamnik s predstavitvijo nagrajenih in drugih po vsebini in ilustraciji izstopajočih slikanic, zanimivih za slovenske (mlade) bralce z letošnjega knjižnega sejma v Bologni.

Želimo si, da bo na BpoB vrvelo od množice obiskovalcev. Vsekakor ne bo manjkalo strokovnih pogovorov, odličnih knjig za nakup in uživanje v njihovem branju.

29. Bologna po Bologni, 7.–11. junij 2022

O knjigah in bralnih spodbudah z 59. sejma otroških knjig v Bologni (21.–24. marec 2022) v Letu Ele Peroci in z veseljem ob mednarodnih uspehih naših ustvarjalcev mladinske književnosti

Kaj vse pa je bilo videti in opaziti na letošnjem knjižnem sejmu v Bologni?

Na letošnjem knjižnem sejmu v Bologni je bilo udeleženih 1070 razstavljalcev iz 90 držav z vsega sveta, pripravljenih je bilo 250 dogodkov, 18 razstav, tudi festival BOOM! Tudi po mestu so se vrstili številni dogodki. Na sejmu je prišlo 21.432 obiskovalcev, kar je 25 % manj kot leta 2019, ko je bil še zadnji sejem v živo pred pandemijo. Razveseljivo pa je, da je bilo letos menda kar 40 % obiskovalcev iz tujine.

Častni gost sejma je bil Emir Sharjah; z osrednjo razstavo 100 ilustracij 20 ilustratorjev z naslovom »Insight, reflect« (»Vpogled, razmislek«) in s paviljonom, v katerem se je profesionalno prepletalo s kulturnim izročilom in številnimi družabnimi dogodki.

Na sejmu v Bologni sta pomembna dva, že tradicionalna »stebra« sejma: razstava ilustracij in sejemске knjižne nagrade (BRAW).

Na 56. razstavo ilustracij je prispelo 3873 kandidatur iz 92 držav. Mednarodna žirija je izbrala 318 finalistov in 78 zmagovalcev iz 29 držav. Med finaliste, ne pa tudi na razstavo, se je uvrstila slovenska ilustratorka Ana Zavadlav z ilustracijo *Giovani neustrašni*.

Manjšo razstavo ilustracij je imela Elena Odriozola, ilustratorka naslovnice kataloga ilustracij, dobitnica zlatega jabolka BiB 2021. Nadalje tajvanska ustvarjalka Pei-Hsin Cho, zmagovalka mednarodne nagrade International Award for Illustration Bologna Children's Book Fair-Fundación SM 2021, in sicer za ilustracijo pravljice Oskarja Wilda *Ribič in njegova duša*, nato italijanska ilustratorka Sarah Mazzetti, prejemnica te nagrade leta 2019 in še nekaterih manjših. Nova je bila razstava »The Children-Spectators« v okviru štiriletnega projekta, ki ga podpira EU; videli smo 36 ilustracij iz dvajsetih držav.

Na Bologni po Bologni se bomo ponovno spomnili nominacij in uspehov naših ustvarjalcev mladinske književnosti v mednarodnem prostoru (ALMA, IBBY nagrade, Bele vrane idr.).

Na Bologni po Bologni v knjigarni Konzorcij bomo predstavili večino knjig, finalistk za nagrade The Bologna Ragazzi Award (BRAW), v tem prispevku – da bo vabilo na našo prireditev prepričljivejša – pa predstavljamo le nagrajene knjige. ☺

NAGRADO ZA LEPOSLOVNO KNJIGO je prejela kanadska slikanica: Mario Brassard: *À qui appartiennent les nuages?* (Komu pripadajo oblaki?), ilustr. Gérard Dubois (La Pastèque, 2021). Deklica se ob starih družinskih fotografijah spominja vojne, njena osebna čustva se prepletajo s kolektivno izkušnjo, resničnost z domišljijo, poetično z nostalgijo, bralčev odziv pa je zagotovo tudi pod vplivom informacij o sodobnih vojnah.

NAGRADO ZA POUČNO KNJIGO je prejela prav tako kanadska slikanica iste založbe: Julie Roberge: *Monstres Sacrés – Voyage au cœur des volcans* (Svete pošasti – potovanje v srce vulkanov), ilustr. Aless MC (La Pastèque, 2021). Gre za nazorno predstavitev vulkanov z znanstvenimi informacijami in miti, povezanimi z njimi.

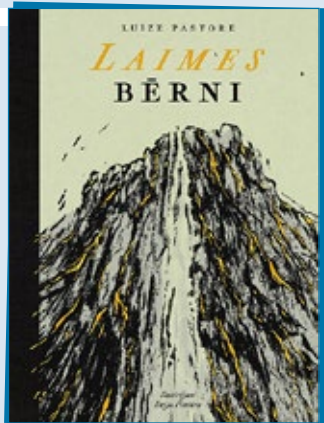
NAGRADO ZA PRVENEC je prejela francoska slikanica: Marion Kadi: *Les Reflets d'Hariett* (Harietini odsevi), ilustr. avtor (L'Agrume, 2021). Z barvno močnimi ilustracijami upodablja zgodbo o deklici z močno »levjo« dušo, ki raste in gradi svojo samopodobo.

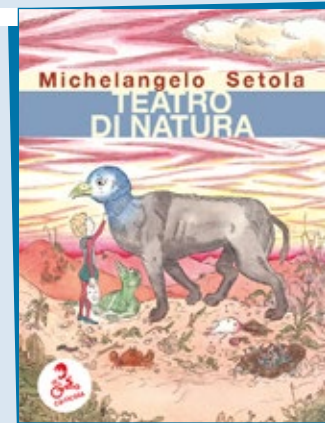
NAGRADO ZA STRIP – PRVI BRALCI je prejel francoski strip: *Éponine Cottet: Bienvenue à Bibiville* (Dobrodošli v Bibimestu), ilustr. avtor (Éditions 2024, 2021). Kombinacija stripa in slikanice o mestu, kjer skupaj živijo mucki in kužki.

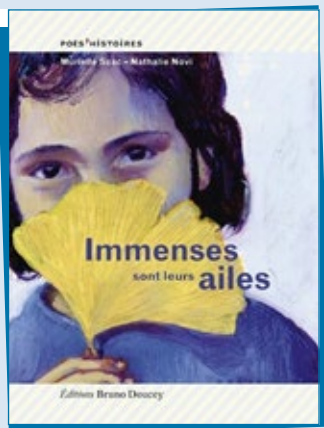
NAGRADO NOVI HORIZONTI je prejela latvijska slikanica: Luīze Pastore: *Laimēs bērni* (Otroci sreče), ilustr. Evija Pintāne (Latvia, 2021). V obliki delovnega zvezka z botaničnimi skicami predstavlja venezuelsko džunglo, in to na neverjeten način, ki osupne tudi odraslega bralca.

NAGRADO ZA STRIP – SREDNJA STAROST je prejel italijanski strip: Michelangelo Setola: *Teatro di natura* (Gledališče narave), ilustr. avtor (Canicola, Italy, 2021). Odkritja prvega raziskovalca Ulisseja Aldrovandija ob njegovi 500-letnici rojstva; prvoosebna pripoved mladega raziskovalca predstavlja njegova prava odkritja in domišljajske predstave.

NAGRADO ZA PESNIŠKO ZBIRKO (posebna kategorija 2022) je prejela francoska zbirka Murielle Szac: *Immenses sont leurs ailes* (Ogromna so njihova krila), ilustr. Nathalie Novi (Éditions Bruno Doucey, 2021). Zbirka krajših in daljših pesmi o usodi sirskih otrok. Ko bi imeli krila, da bi lahko poleteli iz težkih razmer!

NAGRADO ZA STRIP – ZA MLADOSTNIKE je prejel švicarski strip Fabrice Melquiot: *Polly*, ilustr. Isabelle Pralong (La Joie de lire, 2021). Strip, ki je nastal v sodelovanju med dramatikom in striparko, obravnava zmedeno spolno identiteto otroka po imenu Polly, ki ni rojen ne moški ne ženska in ga medicinska stroka na koncu opredeli kot dečka.

Posebna razstava – letos prvič – je bila **The BRAW Amazing Bookshelf** (Neverjetna polica BRAW): razstava 100 »založniških biserov«, ki so kandidirali za BRAW. V resnici knjige niso bile na polici, pač pa so visele na vrvcih izpod stropa ☺.

Nova je bila tudi razstava **Premio Orbil** (Nagrada Orbil): razstava kakovostnih knjig, ki so jih izbrali knjigarji/knjigotržci mladinskih knjig. Le-te so blizu okusu mladih bralcev, radi jih berejo.

Zanimivo je bilo primerjati knjige, ki jih je nagradila strokovna žirija (BRAW), s tistimi, ki so jih izbrali knjigarji in knjigotržci, in seveda tudi s tistimi, ki so prejeli nagrado mladih bralcev (Strega Prize Ragazze e ragazzi 2022).

Zanimiva je bila tudi razstava **Fluo Lit Up Books**, razstava stotride-setih slikanic, v katerih so ustvarjalci uporabljali fluorescenčne barve; nastale so zadnjih deset let v različnih državah.

Posebna pozornost je bila namenjena **stripu**, ne le z nagradami v treh starostnih stopnjah, ampak tudi z »otokom«, posebnim razstavnim prostorom, kjer so se predstavljale založbe stripov z vseh koncev sveta.

Iz povedanega je videti, da se knjižni sejem v Bologni z nekaterimi spremembami bolj približuje bralcem, njihovim bralnim preferencam. Tako je razumeti tudi **BolognaBookPlus**, ki jo organizirata AIE (Association of Italian Publishers) in Bologna Licensing Trade Fair/Kids in

nudi vrsto možnosti za strokovno spopolnjevanje (lani prvič on-line, letos prvič v živo).

Dve leti sejma na daljavo zaradi pandemije sta prinesli vrsto izkušenj in novih pristopov v založništvu in promociji mladinskih knjig. Še več kot prejšnja leta je bilo namenjenega prostora »kavarnam« ilustratorjev, avtorjev, prevajalcev ... in v teh »kavarnah« je bilo veliko dogodkov (izmenjava mnenj, primeri dobre prakse, izobraževanja idr.)!

Spotlight on Africa/Afrika v žarometu: Posebna pozornost je bila namenjena Afriki, ki je celina potencialnih bralcev, treba je dvigniti bralno pismenost, spodbuditi ustvarjanje knjig, založništvo idr.

Kot vsa leta so bili na sejmu razglašeni nagrajenka ALMA in dobitniki IBBY nagrad (Andersenove, IBBY Asahi Reading Promotion Award, iRead), na Bologni po Bologni v knjigarni Konzorcij pa jim bomo namenili posebno pozornost in predstavili tudi nekaj njihovih knjig.

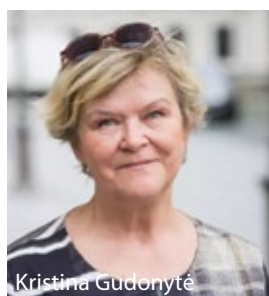
Še enkrat, dragi bralci Bukle, prisrčno vabljeni v knjigarno Konzorcij na odprtje Bologne po Bologni v torek, 7. junija, ob 11. uri in na ogled prodajne razstave vse do (vključno z) 11. junija. Pridite tako kot že vsa leta poprej v dobro družbo najboljših knjig za otroke in mlade z vsega sveta, na strokovne predstavitve knjig in medsebojna srečavanja. Drugo leto pa bomo z Bologno po Bologni ponosno praznovali že njen 30. jubilej. Srečno, Bologna po Bologni.

KRISTINA GUDONYTĚ

DNEVNIK POREDNE PUNCE

prevod: Klemen Pisk

Malinc, 2021, m. v., 297 str., 22 €

Kristina GudonytĚ

Verjetno ga ni najstnika na tem svetu, ki se kdaj pa kdaj ne bi počutil povsem izgubljenega, osamljenega in nerazumljenega. Tudi Kotrina, glavna protagonistka tega romana, ni prav nič drugačna! Stara je petnajst let, z redkimi prijateljicami se rada udeležuje domačih zabav, na

katerih veselo kadi in popiva, in se pogosto zateka k raznim lažem. Njen tiranski oče, pri katerem živi nekaj časa po ločitvi staršev, jo zatira na vseh področjih in nad njo zganja tudi psihofizično nasilje, njena mama slikarka pa je v vseh pogledih prava umetnica in živi v svojem svetu. Kotrina čez čas izgubi še zadnjo (sprva na videz iskreno) prijateljico, z neko drugo sošolko, s katero se prej ni družila, pa zaradi svoje izmišljene nosečnosti sklene prav poseben dogovor, ki ju zelo zbliža. Glavna junakinja vmes spozna tudi betežno starko, nekdanjo igralko, pri kateri se prvič v življenju počuti zares sprejeto ... Roman, zapisan v dnevniški obliki in obogaten z avtoričinimi osebnimi pesmimi, ki jih je ustvarila v svojih ne prav lahkih najstniških časih, vabi s svojo živostjo in iskrenostjo, zaradi česar se bo v branju našel marsikateri (sploh ne nujno najstniški) bralec! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

DARJA DOCUK

GLAS

prevod: Daša Cerar

Mladinska knjiga, zbirka Odisej,

2022, t. v., 177 str., 24,99 €

Moskovska pisateljica, bloggerka in novinarka nam v romanu, ki je bil leta 2017 nominiran za mednarodno nagrado za otroško književnost Vladislava Krapavina, predstavi Sašo, mlado dekle, katere življenje zaznamuje en sam trenutek. V šolo se odpravi s podzemnim vlakom, ki je tarča terorističnega bombnega napada. Preživi ga, na prvi pogled bi lahko rekli, da nepoškodovana, a v sebi nosi ogromno bolečine. Strah jo drži v krempljih in počuti se, kot da jo zastruplja. Starša jo zato pol leta po napadu pošljeta k babici v Kaliningrad. V tamkajšnji knjižnici spozna vrstnike in se včlani v bralni klub, ki ga obiskujejo. Tam se pogovarjajo o tegobah življenja in smrti ter drug drugemu pomagajo skozi težave, ki jih bremenijo. S podporo novih prijateljev in babice se počasi reši okovov groze, ki jo držijo od napada. Ganljiva pripoved je izmišljena, vendar je osnovana na dejstvih in resničnih dogodkih. > ANJA KOCIJANČIČ

JACO JACOBS

DOBER DAN ZA PLEZANJE PO DREVESIH

prevod: Meta Osredkar

Miš, zbirka Srečanja,

2022, t. v., 126 str., 28,95 €

Pred nami je mladinski roman izpod peresa svetovno priznanega in izjemno priljubljenega avtorja, ki ustvarja v afrikanščini. Predstavi nam zgodbo dečka Marnusa, ki nikakor ne najde nečesa, v čemer bi blestel in tako izstopil iz sence svojih bratov, ki sta že odkrila, kaj ju veseli, ter v tem postajata vse bolj izurjena. Vse to se spremeni s prihodom deklice Leile in njeno peticijo za rešitev drevesa witkaree. Drevo samo po sebi ni nič posebnega, ne gre za ogroženo vrsto, a kljub temu se je okoli njega in na njem ustvarilo mnogo lepih spominov. Marnus se odloči, da bo izstopil iz nevidnosti, splezal na drevo z neznanko in se zanj boril. Otroka s svojim nenavadnim malim dejanjem upora postaneta navdih celemu mestu. Pa jima bo uspelo rešiti drevo? > SANJA PODRŽAJ

HELEN RUTTER

FANT, KI JE VSE SPRAVLJAL V SMEH

prevod: Ljubica Karim Rodošek

Hiša knjig, 2022, t. v., 246 str., 25,90 €

Billy Plimpton je fant z velikimi sanjami in eno težko oviro. Njegova ljubezen do pripovedovanja šal je prerasla v željo, da bi nekoč postal komik, a kaj, ko mu jecljanje preprečuje, da bi našel svoj glas. Ker se boji, da bi se drugi otroci iz njega norčevali, se ob prihodu na novo šolo odloči, da ne bo spregovoril niti besede. Ta odločitev pa se ne izkaže za najboljšo, saj na ta način ne bo rešil svojih težav. Knjiga skozi zabavno zgodbo sporoča, da če je nekdo tih, še ne pomeni, da nima ničesar povedati. Roman bo nedvomno v pomoč tistim, ki se spopadajo z jecljanjem, prav gotovo pa mu bo uspelo nasmejati vse nadobudne bralke in bralce. > SANJA PODRŽAJ

Barbara Gregorič Gorenc

Ilustrirala: Andreja Gregorič

Kolibri in tigri

Pesniška zgodba o odraščanju za mlade in vse, ki se srečujemo s »tigri« in nas včasih poboža krilo kolibrja ...

info@zalozba-zala.si
www.zalozba-zala.si

BINA ŠTAMPE ŽMAVC

VSE-BINE SRCA

ilustracije: Darka Erdelji

Pivec, 2022, t. v., 264 str., 39,90 €, JAK

Jubilejno (i)zbrano književno ustvarjanje renomirane literatinje Bine Štampe Žmavc svoje mesto pod soncem dobi v izvirnem in pomenljivem naslovu *Vse-bine srca*, formalno razdeljenem na tri zaokrožene dele. Ti se prično s *Pesmimi v oblakih*, nadaljujejo z *Ozvezdjem pravljic* in zaključijo z dramatično obarvanimi *Zastori večera*. Izbrane literarne kose, ki torej pripadajo raznolikim literarnim vrstam, družijo jezikovna igrivost in tematska srčnost, obe nemalokrat začinjeni z novotvorjenkami in hudomušnimi, a dobro domišljenimi vsebinskimi drobcami, ki nas popeljejo na navdihujoče popotovanje po svetu avtoričine domišljije. Omeniti gre tudi očarljive ilustracije, ki subtilno dopolnjujejo besedne vsebine, in izpostaviti, da sta izbor del iz njenega opusa naredila in v spremnih besedah utemeljila dr. Igor Saksida in dr. Dragica Haramija. > TANJA BOŽIČ

DAVID WALLIAMS

TIRANSKA TETA

ilustracije: Tony Ross

prevod: Milan Dekleva

Mladinska knjiga, 2022, t. v., 405 str., 24,99 €

Na dvorcu Saksida se vrstijo sila nenavadni dogodki. Po tragični in nepojasnjeni prometni nesreči zakoncev Saksida postane njuna trinajstletna hči Zvezdana dedinja imenitnega, a ubožanega družinskega dvora, katerega vodenje z zvijačo prevzame precej čudaška in zlodejska teta Alberta. Ker njene besede niso zmeraj v skladu z njenimi dejavnji, postane svoji nečakinji kaj hitro sumljiva. Kaj imata za bregom ta nenavadna ženska, obsedena igralka bolhic in požiralka slaščic,

in njena velika bavarska planinska sova, ki jo zvesto spremlja pri napletanju zarot in postavljanju pasti? Dogodki iz poglavja v poglavje pridobivajo nove razsežnosti, ovire na Zvezdanini poti se množijo, teta pa ostaja neomajna v svojem hudodelstvu. Ta igriva detektivska pripoved o deklci, ki se odloči razrešiti družinsko uganko in poskrbeti, da bo pravici vendarle zadoščeno, je pravšnje branje za vse ljubitelje napetih zapletov, ki se radi vse do zadnjih strani sprašujejo, ali bo resnica prišla na plano. > TANJA BOŽIČ

ŽIGA VALETIČ

PAST V RAZREDU

serija SuperVid, knj. 1

ilustracije: Jaka Vukotič

Miš, 2022, t. v., 62 str., 26,95 €

Past v razredu je prva v vrsti prihajajočih zgodb zbirke *SuperVid*, ki govori o dečku, s čigar imenom se je usoda neslano poigrala, saj je sam slaboviden. Navzlic nesrečnim dejavnikom Vid ne obupuje, igrivi ton pripovedi pa tok dogajanja spretno preokrene na način, ki pokaže, da marsikoga v življenju pestijo težave in stiske, pa najsi gre za medvrstniška zbadanja ali očem skrite bolezni. Tovrstne izkušnje in spoznanja je deležen že naslovni junak, saj se, obdarjen s posebnim detektivskim čutom, ki ga njegov dedek imenuje kar tretje oko, nameri razrešiti razredno uganko. Zato korak za korakom Vidu postaja vse bolj jasno, kako so se risbe njegovih sošolcev in sošolk znašle v snegu, čeprav vsi trdijo, da zmešnjave niso povzročili prav oni ... Zagonetno branje in obetavna napoved nove zbirke. > TANJA BOŽIČ

... igrivi ton
pripovedi ...

CVETKA BEVC

POLETJE Z UTRINKI

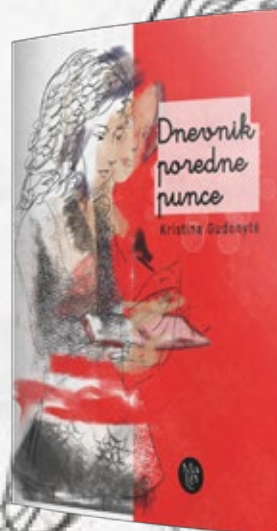
ilustracije: Małgosia Zajac

Sodobnost International, zbirka Čudaške prigode, 2022, t. v., 140 str., 24,90 €

Nova knjiga pesnice in pisateljice Cvetke Bevc nas tokrat popelje na Pellegrinov vrt, na katerem domujejo prikladne in ljubke živali, ki jim ne primanjkuje pobalinskih zapletov. Tako denimo nekega večera med zvezdogledništvom purana Fridolina in zajčice Iskre z neba pade maček Utrinek, pesnik in potepuh, ki se pridruži življenju v tem navihanem svetu vladavine kralja (ki je mimogrede kozel) Perikleja. Prisrčne živalske prigode se verižijo v poglavja, katerih dogajanje zaznamujejo na začetku vsakega razdelka predstavljeni vezniki, ki napovedujejo in soustvarjajo tok pripovedi. Nova prijateljstva, športne igre, izginotja, rojstva in prve ljubezni so obogateni tudi s čudovitimi ilustracijami. > TANJA BOŽIČ

Kristina Gudonytė

Prevedel
Klemen Pisk

304 strani, 22,00€

www.malinc.si, info@malinc.si

JEAN-YVES FERRI, DIDIER CONRAD

POGLAVARJEVA HČI

RENÉ GOSCINNY, ALBERT UDERZO

OBELIX IN DRUŽABNIKI

serija Asterix

prevod: Špela Žakelj

Graffiti, 2022, t. v., 48 str., 14,95 €/knjigo

Asterix in Obelix se tudi tokrat zapleteta v nepozabne pustolovščine, ob tem pa dobro iztirita stare znance Rimljane. V knjigi *Obelix in družabniki* dobi Obelix za rojstni dan prav posebno darilo, saj mu vasica zamolči prihod Rimljanov, ki jih lahko nato s slastjo razmeče. Za maščevanje si Rimljani zamislijo sofisticiran napad s pomočjo Kapitalizmus, ki bo v galsko vasico vnesel denar, s tem pa ljubosumje in pohlep. Obelixa prepriča o serijski izdelavi menhirjev, kar se kljub vsem napovedim spet konča v prid Galcev – prosti trg je pač neizprosni. V *Poglavarjevi hčeri* pa morata prijatelja varovati najstniško hčer arvernskega poglavarja, ki jo hoče ugrabiti Cezar, da bi jo vzgajal po rimljsko. Tudi tokrat jima kljub izdajalcem in mnogim preprekam uspe. > VERONIKA ŠOSTER

RAINA TELGEMEIER

SESTRICI

barve: Braden Lamb

prevod: Matej Frece

Grlica, 2022, t. v., 197 str., 24,50 €

Ameriška avtorica Raina Telgemeier je za svoj avtobiografski strip za mladino *Sestrici* navdih poiskala kar na družinskih fotografijah, ki si jih poleg mame, očeta in mlajšega brata najpogosteje deli s sestrico Amaro. Stripovska družina se odpravi na roadtrip iz Kalifornije v Kolorado, kar jim vzame po en teden v vsako smer. Običejejo širšo družino Rainine mame, ki je niso videli že vrsto let, med potovanjem, ki je polno prigrad, kot je prebijanje skozi nevihto in opazovanje gozdnih živali, pa se napetosti med družinskimi člani, predvsem med sestricama, stopnjujejo. Še ena vožnja pa se odvija v Raininih mislih, saj skozi spominske drobce spoznamo, kako se je njun odnos razvijal od začetka, kar protagonistko počasi omehča in konec koncev s sestrico najdeta skupni jezik. > VERONIKA ŠOSTER

LAN COOK

24 UR V KAMENI DOBI

ilustracije: Laurent Kling

prevod: Boštjan Gorenc

Grafenauer, 2022, t. v., 63 str., 26,90 €

Slikovita in poučna, pa tudi s strokovnim izrazoslovjem podkrepljena knjiga s pomočjo stripovsko oblikovane pripovedi mlade in zvedave bralce na igriv in zabaven način popelje na časovno potovanje v kameno dobo. Že na začetku nas Auri, razgledana vodička, najprej seznanja z oblikami bivališč, kaj kmalu pa se v različnih delih dneva družimo z njeno celotno družino. Tako smo med drugim pričr nabiranje rastlin in lovu, pripravi hrane, obredom in ostalim dejavnostim, skrbno pospremljenim s slikovitimi in jasnimi razlagami spretnosti in veščin (kako zakuriti ogenj, spet drugič izvemo, kako se obleči kot šaman). Knjiga združuje tudi raznolike vodnike, zato smo posvarjeni o nevarnih kamenodobnih živalih, radovedni pa lahko pokukajo tudi v jamske poslikave. Izvrsten spoj zgodovine in stripa. > TANJA BOŽIČ

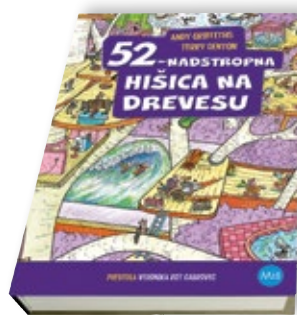
ANDY GRIFFITHS

52-NADSTROPNA HIŠICA NA DREVESU

ilustracije: Terry Denton

prevod: Veronika Rot Gabrovac

Miš, 2022, t. v., 330 str., 29,95 €

Andy in Terry sta v novi knjigi svoji 39-nadstropni hišici na drevesu dodala še trinajst novih nadstropij. Sedaj lahko v novih nadstropjih razbijata lubenice, dirkata z gugalnimi konji, uživata v velikanskih valovih, trenirata nindža polže in detektivsko raziskujeta. Na primer, kje je urednik Veliki nos, da ju ne priganja pri ustvarjanju nove knjige? Ko ugotovita, da je Veliki nos izginil v sumljivih okoliščinah, se odpravita k Jill. Toda ker Jill spi kot ukleta kraljična, morata nemudoma najti lepega princa, da jo bo poljubil. Zabavna zgodba, ki se preliva iz ene v drugo odštekano dogodivščino, v kateri imata glavno vlogo požrešna gosnica in maščevalna zelenjava, je prava krohotavka. Zbirko o hišici na drevesu so prevedli v 35 jezikov in prodali v več kot 10 milijonih izvodov. > MAJA ČREPINŠEK

RENÉ GOSCINNY, MORRIS

BODEČA ŽICA V PRERIJI; NA SLEDI BRATOM DALTON

serija Lucky Luke

prevod: Boris Perme

Graffiti, 2022, t. v., 46 str., 16,95 €/knjigo

Spretni kavboj Lucky Luke se spet zaplete v nove dogodivščine. Prvo v knjigi *Na sledi bratom Dalton* povzročijo slavni bratje nepridipravi, ki spet pobegnejo iz kaznilnice, saj jih straži sramožljivi in zmedeni, pogosto pa tudi nerazumljeni pes Rantanplan. Luke najprej naveličano zavrne lov nanje, ko pa se začnejo vrstiti hudodelstva, nima izbire. Pri lovu se mora izkazati tudi Rantanplan, ki se mu na koncu končno posveti, komu zaupati in komu ne. Vsaj približno. V stripu *Bodeča žica v preriji* pa se Luke vplete v spor med govedorejci in kmeti, kar se naplete v besno obkrožanje kmetij z bodečo žico, tu pa se težave seveda šele začnejo. Kot vedno zabavno in pristno vestersko branje! > VERONIKA ŠOSTER

ROB LLOYD JONES

24 UR V VESOLJU

ilustracije: Laurent Kling

prevod: Boštjan Gorenc

Grafenauer, 2022, t. v., 63 str., 26,90 €

Če nas je knjiga *24 ur v kameni dobi* popeljala v čas nazaj, nas pričujoči strip odnese v prostoru navzgor, na mednarodno vesoljsko postajo, kjer nam vodička Becky razkaže življenje v breztežnosti. Nazorno in nad vse doživeto smo bralci deležni izkušnje pravega astronava, saj smo podučeni o večletnem urjenju na Zemlji, vkrcanju in vzletu vesoljskega plovila, o vsakdanu in uporabnih ter zelo raznovrstnih informacijah o načinih preživetja in dela v vsemirju (ki se raztezajo vse od znanstvenih poskusov do tega, kako iti na vesoljski sprehod ali kaj se zgodi s človeškim urinom). Razdeljena na različne dele dneva, izvrstno prevedena, strokovno pregledana in podkrepljena s številnimi uporabnimi napotki, zaznamki in povezavami je pravnjic branje za vse mlade (kot tudi odrasle) radovedneže. > TANJA BOŽIČ

IGOR KARLOVŠEK

PETA OSEBNA

Miš, zbirka Z(o)renja+, 2022, t. v., 203 str., 29,95 €

Janja Vidmar

Igor Karlovšek

Igor Karlovšek zase pravi, da je najprej pisatelj in šele potem odvetnik. Za polno mero je tudi scenarist, pravnik, alpinist, popotnik, čebelar, mož in oče in pri svojih štiriinšestdesetih piše natanko polovico svojega življenja, vsaj če štejemo *Bazen* (Prešernova družba, 1990) za njegov prvi roman.

Za razliko od večine domačih avtorjev, ki se danes uspešno preizkušajo v obeh priljubljenih žanrih, je Igor Karlovšek serijo napetih političnih trilerjev z nadihom kriminalnega žanra pisal že v devetdesetih letih prejšnjega stoletja, in sicer (razumljivo, kot poznavalec področij) z bravuroznostjo, ki je tedaj pritegnila številne bralce, pri tem imam v mislih romane *Rodoljub* (CZ, 1994), po scenariju je bil posnet film *Patriot, Klan* (DZS, 1994), *Polnočna loža* (MK, 1995) in *V objemu lože* (DZS, 1997). K tej beri prištejmo še odmeven kriminalni roman *Sodišče* (Miš, 2019), družinsko dramo *Samo domov me pelji* (Miš, 2021) in še nekaj izvrstnih naslovov za odrasle, nadalje scenarije in radijske igre, pa se pred našimi očmi razkrije pretanjen poznavalec družbenih anomalij, pravosodnega sistema in ranljivega posameznika v njem.

Prelomnica leta 2005 z nagrado večernica za prvi mladinski roman *Gimnazijec* (MK, 2004) pa mu je prinesla še preboj v polje otroške in mladinske književnosti. Knjižne naslove *Mojca* (MK, 2007), *Matej* (MK, 2011), *Teci!* (Miš, 2016), *Preživetje* (Miš, 2020), roman je bil v šolskem letu 2019/20 temeljno čtivo za osmo- in devetošolce v okviru Cankarjevega tekmovanja, v sklopu nacionalnega projekta Rastem s knjigo, Javne agencije za knjigo RS v šolskem letu 2020/21 pa so ga prejeli vsi srednješolci, in *Na svidenje, Lara* (Miš, 2020), so najstniški bralci sprejeli z navdušenjem. Toda Igor Karlovšek se ni ustavil, ljubitelj zgodovine je s pustolovsko zbirko *Ognjeno pleme*, zdaj pentalogijo samostojnih delov, zadnji, *Sotočje*, je pri založbi Miš izšel namreč letos, izpolnil tudi

zbirki *Ognjeno pleme* peterica mladih junakov, otrok slovanskega poveljnika Ognjena, znajde v burnih dogodivščinah prelomnega zgodovinskega obdobja, v katerih izstopa njihova dobro premišljena vloga v vsaki posamezni zgodbi (preostali naslovi: *Pobeg*, 2019, *V ujetništvu*, 2019, *Zmage in porazi*, 2020, *Velika bitka*, 2021).

S *Peto osebno* pa se pisatelj znova vrača v svet mladih odraslih in t. i. crossover literaturo. Da se razumemo, roman, podprt s strokovno spremno besedo, je daleč od lahkotnega branja. Na prvi pogled se zdi športno avanturističen, a so košarkarsko igrišče in z njim povezane mladostniške sanje samo okvir, v katerega je vložena na trenutke skoraj neverjetna zgodba. Glavni junak Domen, talec turbulentnih razmer, oropan varnega družinskega zavetja, z mambo pristane v kraju njenega otroštva. Tragične domače razmere, mamina preteklost, zavita v skrivnost, novi sošolci, mladi dekleti, ki odkrito kažeta zanimanje zanj, a je tudi njuno ozadje trd oreh za mladega, neizkušene fanta, skupaj z Domnom premetavajo tudi bralca. Številne pasti in neverjetni, domala filmski zasuki pomenijo gibalo, ki daje jasno obliko besedilu v klasični pripovedni tehniki tretjeosebne vsevedne pripovedovalca, kar je značilnost Karlovškove pisave. Preplet zunanega in notranjega junakovega dogajanja iz poglavja v poglavje daje ritem pripovedi.

Ekonomična jezikovna lega s kratkimi povedmi in notranjim monologom podpira zgodbo, ki bralca drži v napetosti do konca. Avtor ne moralizira, vendar je tem, ki jih odpira, morda celo nekoliko preveč za en sam roman.

Spremna beseda klinične psihologinje Mateje Hudoklin pomaga osvetliti posamezne odtenke pripovedi in ravnanj knjižnih likov. Na vprašanje, ki nam ga Mateja Hudoklin zastavi na koncu, pa naj si vsak od nas odgovori kar sam.

svojo veliko željo, da mladim bralcem približa čas slovanskega širjenja po evropskem prostoru vse do današnjega slovenskega ozemlja v 6. stoletju. Izjava o Slovanih, skritih v njegovi podzavesti (Večer, 21. 9. 2020), vsaj deloma korenini v avtorjevem navdušenju nad Finžgarjevemu epskim delom *Pod svobodnim soncem*, zato ni presenečenje, da se v

NOVA ZBIRKA HUDOMUŠNIH
IN POUČNIH STRIPOV V PREVODU
BOŠTJANA GORENCA – PIŽAME

24 ur ...

Pridružite se našim knjižnim junakom in preživite 24 ur v prazgodovini in na mednarodni vesoljski postaji.

64 barvnih strani

24 ur v kameni dobi

Otroci bodo s pomočjo jamske deklice Auri na zabaven način spoznali, kako so dneve preživljali njihovi vrstniki v kameni dobi.

24 ur v vesolju

V družbi astronautke Becky se na Mednarodni vesoljski postaji odvrti 24 ur zabavnih zgod in nezdoljivosti, ki bodo otrokom razkrile življenje v breztežnostnem prostoru.

64 barvnih strani

Kmalu na voljo še stripa:
- 24 ur na Antarktiki,
- 24 ur v džungli.

Naročila in informacije:

✉ info@grafenauer.si

☎ 069 639 461

🌐 www.grafenauer.si

grafenauer.zalozba

grafenauer.zalozba

SONČEK ČEZ HRIBČEK GRE

ilustracije: Maja Kastelic
Mladinska knjiga, zbirka Velike slikanice,
2022, t. v., 32 str., 19,99 €

Ilustratorica Maja Kastelic (1981), ki je navdušila že s svojo prvo avtorsko slikanico *Deček in hiša* (2015), je uspeh, ki ga je dosegla doma in na sejmu v Bologni, na katerem je bila uvrščena v elitni izbor, potrdila s slikanicami, ki so sledile: *Korenčkov palček*, *Špelca*, *Alja dobi zajčka ...* Za otroško revijo *Cicido* je v letnikih 2018/19 in 2019/20 ustvarila tudi ilustracije slovenskih ljudskih pesmi za otroke. Slikanica prinaša izbor petnajstih pesmic, med katerimi so *Pleši, pleši*, *črni kos*, *Ringa, ringa, raja*, *Biba leze, biba gre ...* in druge. Vsaka je predstavljena s štirimi ilustracijami, ob katerih je vsebino mogoče pripovedovati, in z verzi, natisnjenimi z velikimi tiskanimi črkami, zato je primerna tudi za prvo branje. > MAJA ČREPINŠEK

ANITA GANERI KAKO JE BITI RIMSKI GLADIATOR; KAKO JE BITI VIKING

ilustracije: Mariano Epelbaum
prevod: Tanja Železnik
Hart, 2022, t. v., 31 str., 19,90 €

Zbirka bogato ilustriranih knjig, ki odpirajo okna v preteklost, predstavlja zgodovinska dejstva z vizualno nazorno upodobljenimi zgodbami. O življenju Vikingov pripoveduje Bjørn, sin jarla – lokalnega poglavarja. Ob koncu zime se z očetom in možmi iz vasi prvič odpravlja na roparski pohod. Pripoveduje, kako se uri za boj, kako izbira orožje, pomaga popraviti ladjo, kako z možmi napade tujo deželo ... O življenju rimskih gladiatorjev pa razlaga Feliks, galski ujetnik, ki je postal gladiator, ko so ga zaslužnili. Preden kot gladiator stopi v areno, ga gospodar da izšolati v ludusu (gladiatorski šoli), kjer trenira pod trdo roko lanista. Anita Ganeri, večkrat nagrajena avtorica stvarne literature za otroke, v zaključku vsake zgodbe povzame deset poučnih dejstev in doda slovarček novih besed. > MAJA ČREPINŠEK

PETER GOES, SYLVIA VANDEN HEEDÉ ČASOVNO POTOVANJE

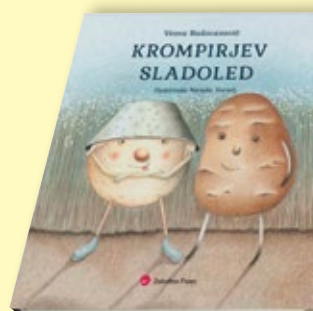
ilustracije: Peter Goes
prevod: Stana Anželj
KUD Sodobnost International,
2022, t. v., 73 str., 34,90 €

Priznani belgijski avtor Peter Goes nas popelje na časovno potovanje od prapoka do danes. Čudovite in podrobne dvostranske ilustracije so mojstrovina vsaka zase, besedilo okrog njih pa je minimalistično, nevsiljivo in včasih čisto prihučeno, da lahko risbe res zasijejo v vsej svoji lepoti. Poleg osrednjega spremnega teksta, ki oriše dobo, so namreč napisani tudi kar v samo sliko, z njo se prelivajo in igrajo, se celo pošalijo (na primer: en mamut, še en mamut), ob tem pa nas mnogo naučijo. Sploh dragocen je prikaz novejših in čisto sodobnih zgodovine, ki se pogosto izmakne iz takšnih knjig. Prava paša za oči, ki uspe ujeti tiste ključne (včasih tudi malo manj ključne, a vseeno relevantne) zgodovinske trenutke. > VERONIKA ŠOSTER

NIKO KUPPER NMAV ČRIEZ IZARO

A bissl übern See
ilustracije: David Kassl
prevod: Adrian Kert
Mohorjeva Celovec,
2022, t. v., 46 str., 23,90 €

Koroški pisatelj Niko Kupper si je po objavljanju pravljicnih besedil iz zakladnice mitov, legend, pa tudi izpričanih dogodkov, vtisnjenih v koroško ljudsko izročilo, zastavil višji cilj: njihovo ozadje in junake želi zlasti mlajšim bralcem in bralkam približati v samostojnih slikanicah z dostopnejšim jezikom in podobami. Predstavitvam zgodovinskih tem o knežjem kamnu in kralju Samu, legende o celovškem zmaju in o pomenu Primoža Trubarja, pesnitve Miklova Zala in drugih literarnih mejnikov zdaj dodaja še zgodbo o nastanku že ponarodele, v celotnem slovenskem prostoru znane ganljive pesmi *Nmav čriez izaro*. Besedilo pesmi, v kateri mnogi še danes vidijo tajno himno koroških Slovencev, je v narečju zapisal duhovnik Franc Treiber, uglasbil pa Primož Košat. Kupper se je vživel v njun čas, slikar David Kassl pa ga je upodobil v ilustracijah. Urednik izdaje Adrian Kert z vzporednim prevodom besedila in pojasnil v nemščino ter Eduard Oraže z glasbeno priredbo sta še razširila bralski krog mladih na Koroškem. > IZTOK ILICH

VESNA RADOVANOVIČ KROMPIRJEV SLADOLED

ilustracije: Nataša Vertelj
Pivec, 2022, t. v., 22 str., 22,90 €

Naslov nove literarne stvaritve mladinske knjižničarke in pravljicarke Vesne Radovanović se na prvi pogled zazdi kot prismuknjena zmota. Kaj pričakovati od tako prifrknjene kombinacije, kot sta sladoled in krompir? Zgodba, ki se odpira nad sladoledovim hlepenjem po slavi, se presenetljivo zaplete, ko ta poišče pomoč pri krompirju, kar dvojec odpelje na drugi konec sveta, kjer priznani kuharski mojster reši zagato ... Pristrčna pripoved na samem koncu postreže še z receptom za pripravo krompirjevega sladoleda in strnjeno zgodovino tega mrzlega posladka. Za vse sladoledoljubce, krompiroljubce in ljubitelje knjižnih poslastic. > TANJA BOŽIČ

BJØRN F. RØRVIK MALA VRLA VITEZA

ilustracije: Alice Lima de Faire
prevod: Darko Čuden
Zala, 2022, t. v., 50 str., 25,99 €

Roženkravt in Netresk sta neobičajna mala viteza, ki sta zamudila odhod na viteški turnir in tako ostala edina viteza v gradu. Pa ravno takrat, ko princeska ponovno izgine! Kralj se boji, da jo je ugrabil zmaj, in za princeskino varno vrnitev zadolži edina viteza, ki ju lahko najde. Nenavadna junaka se prebijeta skozi gozd do zmajevega brloga, a tam ugotovita, da s princeskinim izginotjem ni vse tako, kot se zdi. Ob branju te navihane zgodbe z barvitimi in šaljivimi ilustracijami se boste nedvomno zabavali, hkrati pa spoznali, da vitezi niso zgolj bojevniki, da so princeske več kot samo mile lepote in da zmaji niso nujno zlobni. > SANJA PODRŽAJ

GAJA KOS

NE POZABI NA NASLOV!

ilustracije: Jaka Vukotič

Miš, 2022, t. v., 26 str., 26,95 €

Slikanica Gaje Kos (*Migiji migajo, Grdavši, Junaki z ladje Argo, Obisk, Mufek, sreča in pamet ...*) se duhovito poigrava s pričakovanjem bralca, ki odpre slikanico in lačno plane na slastno vsebino. Toda še preden bi se zgodba lahko pričela, na prazno stran slikanice prikoraka siva miš in prične raziskovati vse, kar v slikanici lahko najde. Na primer listke, ki so videti kot opomniki avtorice; logotip založbe Miš, ki je videti kot modra žoga za miš; nahrbtnik, v katerega je ilustrator gotovo kaj skrnil ... Je kdo omenil hlebec sira? Drobne domislice se nizajo na videz naključno, vendar premišljeno sestavljajo izvirno zgodbo, ki jo lahko otrok in tisti, ki mu slikanico bere, sproti ustvarjalno osmišljata, kot dve igrivi miški, ki se uživaško pregrizeta skozi velik hlebec slastnega sira. > MAJA ČREPINŠEK

ANNA MILBOURNE

KAKO STRAŠNA JE (V RESNICI) TEMA

ilustracije: Daniel Rielely

prevod: Boštjan Gorenc

Grafenauer, 2021, t. v., 24 str., 22,90 €

Čarobna slikanica s stotinami luknjic in okenc, ki ustvarjajo sence, dvojne poglede in vpoglede v drugačno realnost videnega, pa tudi lučice svetlobe v temi, govori o otroškem strahu pred temo. Deček v zgodbi vsak večer z naraščajočo tesnobo opazuje, kako se iz kotov plazi tema. Strašno je, ko mama zvečer ugasne luč in se v temi otroške sobe razrasejo strahovi! Plazijo se po tleh, trkajo na okna in se izvijajo iz pohištva, da deček trepeta pod odejo. Toda ko se družina odpravi na taborjenje, deček na nočnem nebu zagleda bleščeče zvezde. Tedaj se mu odpre povsem nov pogled na temo: saj brez teme ne bi bilo čarobne lepote svetlobe. Tako deček odkrije, da so strahovi marsikdaj bolj strašni od realnosti. > MAJA ČREPINŠEK

CHRISTINA BELLEMO

AMELIJA

ilustracije: Simona Mulazzani

prevod: Karmen Filipič

Grlica, 2022, t. v., 30 str., 21, 90 €

Ovca Amelija se pase tako kot vsa čreda: s pogledom, ki je vedno uprt v tla. Ko pa nekega večera dvigne glavo v nebo, osupne! Čudovita trepetava svetloba jo tako prevzame, da se ji vrata ograde zaprejo pred gobčkom in Amelija prvič v življenju ostane ponoči na prostem. Sama! Tema je strašljiva, toda noč je čudežno lepa, in ko na iskreče zvezdno nebo priplava še luna, Amelija zaspi na mehkem listju ob glasbi lastnega srca. Slikanica, ki pomaga topiti otroški strah pred temo, pripoveduje o skrivnostnih zakladih, ki se skrivajo v neznanem. Christina Bellemo je za izvirnost prejela številne nagrade. > MAJA ČREPINŠEK

TOM PERCIVAL

NEVIDNI

prevod: Maja Ropret

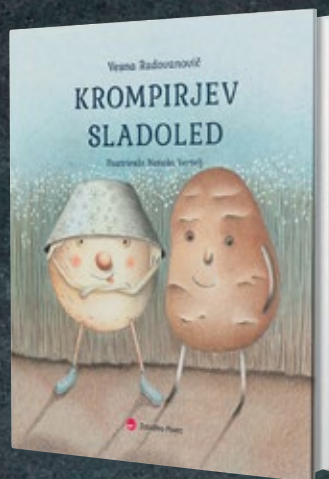
Zala, 2021, t. v., 30 str., 22 €

Ko se Izabelina družina zaradi stiske z denarjem preseli v žalostno predmestje, deklica začuti, da je za ljudi, ki imajo več, postala nevidna.

Toda v pustih soveski je še veliko nevidnih: osamljena stara gospa, mož, ki spi v parku, fant, ki je pribežal iz druge domovine ... Izabela je sprva obupana, nato pa se odloči, da bo naredila najtežje, kar lahko narediš v življenju – pričela bo spreminjati svet na bolje. Slikanica, ki budi občutljivost do družbenih tem, jasno pove, da nihče ne bi smel biti neviden in kako pomembno je vzeti pobudo za spremembe v svoje roke. Ker svet ne sme pripadati le tistim, ki imajo denar, in ker ni res, da ni mogoče ničesar spremeniti. Toma Percivala poznamo tudi kot avtorja slikanic *Mihovo pismo* in *Mihove razglednice*. > MAJA ČREPINŠEK

Založba Pivec

DANIJELA PAVLEK

JAZ

ilustracije: Vane Kosturanov
prevod: Tjaša Mohar
Celjska Mohorjeva družba,
2022, t. v., 22 str., 19,50 €

Na vprašanje »Kdo sem jaz?« težko podamo enoznačen in dokončen odgovor. Celo življenje raste-mo, se spreminjamo in s seboj nosimo dragocene spomine in izkušnje, ki smo jih nabirali z leti. Z odraščanjem veliko pridobimo, hkrati pa tudi nekaj pomembnega izgubimo. Slikanica je odlična za skupno branje, saj odrasle nagovarja, naj se večkrat spomnijo otroka v sebi, otroke pa, da jim ni treba prehitro odrasti. Ob tem pa nam tople ilustracije sporočajo, naj bomo do »jaza« predvsem bolj nežni. > SANJA PODRŽAJ

EVA VIDÉN

ŽIGA, AVTI IN GRADBENI STROJI

ilustracije: Jens Ahlbom
prevod: Alexandra Natalie Zaleznik
Skrivnost, 2022, t. v., 25 str., 20 €

Žiga se navdušuje nad avtomobili in gradbenimi stroji. Medtem ko se igra, njegova mama pripravlja jabolčno pito in Žigu se posveti, da bi ji pri tem lahko pomagal. Ko v posodo stresa moko, je kot prekucnik, ki sipa pesek. Ko valja testo, je kot valjar, ki valja cesto. Slikanica na inovativen način predstavlja gradbene stroje in njihove naloge. Tema bo pritegnila male navdušence nad avtomobili in stroji, velike tiskane črke pa so kot nalašč za začetno učenje branja. > SANJA PODRŽAJ

BARBARA GREGORIČ GORENC KOLIBRI IN TIGRI

ilustracije: Andreja Gregorič
Zala, 2022, t. v., 47 str., 23,95 €

Založba Zala nas že leta razvaja z izbrano prevodno in izvirno literarno produkcijo za mlajše in malo manj mlade bralce. Tudi tokratna knjiga pesmi o odraščanju z duhovitim naslovom *Kolibri in tigri* (na založbi so pojasnili, da je knjiga namenjena vsem, ki se srečujemo s tigri in nas včasih poboža krilo kolibrija) bralca popolnoma navduši. Pesmi so zbrane v dveh razdelkih, ki nosita pomenljiva naslova: *Kdo sem?* in *Midva*. Sporočilo pesmi podkrepijo tudi ilustracije, ki ustvarijo estetsko lepo in prijazno vzdušje, v katerem je odraščanje malo manj stresno. > NEŽA VILHELM

Založba Zala nas že leta razvaja z izbrano prevodno in izvirno literarno produkcijo za mlajše in malo manj mlade bralce. Tudi tokratna knjiga pesmi o odraščanju z duhovitim naslovom *Kolibri in tigri* (na založbi so pojasnili, da je knjiga namenjena vsem, ki se srečujemo s tigri in nas včasih poboža krilo kolibrija) bralca popolnoma navduši. Pesmi so zbrane v dveh razdelkih, ki nosita pomenljiva naslova: *Kdo sem?* in *Midva*. Sporočilo pesmi podkrepijo tudi ilustracije, ki ustvarijo estetsko lepo in prijazno vzdušje, v katerem je odraščanje malo manj stresno. > NEŽA VILHELM

DRAGO MISLEJ – MEF

ABECEDNE AUKARIJE

ilustracije: Ana Iza Sajko
Grlica, 2022, t. v., 52 str., 28,95 €

Avtorja šaljivih pesmic, zbranih v knjigi, poznamo kot tekstopisca popevk in kitarista, deloval pa je tudi kot urednik in novinar. V knjigi z nenavadnim naslovom (ki pa morda ni več tako nenavaden, če vemo, da se prva pesem začne z »au«) je zbral številne dogodivščine, ki se jih starejši z nostalgijo spominjamo, mlajši pa jih morda prav zdaj doživljajo. Malčki, ki že znajo brati, in tisti, ki se s črkami šele spoznavajo, bodo uživali v zabavnih zgodbah, v katerih kar mrgoli od zgod in nezgod, njihovom domišljijo pa bodo še podžigale prikupne ilustracije. Naj se črkozabava prične! > NEŽA VILHELM

NEAL LAYTON

PLANET, V ŽIVLJENJE ODET

prevod: Tinka Bačič
Grafenauer, 2022, t. v., 31 str., 22,90 €

Prav vsaka žival na našem planetu, od najmanjše mušice do slona, je povezana v preplet vsega živega. Toda ker ljudje posegamo v okolje in ga spreminjamo, po vsem svetu hitro izginja pestrost živali in rastlin. Večkrat nagrajeni avtor besedil in ilustrator Neal Layton otrokom (5–7 let) najprej razloži koncept biodiverzitete in razloge za izginjanje živalskih ter rastlinskih vrst, nato pa predlaga, kaj bi lahko storil vsakdo, da pomaga ohranjati življenje na Zemlji. Knjiga sodi v zbirko okoljskih slikanic, v kateri sta do sedaj izšli *Planet, v plastiko ujet* in *Planet, nevarno segret*. > MAJA ČREPINŠEK

FRANCESCA PIRRONE

MALA KNJIGA PRIJAZNOSTI

prevod: Maja Jug Hartman
Hart, 2022, t. v., 49 str., 18 €

Pujsek ve, kako biti prijazen. Tako, da se zahvali. Tako, da objame prijatelja. Tako, da se nasmehne nekemu, ki je žalosten. In tudi tako, da pomaga tistemu, ki pomoč potrebuje, čeprav zanjo ni pro-

sil. Res ni treba veliko, da drugemu s prijaznostjo polepšaj dan, in če deliš dobro, postane svet lepši za tistega, ki prijaznost prejme, in za tistega, ki prijaznost deli. Prikupna slikanica je poklon drobnim dejanjem, s katerimi postanemo boljši ljudje. Avtorica je besedilo skrčila na najnujnejše, pripoved pa je prepustila ilustracijam, ki vabijo, da ob njih razmišljamo, kako dragocen dar je prijaznost. Slikanica je lahko tudi darilo odraslemu, ki zna gledati s srcem. > MAJA ČREPINŠEK

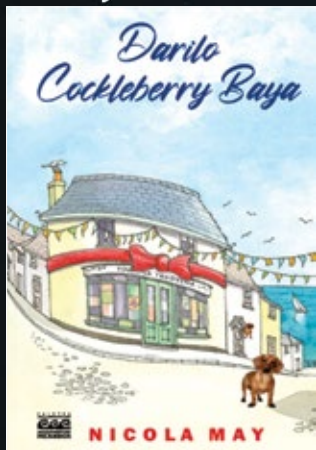
SKRBNIK BESEDIL
30 €

ŽIVLJENJE PO MENI
30 €

POČITNIŠKA HIŠICA
32 €

DARILLO COCKLEBERY BAYA
30 €

OPAZUJEM TE
30 €

MI, NEMCI
28 €

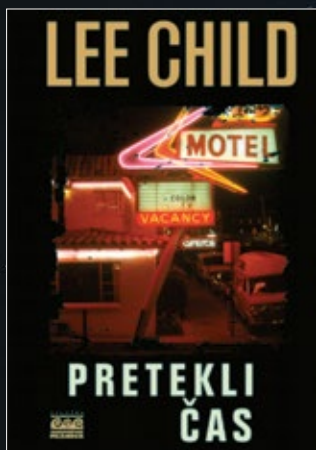
SMRT AMERIŠKE LEPOTICE
28 €

UBIJALSKO DOBRA FINLEY D.
32 €

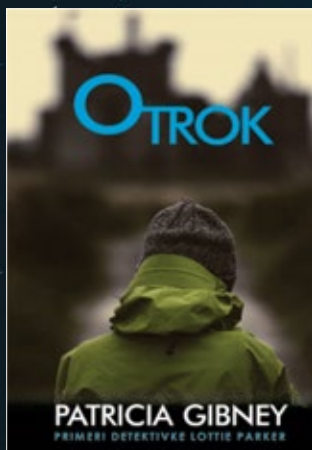
HIŠA OB JEZERU
29 €

PRETEKLI ČAS
32 €

UMOR NEVESTE
28 €

OTROK
34 €

Knjige lahko naročite po telefonu 05 169 90 72, po elektronski pošti narocila@desk.si, ali na spletni strani www.knjigarna.net

knjigarna.net

Poletje v družbi najboljših

Založba Pivec

www.zalozba-pivec.com

